

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kerepesi-ut 25.

Főszerkesztő: **VÉSZI JÓZSEF.**
Felelős szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR.**
Kiadja: **A SZERKESZTŐSÉG.**

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Bomlás.

Budapest, június 19.

(v.) Hát itt a bomlás, még pedig az egész vonalon. Alig tette ki Széll Kálmán a lábát a kabinetből, már felborul minden. Igenis, minden. Még az is, ami harminc és annyi esztendő óta felboríthatatlannak látszott: még a szabadalvűpárt is. Ott fekszik cserepekre zúzva a Lloyd-klub pádimentumán. És nincs az a politikai drótostót a világon, aki ebből a széthullt fazékból még egész fazekat tudna csinálni.

A mai napon ugyanis visszajutottunk oda, ahol a Széll Kálmán kormánylépette előtt álltunk: a szabadalvűpárt felbomlott alkotó elemeire. Bekövetkezett valami furcsa dolog, aminek ezt a nevet adnók: dissolutio in integrum. Az óliberálisok közül ma hetvenen elhatározták, hogy holnap délelőtt szervezkedő ülést tartanak, amelyen a régi szabadalvű párt elemei kimondják a külön csoportosulást a kormányzat feltétlenül liberális irányzatának biztosítására. Azt mondják, lesznek vagy százötvenen. Mi ezt a várakozást nem tartjuk túlvértesnek. Lehetnek bizony még többen is. Ezzel a külön csoportosulással aztán be is van fejezve a bomlási folyamat. Van ismét nemzeti párt (a Nagy Ferenc szállásán tanácskozók gyűlékezete), van ismét szabadalvűpárt (a holnap megalakuló testület), megvannak a díszidensek is (a gróf Hadik-Barkóczy házában érkező liberális csoport, mely gróf Andrássy Gyulát követi). A fuzió tehát szépen és alaposan vissza van csinálva. És az eredmény az, hogy nincs többé majoritás. Akik így széjjelváltak, együttvéve nagy többséget alkottak a Házban. Így elkülönítve egyikük sem az. Lesz tehát egy magyar parlament, mely

csupa minoritásokból fog állani. Milyen biztató perspektíva a *divide et impera* elvének szempontjából! És milyen kecsesetű kilátás a destruktív törekvéseknek: ma a néppártnak, holnap talán már a nemzetiségeknek is! És milyen dicső *auspicium* a dualizmus érdekeire nézve is, amelyek máig egy erős szervezeti és megbízható többség oltalmát élvezték s holnaptól fogva — úgy lehet — ki lesznek szolgáltatva a frakciók politikai kalmárszellemeinek, mely a nesze-adsza módszer szerint szavazatot csak visztárszolgálatok fejében liferál!

Ezt ugyan jól megcsinálták a Széll Kálmán megbuktatói. Amit akartak, abból semmi sem valósult meg. S amitől irtóztak, az egytől-egyig beteljesedni készül. Ime, milyen gyorsan fizet ezuttal a nemezis! Ma egy hete még megvolt a politikai helyzet egyensulya. Nem egészen szilárd állapotban ugyan, de megvolt. Néha fenyegetően ingadozva bár, de megvolt. De amíg megvolt, senki nem tudta megbecsülni. Azok legkevésbé, akiket a felborulás közvetlenül s a legérzékenyebben fog sújtani. Ma egy hete Apponyi Albert még nagysulyu tényezője volt az uralkodó politikának; ma odajutott, hogy maga sem tudja, lemondott-e a Ház elnöki tisztéről, vagy sem. Ezt eredményezte az ő tétovázó magatartása az obstrukcióval szemben s a környezetéből minduntalan ismétlődő híresztelés, hogy unja a passzív rezisztenciát, megválni készül állásától s az ellenzéken óhajti ugynevezett nemzeti aspirációit megvalósítani. Ma egy hete még gróf Tisza István is élvezte a politikai egyensulyt kényelmét. Ma gazdagabb lett egy tragikus kudarcral, átalakult Curtius-szá, akinek ugrókedve láttára az örvény önmagától bezárult, csak hogy ne kelljen őt elnyelnie. Ma egy hete a nemzeti párt még

benn volt a többségben, mely megadással türe külön szerveztét és honorálta befolyását az ország kormányzására. Ma fellábal az ellenzéken áll s ha oda átmegy csakugyan, hát magával viszi az emléket nemcsak annak, hogy segített megölni egy rendszert, melynek magasztalására ötödfél éven át alig talált szavakat, hanem elviszi magával azt a tövises öntudatot is, hogy felborította a szituációt mások számára. Ma egy hete gróf Tisza István barátai még alaposan remélhették, hogy a várt kibontakozás az ő politikai érvényesülését is meg fogja érlelni. Holnap ki fog derülni, hogy a régi szabadalvű elem még többség ugyan, de már csak a pártkörben, a Házban többé nem s hogy akik az *aktív* rezisztencia jel-szavát hangoztatták, most maguk kénytelenek az ellenzéknek teendő engedmények szószólóivá lenni. S végül ma egy hete még a korona bizvást remélhette, hogy hónapok, de talán már csak hetek múlva kifárad az obstrukció s ha későbbben is, de *változtalanul* törvényerőre emelkedne a javaslatok. Ma a korona maga inagurált egy politikát, amelyet alulról csaknem egyhangulag visszautasítottak, s most akarva, nem akarva bele muszáj harapnia abba a savanyu almába, amelyet azelőtt még emlegetni se volt szabad előtte. Hát nem lett volna-e jobb, ha Apponyi és a volt nemzeti párt nem fujják az obstrukcióval a kigyókövet, Tisza István és barátai nem szólnak még uton-útfelen a passzív rezisztenciát s a korona nem hallgat könnyelmű tanácsadókra, akik azt hitették el vele, hogy Széll Kálmán távoztával az egész dolog úgy fog menni, mint a karikacsapás? Nem lett volna-e jobb, ha a szabadalvűpárt összeforr önmagával és vezérével s ha a korona megfedezi a legfőbb hadur túrelmetlenségét? Ime, egy hét se telt még el a kormányváltásig beállta óta s már is

TÁRCA

Laci hazajött.

≡ A Budapesti Napló eredeti tárcája: ≡

Írta: *Abonyi Árpád.*

— Ugy-e mondtam, Marika, ugy-e mondtam?
— Igen, édes néni...
— Laci hazajött! — örvendezett elégedetten a nagyszony, midőn a hintó kikanyarodott a jegenyesorból és berobogott a falusi kuria udvarára, melynek tágas verandáján övezgy Matolainé és nevelt leánya, Marika, várták az érsekújvári vasuti állomásról visszaérkező fogatot, mely Matolainé László belügyminiszeri fogalmazó urat hozta haza.

A fogalmazó ur pár perc múlva fenn volt a verandán, megcsókolta anyját, szívélyesen üdvözölte a leányt s egy serog kedves kérdésre azon frissiben, egyszerűen, sommásan iparkodott megfelelni. Majd vidám jókedvvel, ismét és ismét megölelte és megcsókolta édesanyját, aki alig tudott betelni látásával és összevissza kérdezett mindent, ami a viszontlátás első felindulásában eszébe jutott. Azt azonban még így is, azonnal észrevette, hogy Laci fia — erős, barna, majdnem fekete fiatalember — egy árnyalattal soványabb, mint volt, és mintha a szeme régi tüzből is elvesztett volna egy meleg szikra. Semmiség mindez az idegennek, — komoly és roppant aggodalmi támadtak az édesanyjának, kinek mélyszégyes figyelmét nem kerüli ki gyermeke arcán semmi.

— Ettél valamit, Laci? Azt hiszem, hogy nem igen ettél az újvári állomáson; ott rossz ételket adnak.

— Nem ettem semmit, anyám — válaszolta

az ifju s intett az ott settenkedő cselédnek, hogy vigye utitáskáját a szobájába. Azután leült a verandán egy székre, letette kalapját s szivarra gyujtva, nézett vidáman az anyja szemei közé. — Itt vagyok, mama; nincs semmi bajom, csak éhes vagyok.

— Elfáradtál a vasuton, fiacskám, ugy-e?
— Dehogy fáradtam, anyám! Ugy utaztam, mint egy miniszter.

— Valami nagy ural jöttél?
— Egy berlini némettel, akit eleinte civilben utazó porosz tábornoknak néztem, később kislült, hogy sajtakereskedő és milliomas.

— Mennyi sajtót árulhat...
— Megmérhetetlen! — nevetett feltűnő jókedvvel az ifju. Attól a pillanattól kezdve, hogy a hintóról leugorva, anyja szemei elé került, folyton ott játszodozott kissé dacos, de energikus, határozott ajkain a mosoly. Szírvány — vihar után...

Matolainé ezt is észrevette, de nem mutatta, hogy látja. Azt mondotta fiának, hogy külső formái „pompájával” meg van elégedve; kijöhetett volna Máthé Berci is egy hétre, kettőre; minap itt volt látogatásban az öreg Máthéné s keserűen panaszkodott, hogy fia mindenféle ürügyeket keres, csak hogy ne kelljen otthagynia Budapestet, amelyhez — jegyezte meg szelíd célzással a matróna — úgy látszik, ez a Berci gyerek is hozzá van nőve. Harmincéves lesz pedig idestova 8 is, megjött az ideje, hogy komolyan gondolkodjék a hazajövetelről. A hivatal is valami, de fő a birtok. Férfiakra van itthon szükség, fiatalokra, munkabírókra, — öregasszonyok vállán nagyon súlyos teher immár az ilyen ezerkét-százholdas birtoknak kormányzása. Mit is ragaszkodik ugy a „nagyváros”-hoz egy némely ember? Mi van tarkaságában szép, népében vonzó, társadalmában lebilincselő? S kisebbítette Budapestet a nagyszony — ő bizony nem

menne oda lakni, ha édes marcipánnal csalogatnák is; nem biz ő, soha.

A fogalmazó ur mosolyogva hallgatta anyját, füstfelhőket ergetett szivarjából s ráhagyta ezt a csendes kisebbítést az utolsó szög. Ugy van tisztára minden, amint a mama mondja.

S aztán maga is guynolni kezdte a várost. Sokkal többet ér a fű, a fa, a virág, a madár, a „gulya kolompja” meg a „falóra egyhangu kegyegése” — mint az aszfalt, melyen óh, be sok barázdabilletget, veréb (szemtelen) és páva (eladó) lopja a napot. Hadd örüljön ezen erőlyes le-szólásoknak az édes mama.

A mama pedig azt gondolta magában, inénti helyén tülvén Marika mellett, hogy olyan vig lehetsz te nekem, édes gyerekem, amilyen akarsz: hiába erőlködsz. Azonnal kiérezte fia hangjából az igazságot és kitalálta, hogy nyilván azért ilyen, mert valami erősen savanyu almába harapott bele. Hát hiszen ez nem olyan nagy baj; jó, ha idején kijut fiatalembernek a savanyugyóból. Sőt nagyon jó, ha most vérezi föl homlokát a társadalmi élet egy némely hegyes rovatkáin, legalább megtanul óvakodni. Ha elveszt egy egész virágoskertet, meg fog becsülni később egy szál virágot is. Ha része volt az emberi mocsar párbájából: megneemesedve fogja magába szívni a tisztaságot és önmagától is rájön, hogy mennyit ér az az ügyeskedés, mely a gyanus fehérségű becsület takarója és ott kavargó millió változatban a nagyváros hatalmas lélegzetvételében.

Közben felhordták a vacsorát. A fiatalember jóízűen evett, mindent eldicsért s végül — tizedszer — ismét kijelentette, hogy egy érezvén magát meglegedés dolgában, mint egy keleti fejedelem — nem vágyódik szíve a város után.

— Ugy-e, hogy jó itthon, fiacskám — mondotta mohó örömmel a nagyszony — jobb, mint Pesten.

— Sokkal jobb, mama! — válaszolta kész-

a meghiusult illúziók, a megcsalódott ambíciók egész romhalmaza és a dualizmus oltalmazásában bevált szabadelvűpárt bomladosa áll előttünk. Ezért ugyan kár volt Széll Kálmánt megbuktatni. Pedig ami idáig már bekövetkezett, az csupán első fázisa egy nagyobb felosztásnak. Széll Kálmánt bucsúztatván, azt írjuk felőle, hogy martiromság volt hivatalban maradása, de nem hagyta el helyét, mert tisztán látta, hogy ez a kormányválság pártválságot, majd talán alkotmányválságot fog felidézni s végső elemzésben maga után vonhatja az egész monarchia egyetemes válságát is. Amitől Széll Kálmán tartott, ime, kezd bekövetkezni. De még csak kezd. Elborult lélekkel várjuk a folytatását.

Visszatérve a régi szabadelvűek csoportosulására, el kell ismernünk e művelet jogosultságát, sőt üdvös voltát is. A volt nemzeti párt — ezt az igazságot ma ki kell mondani — ötödfél éven át megtartotta a szabadelvűpártban is a maga külön individualitását, sőt lappangó állapotban s a változó viszonyokhoz képest, hol lazábban, hol szorosabban külön szervezetét is. Nem tudott, vagy nem akart beolvadni. Párt maradt a pártban, vagy legalább is a régi párttól magát elég világosan elválasztó külön árnyalata a többségnek. Sokszor megelégedett arról is, hogy a pártnak, amelybe belépett, *szabadelvű* volt a neve és a jellege; s ilyenkor mindig rajta volt, hogy e nevet és jellegét elhullajtva, a szabadelvűpárt egyszerűen kormánypárttá alakuljon át. Utóbb, a katonai javaslatok okozta válság alatt félreismerhetetlen volt vezérletének és zömének magatartásában a lappangó renitencia s pláne a kormányválság bekövetkezése után nyíltan mint külön szervezet lépett fel, magához akarván ragadni a többség vezetését. Érthető, sőt hasznos is, hogy az interregnum idején a nemzeti pártiak e külön szervezetével szemben a régi szabadelvűpárt ne heverjen oldott kévéként mozdulatlanul a földön. Érthető, sőt hasznos is, hogy a klerikális alakulással szemben szabadelvű ellensúlyt alakulással szemben szabadelvű ellenes alakulással szemben a többség táborában. De e bomlásnak azért még sem tudunk örülni. Mert attól félünk, hogy az így keletkezett két nagy csoportban a szabadelvűségnek csak egy-egy fele fog megvalósulni. A klerikális színezetű nemzeti párt hangsúlyozni fogja a közjogi szabadelvűséget,

mely a szabadságjogok tisztelésében s a jogállam ideáljának megtestesítésében talál megnyilatkozást. Viszont a társadalmi és felekezeti szabadelvűség eszméjét hiven szolgáló ó-liberális tábor ott fogja látni soraiban azokat is, akik nem riadnak vissza a közszabadságok megnyirbálásától és a közigazgatás önkényétől. Széll Kálmánban harmonikus egészsé olvadt össze ez a két félliberalizmus. Az ő távoztával ismét ketté kell a rendszerről kialakult szabadelvű kormányzat. Látjuk jönni az időt, mikor az ország egész közvéleménye ösztönít vissza fogja sirni az ily léha módon legyilkolt kormányzati szellemet, melynek ki kellett mulnia, hogy kiderüljenek az ő nagy érdemei. Az éjjel sivar sötétjében látja csak a vándor, mekkora áldás van a déli verőfényben.

BELFÖLD

Kitüntetések a belügyminisztériumban.

A hivatalos lap mai számának közlése szerint a felseg a következő kitüntetések adományozta: *Séley* Sándor miniszteri tanácsosnak, a belügyminisztérium rendőri osztálya főnökének a Szent István-rend kiskeresztjét, *Némethy* Károly miniszteri tanácsosnak, a kodifikáló osztály vezetőjének és *Horváth* Emil miniszteri tanácsosnak, az elnöki osztály vezetőjének a Lipót-rend lovagkeresztjét, *Pászthelyi* István elnöki osztálybeli segédtitkárnak pedig a miniszteri titkári címet.

Míndezek a kitüntetések nagyon érdemes férfiaknak jutottak osztályrészül, de különösen *Séley* Sándor és *Némethy* Károly kitüntetések kelt örvendő visszhangot a közvélemény széles rétegeiben. *Séley* miniszteri tanácsos már a budapesti államrendőrség bűnügyi osztályának újjászervezésében is, de még inkább a rendőrség élén, mint *Török* János közvetlen utóda, majd mint a belügyminisztérium rendőri osztályának vezetője, elsőrangú kvalitásokról tett tanúságot. Az államrendőrség szellemében fenntartotta és szerencsésen továbbfejlesztette azt az európai színvonalat, amelyet *Török* János teremtett meg s amely, hogy a mostani vezetés alatt végképpen el nem tűnt, az főképpen az ő érdeme. A rendészet terén életbe léptetett reformoknak ő volt a mestere; ő volt legfőbb tényezője annak, hogy a rendészet szervezte az azóta támadt szociális követelményeknek is lehetőleg eleget tenni igyekezik. *Némethy* miniszteri tanácsos a minisztérium kodifikáló-osztályának a főnöke és mozgató lelke. Valóságos jobbkeze volt *Széll* Kálmánnak, akinek a közigazgatás egyszerűsítésére, modernizálására irányuló intencióit tökéletesen átértette, szerencsés inspirációval, erős kézzel, fáradszótlan munkabírással, lángoló ügyszerezzel tudta

megvalósítani. Az idevágó törvényjavaslatokat, a nagyszámú kibeosztott terjedelmes utasításokat és rendeleteket, valamint a pénzüri kiegészítő államosítását legnagyobb részben ő készítette elő. A törvénymagyarazat is az ő égisze alatt készült. Mindakét kiváló férfiak vonzó egyénisége is hozzájárult ahhoz, hogy kitűntetésük nyomán általános, őszinte öröm fakadt. *Horváth* Emil és *Fásztlyi* István az elnöki osztály fáradságos teendőinek vezetésével szolgálták rá teljes mértékben a kitüntetésre.

Széll Kálmán a szentgotthárdiakhoz. *Széll* Kálmán miniszterelnök a szentgotthárdiak sürgönyére a következő távirati választ küldte:

Gyuráky József városbíró urnak
Szent-Gotthárd.

Benső és nagy örömmel töltött el szives megemlékezésük. Azok az érzelmek, amelyek engem önkéző egy emberöltő óta fűznek, magasra fellobognak bennem és mindinkább megerősítik, ha még lehet, azon kapcsolatot, amely bennünket 36 évet meghaladó időn át oly szorosán köt össze, mely az idők minden viszontagságos változásait kiállta. Igen jól esett megemlékezésük akkor, amikor visszavonulok a hatalom polcáról, a hiven teljesített kötelesség öntudatával és azon meggyőződésben, hogy így szolgálok legjobban a trónt és a hazát.

Fogadják őszinte, meleg köszönetemet és hálmat változatlan bizalmuk és szeretetük kifejezéséért. *Széll.*

A kormányválság.

Budapest, június 19.

A kedvezőtlen profécia hamar bevált: gróf *Tisza* István deznált miniszterelnök belátta vállalkozása sikertelenségét s ma már visszavette a felség kezébe a kapott megbízást. A király a jelenlést kegyesen fogadta s a további rendelkezést fenntartotta magának. Azok a kombinációk, melyek e hir kapasan a sajtóban és politikai körökben valamely új megbízás irányában fölmerültek, nem nyertek megerősítést. A király szándéka egyelőre titok s idehaza is csak azzal vannak tisztában, hogy mi nem következhetik. Ezt legprecízebben körülbelül az a politikai fejteke ki, aki ma a szabadelvű pártkörben azt mondta, hogy két üres kéz közül a mai helyzetben még mindig több kilátása van annak, amelyik barátságos készszoításra van kinyújtva, mint annak, amelyik éppen olyan üres s mégis ökölbe van gyűrve. Üres kéz és erőszak: nem hozhat kibontakozást.

A mai nap hireihez tartozik a régi szabadelvűeknek megtörtént szervezkedése is, melyről tegnapi röviden megemlékeztünk.

ségesen az ifju s titokban hol anyja arcát vizsgálta, hol a leányét. Eközben valamivel nyugtalanabb lett. Ugy tetszett, mintha többet tudnának róla itthon, mint amennyit mutatnak, — különösen a leány. S az ifju még fürkészőbb figyelemmel kutatta tekintetével a leány finom, fehér arcocskáját, hogy leolvassa róla a valóságot, — *Marika* vonásai azonban némák. Nem árulnak el sem jót, sem rosszat. Tudja vagy nem tudja az ő 8. o. staba komédiáját, melyet mindenáron titkolni szeretne, nehogy rájöjjön édesanyja is, ez a nemes asszony, — legjobban a jók közt, — nem árulta el egyetlen igével sem.

Nem szólt az egész idő alatt tíz szót. Nyugodtan, fehéren, tisztá, komoly tekintettel ült helyén. Egyszer-kétszer elsimitotta homlokáról fényes, szőke haját, mely csillogott, mint az arany, és lenézett az esti homályba burkolt kertre.

Kilenc óra után ezt mondta a nagyszony: — Aludni, fiaeszkám, aludni! Mi korán fekszünk és jókor kelünk. Itthon vagy; alkalmazkodj a házi rendhez. Szobádat rendbe hozta *Ánikó*, — ugy-e, lányom?

A cseléd nagy buzgalommal igenelte: „mindent eligazított, tekintetes asszony, olyan az urfi szobája, mint a virág.”

Az ifju megcsókolta anyját, kezét fogott a leánnyal és visszavonult.

Nemsokára a leány is bement hálószobájába. Ezt a kedves, kis szobácskát azonban ma még üresebbnek találta, mint tegnap. Hiányzott belőle valami; talán egy álom, mely azelőtt ott játszadozott az ágy habos fehérségében, az árnyék fantasztikus rajzában, az ablakfüggönyökön és szívének bensejében, ebben a tengerrel mélyebb, rejtelmes nagy titokban.

Az üresség percenként nőtt.

Nem tudta betölteni; szíve tele volt ma is, mint régen, de őh, be másképp volt minden azelőtt! *Laci* hazajött, vidáman, frissen, szinte ki-

csattant ajkán az életnek lángja, — ő meg egy örült neki, mint egy gyerek. *Laci* is összefeszegett mindenfelét, ő is: együtt nevettek meg öleteik gyors szikrázásával a néit, együtt sőtálgattak a kertben és együtt, vagy hármasban mentek ki a folyóhoz, melyen deszkákkal, léccel, zsinólyllyel megrakott tutajok usztak lefelé a vizen.

Igy volt, — egy év előtt.

A leány kibontotta haját s amint a tükörbe nézett, úgy tetszett neki, mintha villanás támadt volna szeméi elé. Fenyegető, viharos fellegek szálltak, röpöktek feje körül... de ki tudja milyen messze vannak még a szívétől és nem üres buborékok-e csupán? Sztét fognak pattanni egyetlen férfias szóra és belevegynének a levegőbe, amelyből életre keltek.

Másnap reggel már öt óra után talpon volt, felöltözött, kinyitotta az ablakokat, fejére tette széles szalmakalapját s keresztülment lábujjhegyen az ebédőn, nehogy fölébrossza jószágos nevelőanyját, ki a veranda felőli kék szobában aludt.

Künn a verandán ragyogó özőne sugárzott a reggeli napnak. Harmat csillogott a növényzeten, fehéres párák nyulogtak finom pászmákban az erdő felé s egy csapat lármas rigó fűtyölte tele torokkal a reggeli himnuszt.

A leány lefutott a kertbe. Ez volt minden reggel legelső útja. Mire — ugy hat óratájban — *Matolainé* is kijött, akkora már körülállta a virággyakat s végighallgatta az *Ánikó* cseléd legújabb csodálatos álmát a süveges emberről, meg a bodzabél kisasszonyról.

Ma először is a kert végében levő fenyves felé tartott.

Ott mindjárt az első fordulónál a fiatalember lépett eléje és udvariasan köszöntötte. A leány csodálkozva nyújtotta kezét, — ilyen korán?

— Jó reggelt, *Laci*! Rosszul aludt?

— Rosszul, — felelte őszintén az ifju.

Feltűntnek halavány volt és nagyon kimerültnek látszott. Mintha egész éjjel virrasztott volna. A leány meghökkenve tekintett rá, de

nem kérdezősködött. Majd elmond annyit, amennyit akar.

— Nézze ezeket a gyönyörű rózsákat, ezek a mi kincseink; a néni kincsei és az én kincseim.

— Kár, hogy feketék...

— Ezek? Hisz oly szép pirosak... Mondja, mióta látja feketének a piros rózsát?

— Öt hónap óta — válaszolta szárazon a férfi. Mosolygott hozzá egy kicsit, de az a mosoly nem sikerült. Szintelen maradt az arca is, ajaka is, csak szép nagy fekete szeméi égtek nyugtalan tűzben, mint a felszított parázs.

Pár pillanat múlva megszólalt. A leány várta ezt a vallomást és mégis úgy megdobbant rá a szíve, mintha meg akart volna benne pattanni minden érző ideg.

— Barátom, *Máthé* Berci, ugy látom nem írta meg az anyámnak, hogy ezuttal nem rövid látogatónba jöttem, hanem a szegény kergetett haza, — mondotta az ifju. Hangosan, határozott hangsúlylyal, szinte nyersen beszélt. A leány megérezte, hogy nyílt, férfias, talán durva, de őszinte vallomást fog hallani. Erre a reménykedésre megvillant arcának kedves vonásain valami boldog öröm...

— Nem, *László*, — *Máthé* ur erről nem írt a néniemnek.

— Derék fiu, — mormogta, inkább magának, az ifju, — tegnap este azt hittem, hogy ön, édes *Marika*, tudja, miről van szó. De hát nem tudja... én pedig nem vagyok képes úgy megállni az ön szeméi előtt, hogy ne igazi lényemet mutassam. Eddig mindig olyannak láttam, amilyen valóban voltam. Képtelen vagyok a csalásra, pedig elhatároztam, hogy csalni fogok. Hiába, nem megy... Fáj, hogy itthon csak én ne legyek a régi... Azt akarom tehát, hogy ha már anyámnak nem szólhatok — mert neki nem szólhatok — legalább ön tudja meg az igazat.

— Köszönöm *László*, — felelte komolyan a leány.

(A visszaadott megbízás.)

Báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter, aki már tegnap délután fölutasott Bécsbe, még aznap este intézkedett, hogy az ő és gróf Tisza István számára ma délelőtt kihallgatást eszközöljenek ki a királynál. Ma reggelre Bécsbe érkezett gróf Tisza István is. Reggel kilencórfél óra körül báró Fejérváry Géza a Burgba hajtatott, ahol a király majdnem egy teljes órahosszat tartó magánkihallgatáson fogadta. A honvédelmi miniszter mindenről tájékoztatta az uralkodót, aki aztán féltízor jelentkező gróf Tisza Istvánt nagyon kegyesen fogadta. Gróf Tisza István jelentést tett a királynak, hogy milyen eljárást követett s milyen áramlatokkal találkozott. Minthogy programja s tervezett kabinetje számára a magyar képviselőházban többséget szerezni nem tudott: a három nap előtt vállalt megbízást befejezettnek kell tekintenie s éppen azért visszaadja a felség kezébe. A király a jelentést kegyesen fogadta s azt mondta, hogy a további rendelkezést fenntartja magának.

Gróf Tisza István a királytól egyenesen a magyar minisztérium házába ment, ahol hosszabb ideig tanácskozott báró Fejérváry Gézával. A déli órákban Bécsből azt az információt kaptuk, hogy gróf Tisza István már délután két óra körül vissza- szállt Budapestre, ahol este meg akar jelenni a szabadelvű klubban. El van tökévelve, hogy további megbízást nem vállal, mert ha most esetleg hajlandók is volnának őt másnéven fogadni, programjának folytatása után más pozíciókkal nem jönne. Ellenben mindent el fog követni, hogy amennyiben rajta áll, a szabadelvűpártot együtt tartsa és hajlandó minden olyan kormányt támogatni, mely a szabadelvű iránytól nem tér el s határozott, férfias politikát folytat. Ilyen elhatározással tér haza, míg báró Fejérváry Géza egyelőre Bécsben marad, ahol a hadügyminisztériumban van dolga.

Azok a hírek, mintha Wekerle, Andrássy és Széll meghívást kaptak volna a királyhoz, nem nyertek megerősítést. A király fenntartotta magának a további rendelkezést.

A Bud. Tud. a következő félhivatalos kommunikét teszi közzé:

Illetékes helyről felkértek bennünket annak megállapítására, hogy gróf Tisza István mai kihallgatása alkalmából arra szorított, hogy missziójának eredményeiről jelentést tegyen és misszióját visszaadja a felség kezébe; minden más kijelentés, amelyet egyes lapok neki tulajdonítanak, valótlan.

A szabadelvűpártkörben már déltájzt meg-

— Nehány szóban elér az egész. Ismerek egy mágnást — egykoriban jóbarátja volt az edéssapáknak — egy filozófus mágnást, ki olyan szemüvegen nézi a világot, aminőt megérdemel. Az ő révén ismerkedtem meg egy ugynevezett „nagy“ művésznővel... ezelőtt valami nyolc hónappal...

— Miért hallgattok el?

— Nem... Folytatom. Három hónap mulva beláttam, hogy ez a nagyság haszontalan komédiát üzött velem, amelyben egy hiszékeny és őh, be ostoba ember volt a vesztes és egy okos ember a tapsoló közönség. Az ostoba ember én voltam, az okos ember a gróf. Kibomboltam már a bennem felakadt dühöt, keserűséget... és szűgyent... azért tudok most elég nyugodtan beszélni erről a dolgról. Nem tudom, mi vakított el. Talán az illuzió. De csak Máthé Berci merete nyíltan is szememre vetni vakságomat. A vak ember azonban fennhordja a fejét... én is úgy cselekedtem és oly naiv lelkesedéssel gitároztam, mintha én lettem volna a leghívelebb trubadúrja a közép-kornak... Hítte volna ezt valaha rólam, Marika?

— Nem, László, — felelte halkán a leány.

Homályos, tüzes árnyék ömlött el a percben a férfi arcán; nem több egy lehellenél s egyetlen fölpezsdülésénél a vérnek, melyet forral a szűgyen.

— Gyűlöltem magamat érte, hogy annyira vak tudtam lenni. Fájdalmat éreztem, de meggyőgyultam... gondolom, idejében. Egyszer a Kerepesi-úton — egy emlékszem rá, mintha tegnap lett volna — a filozófus mágnással találkoztam. A nagy, fekete gróf látta, hogy én kísértet el a színházról egy fényképeshez azt a hölgyet; megállított tehát az utcán, józúiben, derűten, szinte kárörömmel, de mégis sajnálkozva, nevetni kezdett és így szólt: „Mit csinál, szerencsétlen! Ma föl is mégis igaz van... Meg vagyok azonban róla győződve, hogy husz esztendő mulva az ilyesmin én is éppen úgy fog nevetni, mint én

jött a hír Bécsből, hogy gróf Tisza István visszaadta a kabinetalakításra való megbízást a királynak és hogy ő felsége e jelentést tudomásul vette. A hír úgy a pártkörben, mint egyéb politikai körökben még inkább fokozta az ott uralkodó izgatottságot. Senki sem tudja e pillanatban, mi lesz a kibontakozás útja és legfeljebb csak önkényes kombinációkról lehet szó. Mindenekelőtt tény az, hogy feleideig egyetlen egy kiváló személyiség sem kapott újabb meghívást a királyhoz, de az is bizonyos, hogy a korona hadrozottan liberális kabinetet hajlt, hogy az a szabadelvűpárt segítségével keresztülvigye a véderőjavaslatokat. Csak attól tartanak, hogy az utolsó napok eseményei, amelyek a szabadelvűpárt belső viszonyait feltárták, megingathatták a koronát ez elhatározásában. Ismeretes továbbá, hogy gróf Tisza István kívül a királyhoz hívott politikusok legtöbbje azt az álláspontot foglalta el, hogy a mai helyzetből nincs más kivezető út, mint egyelőre megelégedni a rendes ujoncjutalékkal és a tarackútegek számára szükséges legénységgel, az ujoncjutalék állandó fölemelését a véderőtörvény végleges revíziójáig elhalasztani és ezzel párhuzamosan előkészíteni a házszabályok módosítását, de csak bizonyos határig. Minthogy alkotmányellenes kísérletezéseket mindenki kizártnak tart, mindinkább eltérbe nyomul az a gondolat, hogy az engedmények megadásához ebben a keretben történik majd közeledés.

(A régi szabadelvűek.)

Ma megtörtént a régi szabadelvűek szervezkedése, melyet — mint jeleztük — Kubinyi Géza indított meg.

Szemben azzal a sok konventikulummal, melyet a volt nemzetipárt s az ugynevezett kasszinópárt az utóbbi időkben tartott, hogy gróf Tisza Istvánnal és programjával szemben állást foglaljanak: most a régi szabadelvűek is elhatározták a szervezkedést. A szervezett nemzetipártnak ellenében állítják a szervezett ö-szabadelvűeket, akik a pártban és a párton kívül örködni fognak a szabadelvűség érdekei fölött. A régi szabadelvűek közül hétvennégyen ma délelőtt gyűltek össze Werner Gyula lakásán. A tanácskozás során, melyen Vörös László volt államtitkár elnökölt, elsősorban konstátálták, hogy az ujonnan szervezett frakciónak 164 tagja van a szabadelvűpártban. Megvitaták azután egyrészt az általános politikai helyzetet, másrészt a szabadelvűpártban mutatkozó jelenségeket s a vita eredményeként elha-

most. — Többet nem mondott a gróf ur. Egy óra mulva azonban az ő fogatán kocsizott ki a nagy művésznő a löversenyre. Nyíltan, mindenki láthatta. En is láttam.

Az ifju maga elé nézett a földre; milyen szűgyen... A leány pilláin megjelent egy meleg könnyesepp...

Egy percig hallgatva mentek egymás mellett. Az ifju lassanként legyőzte felindulását s inkább önmagát engesztelve mormogta: számárság... nem érdemes...

— Ez történt velem, Marika — mondotta hangosan, válasza vágyakozó, nyugtalan tekintettel. — Nem akarom, hogy mástól tudja meg, — elmondtam én. Haszontalanság az egész, nem is érdekes, nem is új, takargatni való rut foltok sincesenek benne — de nekem itthon, az őn szeméi előtt, éppen elég... Szűgyellem magam, édes Marika, nem kívánhatom, hogy ugyanazzala kedves jóindulattal legyen irántam, amelylyel régen. Öszinteséggemmel talán megnyertem becsülését, de elvesztettem a szeretetét...

A leány megállt.

Lelahajította szép szöke fejét s egy kivágott diófára nézett, melyre folyondár tapadt. A száradó diófát minap a néni vágatta ki; vele fog elpusztulni a folyondár is...

— Nem vesztedte el, László, — lehelt halkán, elfogódva, s mindakét kezét odanyújtotta az ifjunak — és most már nem is fogja elveszteni soha. Mindent tudtam, ami önnel történt... és féltém, hogy titkolni fogja, meg voltam rémulve... hogy hazudni fog... Nem tette! Oh, ez nagy boldogság... ez nagy boldogság...

— Marika! — riadt föl az ifju, — drága szívem!...

— Ne kiáltson így, Laci — szakította félbe mosolygó, kedves tekintettel a leány, — megértem én azt esendesebben is, amit most mondani fog...

tározta, hogy a régi szabadelvűek csak olyan kormányelnökök fognak támogatni, aki kormányzati programjában s kabinetje megalkotásában biztosítékokat nyújt a valódi szabadelvűség megővése iránt. Hangsúlyozták, hogy tömörülésüknek névleges személyes éle, csak a szabadelvű irányzat védelmét célozza és szemben a volt nemzeti párt állandó szervezetével, hogy a régi szabadelvűek létezését kívánja dokumentálni. Az értekezlet végül végrehajtó-bizottságot küldött ki, melynek tagjai: báró Feilitsch Arthur, Rohonyi Gyula, Münnich Aurél, Kubinyi Géza és Mikszáth Kálmán. A végrehajtó-bizottság permanensnek jelentette ki magát, hogy a frakció szervezését mielőbb megosinálja s szükség esetén haladéktalanul intézkedhessék. Az új kormány megalakulásáig a frakció naponta fog értekezletet tartani.

A csoport holnap délelőtt tizenegy óra körül ismét összejövetelt tart a Hungária nagytermében. (Bud. Tud.) A következő sorok közzétételére kértünk fel:

A szabadelvűpárt szabadelvű része ma egy képviselő magánlakásán szűkebb értekezletet tartott, melyen határozata hozta, hogy holnap nagy értekezletet tart, melynek célja az eseményekkel szemben egységes, tömör álláspontot foglalni el s azt egy határozati javaslatban precizálni.

(A szabadelvűpárt hangulata.)

A szabadelvűpártkör ma este világosan szemléltető képét mutatta annak az izgalmaival teljes kavarodásnak, amelyet nagy, mélyreható válságok idéznek föl. A körhelyiség zsufolva volt már a kora esti szűrkütlekor, s a tolongás este kilenc óráig egyre nőtt és még tíz óra tájban is népes volt a tágas klubhelyiség. És ez a tolongó, nyüzsgő tömeg forrongott, mint egy óriási gejzir, amelynek zuhogása baljóslatu vulkánikus erőket sejtet. Az arcon aggodalom ült, amely a vitakozó csoportokban hangos kifejezésre jutott. A vitakozások végső részümje pedig teljes bizonytalanság, leverő tanácsalanság.

A bizonytalanság forrása egyrészt a kormányalakításra való kísérlet megújulása, másrészt a kísérlet nyomán bekövetkezett csoportosulások, amelyek nemcsak a párt régi alkotó elemeit mutatták meg, hanem a köztük levő kapcsolatot megzavarták is. Erről folyt leginkább a vitakozás a legtöbb csoportban, valamint arról a kinos homályról, amely a Tisza-féle kísérlet balsikere után a legközelebbi jövő esélyeit elborította.

A terem forró és nyomasztó atmoszférájában közös balsejtelmek lebegtek. A pártválság katasztrófája jelent meg a sejtelmek ködében.

Lehetett együtt vagy harmadfélszáz ember, a párt képviselő- és főrendi tagjai, közel és távol vidékről felsietett főispánok, hírlapírók és a párt egyéb kültagjai. A notabilitások mind együtt voltak, kivéve a lelépett kormány tagjait és gróf Apponyi Albertet, aki elutazott.

Gróf Tisza István, aki az esteli vonattal érkezett haza, nyolcórátájban jött fel a klubba. Teljes számban egybegyűlt hivei éljenzéssel fogadták. Gróf Tisza feszeltlenül vegyült el a társaságban és tartózkodás nélkül számolt be bécsi utjáról. Elmondotta, hogy visszaadta a felségnek a kabinetalakításra szóló megbízást és aztán hozzátette:

— Annyi haszna ennek a kísérletnek mégis volt, hogy kiderült, hogy a katonai javaslatokat mostani alakjukban még harcra sem lehet keresztülvinni.

Ez a nyilatkozat nagy feltűnést keltett, még pedig a párt minden árnyalatában. Természetesen azt következtették belőle, hogy az a férfiú, akit a felség ezekután fog megbízni a kormányalakítással, engedményekkel fog jönni. De vajjon ki lesz az?

(Ki lesz az új miniszterelnök?)

Erre a kérdésre gróf Tisza Istvántól hiába várták a választ. Egy szóval sem tett rá óélszást, de hiveinek elejtett nyilatkozataiból következtetni lehetett mégis egyetmást. A kombinációk elindultak ezeken az elejtett szavakon, de egy határozott eredményre nem tudtak jutni. Annyit mégis meg lehet állapítani egész határozottsággal, hogy a leendő miniszterelnök a pártnak régi tagja, erősen pronomszírozott szabadelvű államférfi, aki az eddigi kombinációk közül egyikben sem fordult elő. Azt hi-

szik, hogy a kiszemelt férfi neve már a közeli órákban ismeretes lesz.

Az éjjeli órákban a következő félhivatalos táviratokat kapjuk:

Bécs, június 19. Gróf *Khuen-Héderváry* horvát bán holnap reggel ideérkezik. A bán ő felsége a holnapi délelőtt folyamán kihallgatáson fogja fogadni.

(A csoportosulások.)

Az új miniszterelnök személyére vonatkozó találgatásokon kívül a párt kebelében történt csoportosulások adták az este másik domináló témáját. Különösen sok és helyi-közeli izgatott megbeszélésre szolgáltatott alkalmat az ó-liberálisok tömörülése. Gróf *Tisza István*, akivel hívei siettek közölni ezt az állásfoglalást, úgy nyilatkozott, hogy ezt helyesnek és szükségesnek tartja, de csak addig, míg az új kormány meg nem alakul. Ha az új kormány megalakul, akkor nincs többé helye semmiféle külön csoportosulásnak, hanem vagy bele kell olvadni az egységes szabadelvű pártba, vagy ellenzékbe kell menni.

Gróf *Tiszának* ezt a kijelentését a régi liberálisok nagy lelkesedéssel fogadták.

Másfelől azonban igen sokan voltak, akik súlyos aggodalmaknak adtak kifejezést. Általában nagy ószinteséggel, fenntartás nélkül cseréltek eszmét az összes árnyalatokhoz tartozó politikuskok.

Az ó-liberálisok szervezkedésének egyik vezetője körülbelül ezekkel a szavakkal igyekezett az aggodalmakat leszerelni:

— Mi nem akartunk semmiféle külön csoportosulást a pártban. *Szél* miniszterelnöksége alatt nem is csináltunk semmit, amintohogy nem is volt szabad csinálni. Most azonban, mikor a más nézetűek nyitott csoportosultak, nem lehet kifogást tenni a mi szervezkedésünk ellen sem, amelyet amaz provokált s amelylyel csupán azt akartuk megmutatni, hogy miénk a többség többsége. Annál kevésbé lehet ez ellen kifogást tenni, mert nincs kormány, amely ellen akár látszólag is irányulhatna ez a szervezkedés. Szükséges volt ez, hogy végre bizonyítsuk, hogy élünk mi is, régi szabadelvűek.

Ezzel szemben felhozták azt, hogy a különböző csoportosulások könnyen arra a végzetes eredményre vezethetnek, hogy a többség megszűnik többség lenni és a parlamenti helyzetnek olyan alakulását teremtheti, amely a liberalizmus ellen sorakozó elemek felülkerekedését jelentené.

Ezt az ellenvetést azzal igyekeztek elhallgattatni, hogy a szervezkedés tisztán védelmi jellegű és annyira nem exkluzív, hogy ebben mindenkire számítanak, aki a liberalizmus védelmére sorakozni hajlandó.

Más oldalon a volt nemzetipártiak igyekeztek igazolni állásfoglalásukat. *Gubner Gyula* volt a szószólójuk, aki kiemelte, hogy az ő megállapodásai sem irányultak személy ellen, hanem csak *Tisza István* módszere ellen, amire nézve kötelességüknek tartották nézetüket férfias nyíltsággal elmondani. A régi szabadelvűek részéről megjegyezték erre, hogy ha ez jogosult volt, az ő állásfoglalásuk annál kevésbé kifogásolható, mert csak válasz a korábbi tömörülésre és defenzíva a szabadelvű irányzat fenntartása érdekében. A ma jelenvolt párttagok és pedig minden árnyalatbeliek, hangsúlyozták ezzel szemben, hogy a liberalizmus tekintetében nincs különbség a különböző csoportok között.

(Apponyi lemondása.)

A *Magyar Szó* ma esti száma a félhivatalos cáfolattal szemben is fenntartja gróf *Apponyi* lemondásának hírért és közli a szövegét a lemondó levélnek, amelyet a Ház elnöke állítólag *Tallian Béla* alelnöknek átadott. Ez a levél így szól:

Nagyméltóságú alelnök ur! A beállott politikai viszonyok arra kényszerítettek, hogy lemondjak önöki méltóságomról. Amidőn ezt nagyméltóságodnak szives tudomására hozom, kérem, kegyeskedjék az elhatározásomat a mélyen tisztelt képviselőházal közölni.

Nagyméltóságodnak stb.

Alázatos szolgálja
Gróf *Apponyi Albert*.

Ezzel szemben a *Hazánk*, úgy látszik, gróf *Apponyi Albert* egyes felhatalmazására, kife-

lenti, hogy gróf *Apponyi* nem szándékozik lemondani és semmiféle levelet nem írt *Tallian Béla*nak. Ki tud itt elgázodni?

(Gróf Hadik János nyilatkozata.)

A *Budapesti Napló* egy munkatársa fölkereste ma gróf *Hadik* Jánost, aki az *Andrássy*-csoport politikai céljairól és törekvéseiről a következőképp nyilatkozott:

Már első összejövetelünknek is az volt a célja, hogy a kormány lemondása után többen, kik egy politikai nézetben vagyunk, az aktuális helyzetet megbeszéljük. Egyhangúlag ki lett mondva, hogy minden személyes kérdést elvileg kizárunk tanácskozásainkból és a korona által a kormány megalakításával megbízott politikusknak egyedül a programját fogjuk tárgyilagosan bírálat tárgyává tenni és magunkartársát annak érdemi tartalma szerint irányítani.

Amint gróf *Tisza István* Budapestre megérkezett és megismertette a programját, az értekezleten jelen voltak mindannyian kijelentették, hogy ezt a programot nem támogathatják.

Külön pártot szervezni azonban egyáltalában nem akarunk — és most sem akarunk. — Összejöveteleink tehát csak annyit jelentenek, hogy minden kötelezettség nélkül mi és az ezentul esetleg hozzánk csatlakozók megvitassuk magunkartársát a kormány programjára vonatkozólag.

Mindannyian azonban őszinte hívei lévén *Szél Kálmán* kormányzati és közgazdasági programjának és szabadelvű irányzatának, ennek a fennmaradását, minden személyes vonatkozás teljes kizárásával biztosítani óhajtuk a jövőre is az ország kormányzatán.

(Báró Fejérváry Bécsben.)

Bécsből jelenti a *Magyar Távirati Iroda*: Báró *Fejérváry Géza* honvédelmi miniszter a holnapi napot még Bécsben tölti. A honvédelmi miniszter bécsi tartózkodása kizárólag katonai kérdésekkel függ össze. Báró *Fejérváry* ma délelőtt hosszabban értekezett *Fietrich* közös hadügyminiszterrel, akinél a hadügyminisztériumban hosszabb látogatást tett.

(Cáfolat.)

A *Bud. Tud.* jelenti: Egyik estilap azt a hírt hozta, hogy csütörtökön délután *Wekerle Sándor* lakásán hosszabban tárgyalt báró *Fejérváry Gézával* s ugyanott husz ural késő este értekezett. Mint illetékes forrásból értesülünk, *Wekerle* sem csütörtökön, sem máskor semmiféle értekezleten részt nem vett, báró *Fejérváryval* pedig hetek óta nem beszélt.

*

(A megoldás)

Késő éjjeli órákban jó forrásból azt a hírt kapjuk, hogy *Khuen-Héderváry* bécsi utazása a válság valószínű megoldását jelenti. *Tisza István* őt ajánlotta a koronának, mint olyan államférfiut, aki semlegességénél fogva nyelbe tudná ütni a kibontakozást s talán még a szabadelvűpárt egységét is megmenthetné. Befejezett dolognak tartják, hogy *Khuen-Héderváry* a régi javaslatok visszavonásának és a régi ujoncjutalék megtartásának, tehát az emelés elejtésének alapján fog a kabinet-alakításra megbízást kapni. *Khuent* holnaputánra várják Budapestre.

A zágrábi országgyűlés.

Budapest június 19.

A zágrábi országgyűlés mai ülése megint elég viharos volt. Az elnök röviddel tíz óra után megnyitotta az ülést s a lármá *Derecsin* képviselő indítványára körül tört ki.

Derecsin képviselő a napirendhez szól és indítja indítványának sürgősségét. Ez az indítvány önméltósági aktus. A jobboldal képviselői egy proklamációban azzal vádolják az ellenzéket, hogy a népet különböző gonosz tettekre szólította föl. Gyávaknak mondják őket. A kormány ezt a röpiratot a maga költségén nyomatta és annak terjesztőjévé alacsonyította magát. (Ellentmondás a jobboldalon.)

Gróf *Khuen-Héderváry* bán: Ez nem igaz!

Krajcovic osztályfőnök: Ez nagy hazugság!

Derecsin képviselő: Nem vagyunk olyan naivak, hogy azt higgyük, hogy a kormány nem adta beleegyezését ahhoz, hogy a röpiratot az államnyomdában nyomtatassák. (Ellentmondás a jobboldalon.) Ez az önk részéről nem becsületes eljárás. (Ujból ellentmondás a jobboldalon.)

Krajcovic osztályfőnök izgatottan föl áll és így szól: Mit tettem?

Derecsin képviselő kezével leinti.

Krajcovic osztályfőnök: Őt csak őss feje véli!

Derecsin: A proklamáció a nép előtt akar bennünket vádolni. Azonban ez hiábavaló, mert az egész közvélemény a mi pártunkon van. (Ellentmondás és derűtlenség a jobboldalon.) Főntartja indítványának sürgősségét. Mi történnek Magyarországon, ha a kormány ilyen röpiratot nyomtatatna?

Gróf *Khuen-Héderváry* bán: Azt megmondom önnek!

Derecsin: És őt rábírná lelkiismerete s történetek helyeslése?

Gróf *Khuen-Héderváry* bán: Igen!

Derecsin ajánlja indítványának elfogadását. (Helyeslés a baloldalon.)

Szekulics képviselő kijelenti, hogy ő nem *Derecsin* képviselőt, hanem a kormányt gondolta. Ő törvényes vizsgálat alatt áll. Szólob megvetéssel utasítja vissza *Derecsin* képviselő sértéséit.

Gróf *Khuen-Héderváry* bán határozottan visszautasítja *Derecsin* képviselőnek a bírák ellen támasztott vádjait és tiltakozik a bíráknak megsértése ellen. Ezt nemcsak a kormány, hanem a nép megsértésének tartja. Mindig lesz elég bátorságom, hogy az ön szeméi közé nézzek és védelmezem a nép jogait. (Élénk zivó-kialtások a jobboldalról.) A magyar ellenzékkel akarják magukat összehasonlítani? A magyar képviselők a tömeget vezették, önk azonban elrejtőznek. (Élénk ellentmondás a baloldalon.)

Josipovich Imre: Mit csacsognak? Tartás magukat a házszabályokhoz!

Khuen-Héderváry bán: Dr. *Derecsin* váltatlanságot mondott, amikor azt állította, hogy a proklamációt az ország költségén nyomatták. A költségeket a pártban gyűjtötték. Dr. *Derecsin* a *Pester Lloyd*-ban is szövetségese talált. Ezt nem hittem volna. Künnben *Derecsin* képviselő ugyanazt teheti, amit 1872-ben; eldobja a ujból a kiegyezést. (*Derecsin*: De nem a rendőrséget!) Szólob sajnálja azon szegény szerencsétlenekeket, akiket bezártak, de szigorúan kell hogy eljárjon, hogy megóvja a népet nagyobb bajoktól. A baloldal egyetlen mentsége, hogy nem tudja, kinek szolgál vele. (Heves ellentmondás a baloldalon.) De tulnag bizalmam van a nép értelmességében, semhogy hinném, hogy alveti magát azon eszméknek, amelyeket önk szolgál. (Élénk zivó a jobboldalon.)

Elnök: Szavazást rendel el. (Nyugtalanság a baloldalon. Kialtások. Fekialtások: Ez házszabályellenes!) A sürgősséget elfogadják.

(Az ellenzék elhagyja a termet.)

Kovacevics képviselő szól indítványa érdemében. Az ellenzék elhagyja a termet.

Kovacevics rövid történeti vázlatát adja a zavargásoknak, felolvassa a nemzeti párt klubja által elhatározott proklamációt és kifejti, hogy az Obzor hogyan protestált a proklamáció ellen és úgy tűntette fel a nemzeti pártot, mintha nem tudná a proklamáció költségét fedezni, majd visszautasítja annak a gyanúját, hogy az ő (Obzor) pártja idézte volna elő a zavargásokat. Eppen ezzel a cikkel szemben táplálja az értelmi szerzőség gyanúját, amit szólob a cikknek a proklamációval való összehasonlítása által bizonyít. A proklamációban többek közt ugyanis az áll, hogy az ellenzék ural nem mertek a mozgalom élére állni, hanem előnyösebbnek tartották az immunitás védelme alatt hangversenyeket rendezni. Ez a külföldi szemében egész Horvátország szegénye és ezt nem volna szabad a józan ellenzéknek megengednie. Ha az ellenzék oly nagyon bátor, szállt volna szembe a karhatalommal és ne küldte volna inkább a parasztokat. Most gyávagságot his juttyólkkel és zenekar szervezésével takargatja. Most krokodiluskönyveket sirnak és a büntetések eltörlését kívánják. A zsarnokság tönkre teszi Horvátországot, miért kérnek az ellenzékiek ettől a kormánytól javadalmakat és állásokat és miért intéztél dr. *Banjovics* képviselő olyan leiratot a kormányhoz, amilyen tőlünk soha sem kapott? Azonban az őszinteség hiánya jellemzi az ellenzéket. *Derecsin* képviselő azt állítja, hogy most áthidalhatatlan szakadás keletkezett. A jobboldal soha sem hívta az ellenzéket; nekünk nincs rá szükségünk. Nekünk nem kell pénzügyi önállóság, mert nem akarjuk, hogy az adókat megkétszerezze. Megtalálják azok az utat Pest felé nélkülünk is, ahogy *Derecsin* is megtalálta 1872-ben. Miért nem zajongott akkor, amidőn osztályfőnök volt, a magyar zsidók ellen, amelyeket nekünk hátrahagyott. Az ellenzék magartartását szólob nem akarja igazi néven megnevezni. Szólob idézi az *Obzornak* egy 1893-iki cikkét, amelyben az a népek sajtó utján való létrvezetését keményen elítéli. Ez a cikk az olyan embereket, akik ilyen hazugságokat terjesztenek, sarlatánoknak nevezi. Szólob ennek nem akar ellentmondani és utal azokra a tudósításokra, amelyeket Dalmáciába küldtek, amelyekben az áldozatokat hőskörmek mondták, akik pedig valósággal csak cseszött áldozatok, akiknek azt mondták, hogy a csendőrségnek nem szabad lönie. A népek alkotmányos nevelését, amelyet *Frank* ajánl, szólob is óhajta. Ő is azt tartja a nép legjobb barátjának, aki a népek valót mond. Most azonban azt írja *Frank*, hogy ha a nemzeti párt nem volna, a nép szabad és önálló volna. Ez nem tisztességes kife-

lentés. Szóló más példák kaposán is bizonyítja az ellenzéki saió következetlenségét. Tegnap jelenetekre került a sor, mert Klein osztályfőnök a zavarások áldozatait *noszetim*eknek nevezte, amit az urak közül valaki nyomorulttal jelölt meg. Vuk a noszetim szót szerencsétlen ember-rel fordítja, nohát szerencsés emberek nem is mondhatók a letartóztatottak. (Derültéjszaka) Szónok óhajtja, hogy a letartóztatottakat szabadon bocsássák de csábítóknak kellene helyükre kerülőnek. Szó atárság azt mondani, hogy 3000 ember van letartóztatva, mikor valóságban csak 457 van bezárva. (Vrbanics: A törvényesökéknél és a járásbíró-ságoknál? Klein osztályfőnök: A járásbíró-ságoknál senki sincs letartóztatva!) Az ellenzék rejtőzik a zavarások mögött. Ezt igazolja Tuskan magatartása. Hogy az ellenzék összekötésben állott a zavarásokkal abból is kiteszik, hogy nagy körülírméssel adtak tudósításokat a kibégásokról, sőt tulozták is azokat. A pápi koalíció is éri ugyan hogy közel áll a zavarásokhoz. Ez kitűnik a proklamációból, amelyek a népet felkelésre szólítják s amelyeket az ellenzék ugyanosan nem irt alá. A zágrábi szemináriumban is tártak ilyen felhívásokat és az érsek nem tesz semmit, bár úgy kellene, hogy ügyeljen a szemináriumba, mint a szeme világára. A helyett, hogy eltávolítaná a szeminárium előjáróját, még püspökké akarja tenni. Szóló felolvassa a zengő püspökök több papjának felszólításait, amelyek az utolsó választások idejéből erednek és amelyben azokat akik a kormányra szavaznak, támadásokkal fenyegetik. Ha ilyen tanok hatolnak a nép közé akkor nem lehet csodálkozni, ha a zavarásokra kerül a sor. Ilyen tényekkel szemben egy kormány sem oly ügyefogyott, hogy a büntetések eltörlését ajánlja. Előbb a zavarások szerzőit kell ismerni, akkor lehet szó ezen a nánról. A pap-ság gyűlölete oly nagy, hogy politikai ellenlelektől a miseszolgálatát is megtagadják, amit szóló egy Cvetkovics nevű községben történt példával bizonyít. A jaskai lelkész megtagadta Cvetkovicsban a mise szolgálatát, noha ott 200 hívő van és az érseki konzisztórium igazat adott neki. Derencsin azt veti szemére a kormány, hogy tönkre teszi a népet. Mikor kormányon volt, ő maga létesítette az egységet Magyarországon és Horvátországon között. Kiepath kikel a magyar nyelvnek a vasutakon való használatá ellen, azonban ő maga elfogadta a magyar nemesi oklevelet és megörzi azt.

Kiepath: A magyar nyelv használata nem törvényes. Derencsin hozta ezt be, mi pedig azon dolgozunk hogy törvényes állapot jöjjön létre. A magyar zászlóra vonatkozólag kitelti szónok, hogy a magyarok teremelték a horvát zászlót és ők tűzték ki a királyi várra is. A kiegyezési törvény sehol sem említi, hogy 1843-ban teremtett magyar állami lobogónak Horvátországon nincs helye. A kiegyezés csak címerről szól, tehát az állami lobogó egyszersmind Horvátország állami lobogója. Visszatérve a javaslatra, kijelenti szóló, hogy evvel a népet további zavarásoktól akarja megóvni. Tűnjék ki írásban, ki a hibás, hogy a szerint tehessék meg a szükséges intézkedéseket. Egy részben mi is hibásak vagyunk, mert eddig nyugodtan néztük a történeteket. Szónok óhajtja, hogy jobban neveljék az ifjúságot, különösen az ókori történet tekintetében. A kolostor-iskolákban azt énekeltek a gyermekek: „Udri, udri in die Stadt, Magvaronem strik zvatrat”. Szabad ilvesniek előfordulnia? Szóló ajánlja indítvány elfogadását. (Élénk tetszés a jobboldalon.)

Dr. Banjavics képviselő személyes kérdésben kijelenti, hogy sem ő, sem Károlyváros nem restelnek elismeréssel adózni a bánnak azért, amit ő Károlyvárosért tett. (A jobboldalon: *Zsvio bán!*) A bán tetteit a felirat átadásakor is különösen kiemelték. Hogy előtesszék ezt a feliratot megemlítették, szóló nem tartja politikai eljárásnak, mert ezt úgy lehetne felogni, hogy Károlyváros a rendszer mellett van, és ez a nyugtalan szellemeket arra csábíthatná, hogy az ellenkezőjét bizonyítsák be. Károlyváros mindig ellenzéki fog maradni, azonban nem hagyja magát előtesszék szavaitól elcsábíttatni. A bádatadásoság nemes szívre mutat, ezért büszkék a károlyvárosiak a feliratra. Mi, így folytatja beszédét, akkor is hálásak leszünk a bánnak, ha nem is lesz többé itt. Hogy a jobboldal is hálás lesz-e — szóló nem tudja.

Kovacevics képviselő személyes kérdésben szólal fel. Elismeréssel tartozik dr. Banjavics képviselőnek a nyilatkozatáért, mert ebben bebizonyítja, hogy a bán nem teszi tönkre a népet és nem vezet el vesztésre, hanem az ország javán munkálkodik.

Brestyenszki képviselő kijelenti, hogy nem volt szándéka a bán parlamentáriszmusának leleplezése és nem is akart a vitába bocsátkozni. De szóló mégis Kovacevics képviselő ellen fordul. Nincs ugyan Kovacevics javaslatának érdeme ellen kitöszása, de attól fél, hogy nehézségek merülnek fel. Parlamenti bizottság kiküldése dezarvánál a kormányt és a bíróságot.

Kovacevics képviselő: Ez rabulisztika!

Brestyenszki: Továbbá hogy áll a dolog a hatáskörrel és a bizottság előtt való eljárással? Szónok igen fontosnak tartja a zavarások okainak megvizsgálását. A külföldi sajtóban különféle okát adják a zavarásoknak, még a kamarillát és a szerbiai eseményeket is összekötésbe hozzák azokkal. Szónok azt tartja, hogy a zavarások okai a rendszerben keresendők, mely alkotmányosság köpönyege alatt az abszolutizmus hozza be és Horvátország jogait a kiegyezés keretében nem érvényesíti és Horvátország anyagi érdekeit mitem tesz. Ha a nép alkotmányos jogait rendszeresen elnyomják, mint ahogy ez Horvátországban történik, akkor zavarásnak kell bekövetkeznie, különösen ha olyan a választói jog és a választási eljárás, mint nálunk. Az ilyen rendszerrel szemben az ellenzék nem eléggé radikális és kell hogy radikálisabb legyen. A zavarások oka báró Khuen-Héderváry alkotmányellenes érja, mely kell, hogy visszahatást idézzon el. Ezután átér szóló Horvátország anyagi érdekeinek elhanyagolására és

felmenti a likai vasutat és a kikötők ügyét Dalmáciával kapcsolatosan. Ilyen okokban keressék a zavarások okát: a kormány és a többség mulasztásaiban.

Schwarz: Mindazeket olvastam a nunciumban! **Brestyenszki:** És Josipovich ur ő exoellenzija és fia közönetet érdemelt azért, hogy mindig hangsúlyozták Horvátország követeléseit. A kiegyezés megieremtése óta voltak hívei. Első hívei közidtek Horvátország politikai jogaiért. Most azonban hivatalból kerülük Horvátország nevét. Magyarosítják a horvát városneveket, semmibe sem veszik a horvát nyelvet, ignorálják a politikai területet, mint a szerb királynak a bán által való fogadtatása alkalmából. Mindez kell hogy felzúgassa a népet. Ha vannak jogaink, akkor éljünk is azokkal.

Gróf Khuen-Héderváry bán: Ha abbanhagyták volna már félt rend volna!

Brestyenszki aggódik, hogy ez eljárással béke helyett gyűlöletet vetnek Magyarországon ellen. Elfo-gadjja Kovacevics indítványát, azonban kívánja, hogy azt az összes történetekre kiterjesszék.

Két órák az elnök a vita folytatását délutáni 5 órára tűzi ki. (Ellenmondás a baloldalon.)

Frank: Ne kinezanak bennünket! Nem vagyunk a szolgák!

Elnök: De én sem vagyok az önöké!

Az ülést 6 óra 30 perokor folytatták. Miután **Derencsin** lemondott a szózás jogáról, dr. **Frank** hosszabb beszédben elfogadásra ajánlja **Brestyenszki** indítványát. Szóló az emberi életet, az ember munkacerejét az állami szervezett igazi hajtőerejének nevezi, elítéli a sok letartóztatást mint a nemzeti munkaerő károsodását, élesen támadja a rendőrséget és védelmébe veszi a zavarásokkal mint nemzeti védekezést a nemzet élete, szabadsága és vagyona ellen intézett támadással szemben.

Krajcovic osztályfőnök tiltakozik **Frank** e nézete ellen amely alkalmas arra, hogy a nemzetet még nagyobb nyomorúságba sodorja.

Barlovics képviselő (nemzeti párt) pártolja **Kovacevics** indítványát, védelmébe veszi a rendőrséget és példaszzerűleg mutatja ki, hogy a tünneteket fizették. Szemére veti az ellenzéknek hogy nem áll a mozgalom élére, és felolvas anonim levelezőlapot, mely felszólítja őt, hogy mandátumáról mondjon le. Kijelenti, hogy nem tudja, minő gyárból származik ez a levelezőlap, de ha ez a gyár választaná őt, akkor mandátumát azonnal letenné, mert gyáva emberekkel nem akar érnikezni. (Tetszés.)

Az ülés vége 8 óra 35 perokor végződött, miután az **elnök** a legközelebbi ülést holnapra tűzte ki.

KÜLFÖLD

Az olasz király párisi útja. **Torricelli** párisi olasz nagykövet úgy nyilatkozott az *Echo de Paris* egy munkatársa előtt, hogy Franciaország és Olaszország közt a viszonyok annyira javultak, miszerint az olasz király párisi útja nem lesz egyéb udvariassági aktusnál és semmi más jelentőséggel nem bír. Franciaország és Olaszország közt jelenleg nincsenek oly kérdések, melyeket rendezni kellene, még kereskedelmi természetűek sem.

Magyar vasutak osztrák vonalának államosítása. Az osztrák képviselőházban a napokban törvényjavaslatot terjesztettek elő, amelynek tárgya az első magyar-galiciai vasút és a magyar nyugati vasút osztrák vonalainak állami megváltása. Ez a beváltás, miután említett vasutak tulajdona és üzeme az államra ment át, egyáltalán nem fogalmi politikai értelemben vett államosítás. Ezáltal csak a tizenöt év óta megállapított finanszírozás meggyezés utolsó konzekvenciáit vonják le.

Rémhir Konstantinápolyból. Belgrádi lapok ma külön kiadásban oly szenzációt közöltek Konstantinápolyból, mely ha igaz lett volna, politikai tekintetben még jobban fölkaivarta volna Európát, mint a borzalmas belgrádi gyilkosság. A szerb külön kiadások szerint a szultán alban testőrsége lemondásra kényszerítette, sőt néhány verzió szerint el is pusztította a földről. Más táviratok arról szólnak, hogy a bolgárok forradalmi bizottsága merényletet követett el a nagyvezér ellen. Az igaz, hogy a bolgárok már megfenyegették a szultánt és a nagyvezért, hogy Konstantinápolyban is ugyanúgy fognak eljárni, mint Szalonikiban.

Ha csak némi igaz volna is a szultán elleni merényletben, úgy ezt most már (a késő éjjeli órákban) Budapesten is tudnók. De még eddig nem érkezett semmi ilyen hír. Nagyobb megnyugtató okáért tudakozdunk ez irányban a helybeli török főkonzulnál, aki azt mondta, hogy az egész rémhírből egy szó sem igaz.

A Reichsrathból. Bécsből táviratozzák: A képviselőház minden olvasásban elintézte az összes helyi-érdeki vasutra vonatkozó törvényjavaslatokat. Az ülés végén sürgősségi indítványokat nyújtottak be: **Stein** képviselő a költségvetési provizórium azonnal való tárgyalása ügyében, **Kaftan** képviselő a vasutállamosítási akció ügyében, **Dvorzak** képviselő pedig a 14. § megszüntetése ügyében. Az **elnök** kijelenti, hogy a sür-

gősségi indítványok házszabályellenesek, mert a napirenden lévő tárgyakra vonatkoznak és megmarad álláspontja mellett, bár **Stein** képviselő utal néhány ilyenemű precedensre. **Stein** képviselő kérdést intéz az elnökhez, amelyben panaszt emel azon visszaélés ellen, amelyet a cseh klub a sürgősségi indítványokkal követ el, amikor ezeket a sürgősségi indítványokat mindig azon alkalommal huzza elő, ha elérkezettnek látja a pillanatot arra nézve, hogy a kormány elé gőrdített nehézségekkel ellátott nemzeti koncessziókat oszkarjon ki a németek rovására. Ezt az eljárást *szarolási politikának* nevezi és kérdi az elnököt, hogy ennek a visszaélésnek végre gátat vet-e. **Kramer** képviselő közbeszólására, hogy tudniillik az aldeutschok is így járnak el, azt válaszolja **Stein** képviselő, hogy **Kramer** képviselő a rendőrségre a háza hozatalával politikailag be van szennyezve. Az ifju-csehok élénken tiltakoznak a megjegyzés ellen, miközben **Stransky** képviselő, utalva **Stein**nek utiköltség-afféjére, a család vadját veti szemére, melyért ő az ügyészségnek is felelt. **Stein** és az aldeutschok szitkozódással felelnek. Az **elnök** **Stein** kérdésére, utal arra, hogy azt az eljárást, melyet **Stein** megér, a képviselőház egyéb pártjai is követik. A legközelebbi ülés kedden lesz. A napirend első pontja a költségvetési provizórium első olvasása lesz.

A német birodalomgyűlési választások.

Szászországban nagy a megrökönyödés a fölött, hogy a szocialdemokraták a királyság 23 kerülete közül 18-ban győztek a keddi választásokon. Nem lehetetlen, hogy a hátralévő 5 pótválasztáson is győzzenek s akkor Szászország összes választókerületeiből csupa szocialisták kerülnek a birodalomgyűlésbe.

A római **Tribuna** azt írja, hogy a német császárnak a pápánál való Canossájára mit sem használt a választásoknál. A korona és oltr formula elvesztette varázsát és ez is baj, hogy az uralkodó saját akaratát akarja keresztülvinni a népakarral szemben.

A francia kamarából. A francia kamara mai ülésén több ügy közt legfontosabb volt a hadsereg fejelemzésére vonatkozó interpelláció. Többen kifogásolták, hogy tuszgiorion megbüntették azokat a tiszteket, kik a kongregációk fölcsatlásának alkalmával nem teljesítették a hatóság utasításait. A hadügy-miniszter azt mondja, hogy a tisztekek szemben nagyon is enyhén jártak el. Az ülés részletei a következők:

Bery képviselő interpellációt nyújt be a büntető-eljárás miatt, melyet gróf **De Dion** képviselő ellen a kongregációknak Nantesehl való kiutasítása alkalmából indítottak.

Vallé igazságügyminiszter azt válaszolja, hogy gróf **Dion** kérte az eljárás megszüntetését. Ezután nem történik többé törvényes üldözés a nélkül, hogy a képviselőházat előbb meg ne kérdezzék. A napirenden **Vallé** kijelentését egyhangulag elfogadják. A kamara azután a hadsereg fejelemzésére vonatkozó több interpellációt és az utóbbi időben előfordult néhány incidens tárgyalta. **Renault-Morliere** képviselő emlékeztet a clermonti katonai kaszinóban előfordult eseményekre amelyek **Zourmier** tábornok nyugdíjaztatását okozták. Szóló panaszkodik a hadügyminiszter szigorú s pártoskodása miatt és helyteleníti a politikai ligák beavatkozását a hadsereg ügyeibe. **André** tábornok hadügyminiszter válaszolja, hogy az egyetlen szemrehányás, amely őt a clermonti incidensek ügyében érheti, az, hogy nagyon enyhén járt el. Ami a szabadságviszongat illeti, folytatja a hadügyminiszter, nem járhatunk el a jobboldal ligái ellen a nélkül, hogy a baloldal ligáira ne támaszkodnánk. **Lasies** képviselő szóvá teszi a poitiers eseményeket és szemére veti a hadügyminiszternek, hogy a gyűlölet és a bosszúvágy eszköztévé válik és a kaonaellenes propaganda szerzőit a szocialisták előtti lélelemből nem üldözik. Szóló élesen támadja a hadügyminisztert, akit avval vádol, hogy a hadsereget megbontja. **Roussel** képviselő felolvas több katonaelleses rőpiratot. **André** hadügyminiszter határozottan rosszolja ezeket a rőpiratokat és követeli, hogy ezek szerzői ellen bírói eljárást tegyenek folyamatba. **Semlat** képviselő válasza után a vitát berekesztik.

Jaurés elnök bejelenti, hogy három napirendet indítványoztak. **André** tábornok hadügyminiszter kijelenti hogy elfogadja **Goussé** képviselő napirendjét, mely szerint a kamara bizik a hadügyminiszter szilárdaságában és ama törekvésében, hogy a hadsereg a köztársaságot respektálja. A kamara ezt a napirendet 319 szavattal 169 szavattal ellenében elfogadta, mire az ülést berekesztik.

A balkáni forrongás. Az albánok ellentállása lassanként egészen megtörik. Legutóbb a Maliszia vidéki albánok hódoltak meg s elfogadták a reformokat, valamint a katonai kötelezettséget. — A monaszteri

vilajetben szombaton három nagyobb összeütközés volt. A *kasslóriai* járásban történt összeütközés alkalmával egy banda tizenöt, a török csapatok pedig négy halottat vesztettek. A portán azt vélik, hogy az utolsó napok fokozott bandázslatai a Bulgáriából újabban érkezett bandák idézték elő.

A belgrádi események.

Budapest, június 19.

Lapunk hasábjait ránk nézve sokkal fontosabb eseményekre kell fonnartanunk, mint az unalomig ismert belgrádi események variánsaira és lényegtelen részleteire. Most a királyhoz menesztett küldöttség utja s az új király bevonulása van előtérben. Ez aktualitásokon kívül a többi, Szerbiára vonatkozó dolgokat a következőkben foglaljuk össze:

A szenátus és a szkupstina tagjaiból alakult huszonhéttagú küldöttség *Velimirovics* Péternek, a szenátus elnökének vezetésével ma reggel hat órakor a gyorsvonattal elindult Belgrádból Genfbe, ahová szombaton éjjel egy órakor érkeznek meg. (A küldöttség Budapestre érkezéséről más fejezet szól.) Vasárnap délelőtt adják át ünnepiesen Karagyorgyevics Péternek a királylány történet megválasztásáról szóló okmányokat. *Péter* király, *György* trónörökösrel, *Sándor* herceggel és *Helena* hercegnővel szerdán délelőtt féltizenegy órakor érkezik Belgrádba hét kocsiból álló udvari vonaton, amelyet *Ferenc József* király becsatolt rendelkezésére. A király megérkezvén, egyenesen a templomba megy, onnan az új konakba, ahol a szkupstina tagjait és a tisztikart fogadja. Este a várost körüljárják és fáklyásmenet vonul a konak elé. Csütörtökön istentisztelet lesz, azután a küldöttségek fogadása, délelőtt díszlakoma, délután néptünet, este díszelőadás a Nemzeti Színházban, végül tüzijáték. A szkupstina a király megérkezéséig együttmarad. A király a szkupstina előtt leteszi az esküt, amire az *Avakomovics*-kormány beadja a lemondását és a király kinevezi az új kormányt. Az 1888-iki alkotmányt a mai papon megint életbe léptették.

Ferenc József király sürgönye *Péter* királyhoz a belgrádi lakosságnál mély benyomást keltett.

Péter király távirata, amelyet *Atanackovics* hadügyminiszter intézett, óriás lelkesedést keltett a hadseregben. A kormány bugzón dolgozik a mult kellemetlen nyomainak eltakarításán. Visszadta *Péter* királynak a Karagyorgyevicsok minden birtokát, vagyonát, amelyet 1868-ban, Mihály fejedelem meggyilkolásakor, a király atyjától, Karagyorgyevics Sándortól elkoboztak. A kormány ma ukázal semmisítette meg az 1868-ban hozott törvényt, amely a Karagyorgyevicsoket Szerbia területéről „örökre” kitiltotta.

Belgrád, június 19.

A hivatalos lap június 6-iki (ónaptár szerint) kelettel a következő kommunikét teszi közzé: A helybeli orosz követ közölte a külügyminiszterrel, hogy mátol fogva érintkezésbe lép a szerb kormánnyal, mert a cár elismerte *Péter* királyt.

Belgrád, június 19.

A régi konakot, hol a királygyilkosság történt, valószínűleg muzeumnak alakítják át.

Bécs, június 19.

A *N. W. T.* értesülése szerint *Péter* király nem fogja többé *atományozni* a *Takova-rendet* és a *Milos-rendjelet*, ugyszintén külön dekrétummal meg fogja szüntetni a *Draga királyné* által alapított *női rendjelet*; az eddigelő kitüntetések azonban továbbra is viselhetik e rendeket. *Péter* király a *Topola-rendet* fogja alapítani.

Berlin, június 19.

A *Berliner Tagblatt* szerint Szerbiában új propaganda kezdődik az Obrenovics-dinasztia érdekében. E propaganda szervezői Milán törvénytelen fia, a Konstantinápolyban élő *Krisztics* Milán érdekében agitálnak.

Pétérvár, június 19.

A lapok utalnak arra, hogy I. *Ferenc József* nek *Péter* királyhoz intézett távirata és az orosz kormány kommunikéja tartalmakra nézve meg egyeznek. Oroszország és Ausztria-Magyarország presszója folytán, melyet a többi hatalmak is helyeselni fognak, remélhető, hogy Szerbiában az igazságosság diadalmaskodni fog. *Péter* király bátran hozzáfoghat a tettesek megbüntetéséhez. Szerbia, valamint az egész művelt világ szimpátiája biztosítvák számára.

Pétérvár, június 19.

Az orosz udvar a szerb királyi pár halála alkalmából 27 napos gyászt rendelt el.

Pétérvár, június 19.

Ma *Sándor* szerb király és *Draga* királyné

emlékére a Kasan-székesegyházban halotti misét tartottak. Az istentiszteleten jelen volt dr. *Spalejkovics* szerb követ és dr. *Stanciov* bolgár diplomáciai ügyvivő. A templomot nagyszámu közönség töltötte meg. A szerb tisztak közül egy sem jelent meg.

Bécs, június 19.

Gróf *Kapnist* orosz nagykövet az utóbbi napokban sűrűn tanácskozott gróf *Goluchowski* közös külügyminiszterrel *Karagyorgyevics* Péter hercegnek királylány választásáról. A két államférfiu megállapította Oroszországnak, illetve Ausztria-Magyarországnak magatartását e részben. Tény az, hogy Pétervárot éppugy, mint Bécsben követelni fogják a királygyilkosok szigoru megbüntetését, ellenben teljesen *Péter* királyra bízzák a rendszabályok megállapítását, mert számítanak rá, hogy az új király is meg van győződve arról, hogy a szörnyü vérontás nem maradhat megtorlás nélkül.

Zimony, június 19.

A vasutól a Mihály-utcaán át minden tíz lépésnyire oszlopokat állítottak fel és nemzeti lobogókkal látták el. A város képe a király fogadására ünnepies szinezetet ölt. *Petrovics* Vokasin volt pénzügyminiszter rokonoit sürgönyileg Bécsbe hívták, mert állapota aggasztó.

London, június 19.

A *felsőházban* *Lansdowne* márkülgügyminiszter egy kérdésre ielevé, kifejezte *megbotránkoását* a szerb események felett, amelyek Belgrádot *meggyalálták*. A később érkezett hírek, ugymond, ezt a *megbotránko*zást csak okozták. Indítványt közös eljárásra az új szerb kormánnyal szemben a hatalmak részéről nem terjesztettek az angol kormány elé. Nem is hiszem, hogy ily indítványnak a mi részünkről a hatalmaknál sikere volna. Ami a diplomáciai viszonyt illeti, távol áll tőlünk, hogy a legutóbbi események bekövetkezésén résztvevőkkel továbbra is fenntartsuk a viszonyt. Csak azt kívántuk, hogy Anglia képviselője maradjon Belgrádban, hogy Anglia érdekeit és az események menetét figyelemmel kísérje, de képviselőnk utasítottuk, hogy a hatóságokkal való érintkezését csak arra szorítsa, ami e célból szükséges és gondosan ügyeljen arra, hogy semmit se tegyen, amit az ideiglenes kormány hivatalos elismerésének lehetne tekinteni, mert ennek a kormánynak ártatlanságát maga szörnyü éjszaka események bekövetkezésén még csak de kell bizonyítani. Három hatalom, t. i. Franciaország, Németország és Olaszország oly magatartást tanusít, amely a miénknek is megfelel. A kormány úgy hallja, hogy Oroszország és Ausztria-Magyarország kész az új rendszert Szerbiában elismerni, de Oroszország, úgy látszik, mindenesetre kijelentette, hogy elvárja, hogy a büntényben résztvevőknek megfelelő büntetésben részesüljenek. Nem tartottuk kívánatosnak, hogy Anglia képviselője az új kormány ünnepélyes kinevezésekor Belgrádban legyen, amiért is utasítottuk, hogy Belgrádból egyelőre távozzék.

Bécs, június 19.

Az osztrák iparosok szövetsége azzal a kéréssel fordult a közös külügyminiszterhez, hogy a szerbiai események következtében változott viszonyokra való tekintettel kettős figyelemmel övja meg az osztrák ipar érdekeit Szerbiában s utasítsa a szerbiai képviselőket a szükséges intézkedések életbeléptetésére. A külügyminiszter biztosította a szövetséget arról, hogy az új szerb kormányban megvan a garancia arra, hogy teljes mértékben meg fog övni minden jogos érdeket, azonban a külügyminisztérium mégis utasítani fogja a képviselőket az osztrák ipar érdekeinek támogatására.

HIREK

Európa lelkiismerete.

A belgrádi katonatisztek, kik olyan csodás bátorsággal mérszáróltak le egy fegyvertelen férfit és egy álmából felrettent aszszonyt, a rémes éjszakát követő napon rop-pant büszkén és kényesen esőrtették kardjukat a szerb főváros utóáin. És folytatták a páváskodást másod- és harmadnapon is, mindaddig, míg a megrémült Európa szóttlan meresztette tekintetét a vértől füstölő Belgrádra. Am Európa lassanként magához kezd térni, a megdöbbenés, a rémület érzése elszáll lelkekből és ami visszamarad benne, az csak az utálat és megvetés. Az undor, mely a bosszúvágyig erősödik. És lassan-lassan megtalálja a kellő szavakat. A szavakat, melyek immáron mennydörgéssé erősödvé remegtetik meg

a kényes tisztakat. Megszólt az olasz, az angol, a magyar király és megszólt minden szlávoknak hatalmas patrónusa: az oroszoknak cájra. És mind azt hirdeti, hogy a kiontelt emberév engesztelést követel. Engesztelést feltétlenül, így kívánja ezt Európa lelkiismerete.

Valjon esőrtögtetik-e még kardjukat a belgrádi gyilkosok? Valjon olyan rózsás színben látják-e még a jövőt, mint ama vérfürdőt követő reggelen? Mért ne? Hisz annak az uralkodónak, ki ezental a jogot és igazságot fogja osztani a szerbeknek, ók szereztek a koronát! És csak nem fogja ezt a tettüket az akasztófával meghálálni? Mi lenne most és a jövőben nélkülök? Azoknak az előbbkelő száműzötteknek egyike, kik Genf városában szövik a jövőt álmaik. Elcslap-herceg, aki mellett elhaladva, mosolyogva mondják az idegenek: még király is lehet egykor, tudni-illik ha...

Ha egy egész királyi dinasztia eltűnne az élok sorából, ha a végzet újra vállalkoznék a régi görög mondákban eljátszott szerepére és a családirtásnak immáron gondoszer év előtt elhagyott utjára lépne... gondolja az idegen és szintén mosolyog. Am a belgrádi katonatiszt, ki követségbe ment Péter királyhoz, büszkén üt mellére: hát én félretasztottam a nyárspolgáriássá vált végzetet és én léptem helyére... Ime nincs többé Obrenovics-dinasztia, koronáját pedig elhoztuk neked, oh Péter!

Péter pedig megszorítja a királygyilkos kezét, mert így diktálja azt neki lelkiismerete, mely azt mondja, hogy nincs csunyább, mint a haláltanság... A tiszt arcán a boldogság derüje sugárik végig, de csak egy pillanatig, mert Péter király homlokán redők tűnnek ám fel, amint a gyilkos katonára szezi tekintetét... Csodálatos! Ugy rémlik Péternek, a szerbek királyának, hogy egy második lelkiismeret is megszólt benne. Egy második lelkiismeret, mely azt mondja neki: ne szorítsd meg a kezét, mely orozva oltotta ki embernek életét...

És Péternek immáron meg kell kezdente a hatalmon lévőeknek szomoru mesterségét: szinlelnie kell a boldogságot, szinlelnie a lelkesedést, a szívéllyességet. Bizony szinlelnie, mert lelkeben ott gubbasztanak már az árnyak, ott a királyoknak ezek a szomoru, nesztelen kísérői. Am Péter uralkodik magán, szoktatja magát a jövő terheihöz és arcára derüt, szavába szívéllyességet erőszakol. Beszél, beszél és maga sem veszi észre, hogy mint halkul a hangja, mint fogy belőle az ére és hogy mint figyel egészen másfelé, amig a koronát hozó küldöttséget hallgatja... Figyel a szélrózsa minden irányából fülébe csapó királyi és császári hangokra, melyek mind nyomatékossabban követelik: Büntesd meg őket, semmisítsd meg őket!...

Őket, kiknek hatalmadat, nagyságotad köszönheted, mert így kívánja ezt Európa lelkiismerete...

És ha nem engedelmeskedem? kérdi az a másik lelkiismerete, amely a hála szent kötelességére figyelmezteti...

Akkor Európa meg fogja találni a módokat, amelyeknek segítségével lecsillapíthatja lelkiismeretének háborgását!

A módokat? gondolja I. Péter szomoran, van ennek világosabb kifejezése is: a puskákat, melyeket megopogtatnak Belgrád utóáin és amelyek a vének tengerével fogják elmosni két embernek, két nagyon büns embernek véret... Ártatlanok hekatombáit fogják feláldozni két bűnösért, kik egy országot kiontoztak és kanyargattak!

És mért nem torolta meg Európa akkor a bünt, mikor én csak Karagyorgyevics Péter voltam és mikor a kiontelt emberév éppen úgy kiáltott bosszúért, mint most? folytatja az új király a néma beszélgetést.

És Péter király összerázkódik, mert a vén Európa ráncos arcán egy hihetetlenül utálatos és vérlázítón örökös mosoly jelenik meg és petyhüdt ajkai a maguk halk mód-

ján ily szavakra nyílnak: Óh, Péter, Péter, beh naiv vagy még... most a háborgó lelkiismeretéről van szó, az pedig politika volt... Politika, melynek nincs lelkiismerete...

Nincs, nincs...

— De hát politikám nekem is lesz, véli dacosan I. Péter... és ha ennek nincs lelkiismerete...

Majd felébred, ha ropognak a puskák — röhögi durván a vén leányzó.

— Hát hol itt az erkölcs, az ethika? —

kéri kétségbeesetten Péter.

— Hát te azt hiszed, hogy a politika ethikán épül fel?

— De hisz az előbb háborgó lelkiismeretéről szóltál...

Nos igen... hát, hát... ej minek ez a sok szó-beszéd, kívánságomat hallottad és pontum... mert nekem több a puskám...

És I. Péter király a Genfől Belgrádig vezető hosszú uton szakadatlanul folytatja a hangtalan párbeszédét, miközben a maga lelkiismeretét egymás közt, de különösen Európa lelkiismerete ellen dúló csatákat vívni...

Szegény Péter király! Ez az első királyi szórakozása!

r. a.

Budapest, június 19.

— BUDAPESTI NAPLO. Június 15-ikén új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatásuk a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Erzsébet főhercegnő Sopronban. Sopronból táviratozzák, hogy Windischgrätz Ottó herceg ma nevelő, Erzsébet főhercegnővel, aki tudvaleg Rudolf trónörökös leánya, Sopronba érkezett. A Schaumburg-Lippe hercegi pár fogadta őket. Windischgrätz hercegek több lakást néztek meg, mert a herceget, kinek ezredét Prágából Galióciába helyezik át, valószínűleg a soproni ezredhez fogják szolgálattételre beosztani.

— Német vendégek a fővárosban. Boroszló város Wirtz építőügyi tanácsost, Herzog és Gita társzó-oltó-igazgatókat, Cabanis műszaki tanácsost és Süchante bizottsági tagot kiküldte hozzáik, hogy a főváros köztisztaságának kezelését és tisztelő szervezetét tanulmányozzák. A német vendégek tegnap érkeztek Budapestre és ma tisztelegtek Halmos János polgármesterrel, aki Viola Imre tanácsost több szakhivatalnokkal kirendelte a német vendégek kaulozására.

— Széchenyi Ödön basa itthon. Széchenyi Ödön basa hosszabb szabadságra Emsbe utazott. Győrött meglátogatta rokonát, Széchenyi püspököt és látogatást tett Péter dr. Kardoson Imre esperesnél, az ismert orientálistánál, akihez régi ismerettség fűzi Konstantinápolyból.

— Leaudy király lesz. Kissé kalandosan hangzó hírt hoz egy párisi telegramm. E szerint Jacques Leaudy, a híres cukorgyáros, aki ezidő-ig nyugat-Afrikában van, király akar lenni a vadak között. A Szahara nyugati részén néhány nomád törzset, amelynek háromszáz négyezer-kilométernyi kerülete van, már el is ismerték. Leaudy várost alapít a tengerparton és kikötőt.

— A Deák Ferenc-ünnep programja. A székesfőváros hatósága megállapította az október hónap 17-én végmenő Deák Ferenc-ünnep programját: Délelőtt 10 órakor mise lesz a belvárosi plébániatemplomban. 11 órakor fölvonulás a Deák Ferenc-szoborhoz s ugyanott a főváros részéről pályadíjjal jutalmazott óda elszavalása. A szobor előtt Halmos János beszédet mond. A dalegyesületek a Himnusz énekelik. Déli 12 órakor a mauzóleumban Deák Ferenc koporsójának a megkoszorúzása. A fővárosi hatósága meghívja az ünnepségre a képviselőház és a főrendiház tagjait és az összes törvényhatóságokat. Az ünnepségek napján a főváros iskoláiban a tanítás szünetel.

— Elhunyt rektor. Bécsből jelentik, hogy Gusenbauer Károly, a bécsi egyetem rektora ma meghalt. Gusenbauer sebész volt s előbb a prágai egyetemen tanított s csak 1894-ben hívták meg Bécsbe Billroth utódául.

— Újtárs a postánál. A kereskedelmiügyi miniszter a közönség érdekében azt a kedvezményt tette, hogy ne csak a székesfővárosban, hanem a vidéken is miudazonok a helyeken, ahol kinstári posta- és táviróhivatal látja el a táviratképesítő-szolgálatot, az ott működő mindegyik posta- és táviró-

(távbeszélő)-hivatalnál lehessen helybe szóló táviratok feladni. Ilyen táviratokat a vasúti távirádknál is lehet feladni az esetben, ha ezek a táviratképesítéssel megbízott kinstári posta- és táviróhivattal táviróvezetéseken bonyolítják le táviratokat.

— **Inszultált képviselők.** Gróf Erdődy István, aki tegnap azt javasolta a horvát tartománygyűlésen, hogy zárják ki a sértegető ellenzéki képviselőket, tegnap nyugodtan sétálgatott a zágrábi Zrinyi-téren gróf Bombelles Márkus társaságában. A közönség felismerte Erdődyt s sokan reája rohantak s hallatlan szidalmakkal illették és arol köpték. A két gróf futással tudott csak menekülni a földühödött tömeg elől. Zágrábban azt beszélék, hogy ugyanilyen jelenetek folytak le az utcán, mikor Egersdorfer kormányparti képviselő megjelent az utcán, míg Harambasics ellenzéki képviselőt lelkes ovációban részesítették. A tüntető tömeget a rendőrségnek kellett szétszórni. A magyar államvasutak pályaudvara elé egy szakasz lovasőrséget állították föl, az Iliaon pedig két dragonyoscsapat örködött. Egy félhivatalos távirat szerint az Erdődy István gróf inszultálására vonatkozó hír a fenti alakban helytelen. Csak annyit igaz, hogy néhány subanc, akik a két gróftól vagy 30 lépésnyi távolságban követték, folyton abeugott kiáltottak, ami azonban a sétáló grófokat egyáltalában nem bírta arra, hogy elszökjenek, hanem folytatták útjukat, amely őket egy a Zrinyi-téren lakó barátjuknak előre meghatározott látogatására vitte.

— **Tanítók gyűlése Tolnárról jelentik:** Az általános tolnamegyei tanítóegyesület évi nagygyűlése tegnap tartotta meg Tihanyi tanfelügyelő elnöklete alatt. A közgyűlés sürögnyögő üdvözölte Wlassics minisztert. Az ülés folyamán Saffler Teréz tanítóó a tonomikáról tartott előadást. Ezután még több érdekes előadást tartottak és megalakították a tisztikart s a közgyűlést a Szózat éneklésével végezték be. A közgyűlést banket követte.

— **Egy fotográfia szerelése.** A rendőri apróságok tömkelegében veszett el Pittnels András neve is, aki napokban golyót röpvite agyába, öngyilkos módon vesztette életét. Öngyilkosságának története azonban elég érdekes arra, hogy a modern élet névtelen hősei közül kiemelkedve, külön említést érdemel róla. Pittnels András azért ölte meg magát, mert szerelmes volt egy arcképe, melynek eredetijét nem tudta megtalálni. Az alig husz éves hőse a sajtószertű tragédiának Hatvanba utazott és egy vidám éjszaka után agyonlőtte magát. A halott szobében zárt levelet találtak, melynek borítékján erős, hosszukás betűkkel ez volt fölírva: Aki, apámon kívül, fölbonjtja e levelet, az legyen átkozott!

A szerencsétlen apa, akinek ez a szomorú jogosultság osztályrészül jutott, Pittnels János szabobeli gőzmalomtulajdonos, értesülve fia szerencsétlenségéről, fölbonjtotta a levelet s elolvasta a fiu tettének indokait. A fiatal öngyilkos elbeszélte, hogy halálában beleszeretett egy leányba, akit sohasem látott, akinek csak az arcképét ismeri egy fotográfus kirakatából. Minthogy minden törekvése, hogy ideálját föllelje, hiábavaló volt s mivel az imádott leány nélkül nem tud élni, egy pisztolylövéssel vetett vége szive kinyájának.

— **Levegőbe röplött lyditgyár.** Egy londoni telegramm jelenti, hogy tegnap iszonyu robbanás történt a Londontól három órányi távolságra fekvő wolwichi királyi arzenálban. Reggel kilenc óra tájban — eddig még ki nem derített okok folytán — az arzenál lydit-gyára félrobbant. A gyár maga és az összes környékbeli épületek a levegőbe röpltek. Az áldozatok számát még nem állapították meg, eddigelő tizenegy halottat és husz súlyosan sebesültet találtak a romok között. A félelmetes katasztrófát a lydit nevű új, iszonyu erejű robbanószert okozta. A lyditet először a dél-afrikai háborúban alkalmazták a gránátok megtöltésére, de már akkor szó volt róla, hogy a genfi egyezmény elől viszik a dolgot, hogy a kegyetlen pusztítást okozó lyditet tiltsa el a háborúban. A lyditet pikrinsavból állítják elő s már az előállítás aly veszedelmes, hogy csak a legnagyobb óvatossággal lehet vele bánni. A lydit-lövegeknél nem is annyira maga a robbanás oly pusztító, mint inkább a robbanás után kifejődött mérges gáz, mely belélegezve, rögtöni halált okoz. A lydit-gáz ölte meg a dél-afrikai háborúban azokat a katonákat, akiken semmi sebesülést sem tudtak föl-fedezni. — Egy újabb londoni távirat azt jelenti, hogy a félrobbant lydit 206 font volt. A környékben kilenc épület dőlt romba. Az angol hadügyminisztérium jelentése szerint tizenöt halt meg, öt ember eltűnt és tizenhét súlyosan megsebesült.

— **Szerencsétlenség a Tiszán.** Máramarosból írják: Visk nagyközségnél e hó 17-én kilenc ember ment át csónakon a Tiszán. Az asszonyok (kilenc közül egy asszony volt) az ingó csónokban megijedtek, a csónak a mozgólódásra felborult és négyen: két asszony és két férfi életüket vesztették.

— **A föld legészakibb vasútja.** Mint Stockholm-ból távirják, ma este indult az első lapplandi gyorsvonat Stockholmból Narvickba, a föld legészakibb vasúti állomására. A vonat az egész 1580 kilométernyi utat 48 óra alatt teszi meg.

— **Házasság.** Urbán Béla, a m. kir. központi statisztikai hivatali tisztviselő e hó 22-én hétfőn délelőtt 11 1/2 órakor vezeti oltárhoz a belvárosi plébániatemplomban özv. Jeszenszky Lajosné leányát, Lenkét.

Néhai Adler Mór érsekszéki tekintélyes orvos leányát, Adler Laura kasszonyt eljegyezte Roszbaum Gyula baranyavári birtokos.

— **Táviratozás drót nélkül.** Teplicéből táviratozzák tudósítónk, hogy a teplitzi műegyetemet összekötötték az augsigi kiállításal s a két állomás közt már pompásan működik a drótnélküli táviró. A kísérletek minden tekintetben beváltak s holnapról kezdve már át is adják a forgalomnak ezt a két állomást.

— **Megint szerzetesek.** Szabó Szadok, a Szent Domonkos-rendiek főnöke Budapestre jött, hogy az illetékes körökkel tárgyaljon a dominikánus szerzeteseknek visszajöveteléről. A rendfőnök tárgyalásai eredményre vezettek s az őszszel már több dominikánus jön a fővárosba, akik a hittanítás mellett a hitszónoklattal fognak foglalkozni. Az őszszel tehát bevonulnak a derék dominikánusok iskoláinkba s egyelőre bérházban fognak lakni.

Nem kell megjegyezni. A dominikánusok be-települése szokatlan jegyben, az őszszel jegyében történik. Őszintén megmondják, előre jelen-ten, hogy jönnek. A többiek, akik már itt vannak s akik sáskamódjára lepték el az országot, lábujjhegyen jöttek, nagyitokban. A dominikánusok nyíltan, bátran jönnek, talán mert már nincs is ok a titkolózásra. A talaj már elég biztos nálunk mindenféle szerzetesrend számára. Es eleinte bérházban fognak lakni a derék emberek, mint ahogy eleinte mindegyik bérházban húzó-dott meg. Reméljük, nem sokáig kell szerény udvari szobáskában meghúzódniok. Rövid idő alatt a magyar föld gazdagon fizet majd értékes munká-jukért s akkor, mint minden szorgalmas és isten-felő munkás embernek, sternbapalotát ad az Isten.

— **Halálcazás.** Dr. Sternberg Adolf a Budapesti Tagblatt munkatársa, ma 65 éves korában meghalt. Az elhunyt a budapesti újságírói gárda egyik legrégebb és legmunkásabb tagja volt, aki szimpatikus egyéniséggel is nagyszámú tisztelőket szerzett széles körökben. Az 50-es évek közepén kezdte meg újságírói működését az akkori hivatalos lapnál, az Orenpeter Zeitungnál. Később az Agrarier Zeitung szerkesztőjében működött. Onnan ismét Pestre került és az Ungarischer Lloyd, majd a Neues Pester Journalnál működött és azután 1888 óta a Budapesti Tagblatt munkatársa volt. Az elhunyt az újságírói kar leg-agilisabb tagjai közé tartozott, majdnem naponta irt vezércikkeket vagy tárcát. Sternberg a 60-as években a cenzura ellen nagy tevékenységet fejtett ki. Már hosszabb idő óta betegeskedvén a Hűvösvölgybe költözött. Ma hivatalon vérsnyás lepte meg és rövid idő múlva kisenvedett.

— **Elfogott katonaszökevény.** Paksról írják: Paksi lakosok a Dunán gyanus kü sejt, katonaruhába öltözött egyént láttak csónakon leléle uszni. Egy csónakon egy véletlenül arra tartó gőzhajó legénysége segítségével elfogták az illetőt és a főszolgabírói hivatalba vitték. Itt kitűnt, hogy az illető katonaszökevény, aki a 12. úlamuszredből való. Krevezics Mátyásnak hívják és már e hó 13-ikán reggel 8 órakor szökött meg Székes-ehérvárról. Krevezics már másod-szor kísérelt meg szökött. Azt is megvallotta, hogy a csónakot lopta, de hogy hol, azt nem tudja, mert nem ismeri a vidéket. A szolgabíróóság rögtön értesítette a székes-ehérvári parancsnokságot a szökevény elfog-tásáról.

— **Bécsi sikkasztó londoni bíróság előtt.** Londonból jelentik: Dr. Zinner ügyvédet a bécsi sikkasztót, akit New-Yorkból Európába visszazárlítottak, Buckle detektiv ma déiben a "bow-streeti rendőrbíróság elő állított. Miután nyílt tárgyaláson a szokásos formalitásokat elvégezték, félnégykor Fennick rendőrbíróhoz vezették. Dr. Zinner alacsony, köpöcs ember-pulók arccal, világosszöke bajuszával, eléggé elegeban-san volt felöltözve és aig látszott meg rajta a hosszú ut nyoma. Buckle detektiv röviden emondta a tény-állást a rendőrbírónak, mire Wagner detektiv-felügyelő németre fordította a jelentést; a sikkasztó mozdulatlanul állt a vádoltak padján, jobbájban puha kalapját szorongatva és mereven a rendőrbíróra nézett, anélkül, hogy az egész aktus alatt csak egy szót is mon-dott volna.

— **A terhelhet — jelentette Euckle detektiv —** tegnap este vettem át az ancentoveni rendőrbírótól, aki utastott, hogy a vádoltat Londonba szállítsam. A sikkasztón egy ötdolláros bankjegyet és kevés esztipéndiumot is kaptam. Egyben kérem a tárgyalásnak résztvevőkre való elhalasztását, hogy az osztrák-magyar konzulátus időközben a bizonyítékokat beszereshesse.

A rendőrbíró ebben az értelemben hozott hatá-rolatot és dr. Zinnert a brixtoni börtönbe vezettette.

— **Sikkasztó díjok.** A rendőrség a földművelési minisztérium fejelentésére egy fiatal díjnyokot nyomoz, aki tízezer korona elikkasztása után furfangos módon megszökött. A sikkasztó díjok — **Lambert Gergely** 26 éves fiatalember — a m. kir. szőlészeti központi kísérleti állomáson dolgozott. E hó 6-án megjelent a vámbházban az állampénztárban és az állomásán ott kezelte költség-adományából, amely 60 ezer korona és amit a földművelésügyi minisztérium adományozott az intézetnek, 10 ezer koronát vett fel hamisított nyugta alapján. Ebből az adományból ugyanis 5 ezer koronás részleteket utalványoznak ki az intézet költségeire. Ezeket a részleteket egy nyugta-blanketta alapján, amelyet az igazgató, dr. **Istvánffy Gyula** ir alá és az intézet pecsétjével van ellátva, fizetik ki. Lambert szerzett ilyen nyugta-blankettát, amelyre hamisította az igazgatóhoz aláírását és két részletről töltötte ki. Az állampénztár gyanútlanul kifizette a sikkasztó díjoknak az összeget. Lambert, amikor a pénz már a zsebében volt, levelet írt **Istvánffy Gyula** igazgatónak, amelyben bejelenti, hogy párbaj miatt nyolcnapos államfogházát kell leülnie, kéri, hogy ezt vegye tudomásul. Az igazgató mitsem gyanítva, tudomásul vette a bejelentést. Csak a nyolc nap letele után kezdett gyanakodni. Szombaton az intézet ötzerkoronás részletet akart felvenni az állampénztárból. Az igazgató legnagyobb meglepetésére nem fizették ki a részleteket, azzal az indoklással, hogy már 10 ezer koronás részletet vettek fel a múlt héten. **Lambert** manipulációja ekkor derült ki. A rendőrségen 15-én megtették a feljelentést, amely most nyomozza Lambertet. A díjok azonban azóta már Amerika felé vitorláznak, mert kilenc napja volt a szökésre.

— **Az óbudai családi dráma.** Még a múlt hónap közepén történt, hogy **Blumne Herman** hajógyári munkás a Tavasz-utca 18. számú lakásán agyonlőtte két kis leányát, feleségén életveszélyes sebet ejtett, azután magát lőtte meg. A gyilkos párnapi kinlódás után kiszünetelt s a családból csak az asszony maradt életben, akit a gondos orvosi kezelés megmentett. A szerencsétlen asszony tegnapi délután hagyta el a Margit-kórházat, ahova a borzalmas éjjel sebével bezállították.

— **Szerencsétlenül járt munkások.** **Triesz**ből táviratozzák, hogy tegnap este leszakadt a Via Torrenteben egy épülőfélben lévő ház gerendaállása a rajta felhalmazott téglák súlya alatt és négy munkást a mélységbe rántott. A lezuhant munkások közül kettőt holtan húztak ki a romok alól, egy munkás súlyosan, egy pedig könnyen sérült meg.

— **Sídló cirkszében** ma szombaton esti 8 óra körül rendkívül nagy jótékony célú disz-előadás lesz a **Klotild** főhercegnő védnöksége alatt lévő **Szamaritanus Egyesület** javára, mely alkalomra a főnséges vendégek megjelenésüket megígérték.

(x) **Ha öszül a haja,** használja a **Stella-vizet.** Ára 2 K. Kapható egyedül **Zoltán gyógytárban,** Budapest, V., Szabadság-tér.

(x) **D. Főv. szövegjavítók** **Kertész Tódornál.**

(x) **Fiatal ember!** Kérdezze meg orvosát, akkor megtudja, hogy baját a **Santal Egger** gyógyítja meg gyorsan és legjobban. 1 üveg használati utasítással együtt 3 K. a **Nádor-gyógytárban** Budapest, Váci-kört 17. Postán bérmentve 3.40 K.

Szerb világ a keleti pályaházban.

(I. A szerb küldöttség. — II. A Lunyevica-család.)

— **A Budapesti Napló** tudósítójától. —

Budapest, június 19.

Ma délben egy óra öt perkor a rendes 903. számú belgrádi gyorsvonat érdekes utasokkal érkezett a keleti pályaudvar perronja elé. A kép, amint kiszálltak, úgy hatott, mint a belgrádi tragédiának utolsó jelenete. Amott, csupa derült és diadalittas férfi, aki a szerb nemzetgyűlés megbízásából Genfbe utazik, hogy Szerbia új királyát Belgrádba kísérje. — emitt három halvány, kisirt szemű asszony, **Draga** királyné három nővére, aki mindörökké bucsut mondott hazájának, ahol a Lunyevica-család dicsősége vérbe fult.

I.

A szerb küldöttség **Budapestben.**

A szerb nemzetgyűlésből Péter király elé küldött deputáció tagjai ma délben érkeztek Budapestre. A keleti pályaudvar perronját az érdeklődők, a titkos rendőrök és az újságírók sokasága népesítette be s a szerb küldöttség fogadására megjelent **Barlovac** szerb főkonzul, **Vintrovics** Rudolf alkonzul, **Follák** Sándor konzul és **Schwarz** Benő dragomán.

A küldöttség a rendes 903. számú belgrádi gyorsvonattal érkezett egy óra öt perkor. Elsőnek **Velimirovics** Peró, a szenátus ősz elnöke szállott ki a vonatnak egy első osztályú kocsijából s barátságosan megölelte **Barlovac** főkonzult. A küldöttség többi tagjai csaknem mind második osztályú kocsiban érkeztek.

Ott voltak az elnökön kívül: **Gestanojevics** Aoa, a szkupstina elnöke, **Bidarác**, a szkupstina alelnöke, továbbá **Davidovics** Lyuba, **Petrovics** Stanko, **Stanojevics** Milutin, **Popovics** Risa, **Kosztics** Milán, **Lasarovics** Dragomir, **Ilic** Száva, **Russics** Dobroszlav, **Bratsinac** Gyoka, **Simics** Gyasa, dr. **Kolovics**, **Borisavljevics** Koszta, **Savics** Milivoj, **Rodofkovics** Mile, **Urasevics** Gyoka, **Nikolics** Andra, dr. **Popovics** Mita, **Stojkovics** Gyoka, **Tajscics** Zsika és dr. **Danics** Jovan, s a küldöttségnek még tíz tagja, szenátorok és képviselők. Összesen harminc utaznak a király elé.

A pályaudvar belső perronja zsufolásig benépesült egyszerre s a tarka civilruhás szerbek sorában érdekesen festet egy-két szerb képviselő nemzeti viseletet. A képviselők közül tizenöt sajtó költségen utazik, a többiek pedig államköltségen teszik meg az utat. A deputátusok között hárman szerb nemzeti viseletben, barna daró-ruhában voltak, közöttük egy hatalmas alaku szerb földbirtokos, **Petrovics** Stano, aki már 1880 óta képviselő és akit 1883-ban halálra is ítéltek. A küldöttség tagjai különben nagyrésze olyanokból állott, akiket politikai föllépésük miatt a korábbi erőszakos kormány ismételve elítélt — börtönre vagy halálra.

A küldöttség tagjai a vasuti étkező-terem jobb-oldali részében telepedtek le s az egyórás várakozási időt ebédellel töltötték el. A legelső asztalnál **Velimirovics** Peró, a szenátus elnöke ült, jobbra tőle **Barlovac** főkonzul s az asztal körül a küldöttség előkelőbb tagjai. **Velimirovics** ősz szakállu, erős termetű ember s lekötözött nyájassággal állt szóba az újságírókkal. A kérdézőkötésekre elmondotta, hogy szombatról vasárnapra virradó éjjel érkeznek meg Genfbe.

— **A legnehezebben** már túl vagyunk, — mondá **Velimirovics** egy hirlapírónak, — az izzalmak lecsendesültek, most dolgozni akarunk és dolgozni fogunk. Higgye meg, csak a politikai élet terén elkövetett erőszakoskodások kavarták fel oly mérhetetlenül a szerb társadalmat és mindenki epedve várja a nyugalmat — a lelkek nyugalmát! Mert nem pihenni akarunk, hanem dolgozni, nyugalmas lélekkel. A történektekben megnyugszunk, mert a változhatlanban meg kell nyugodnunk. De a jövőről mi akarunk gondoskodni és Isten segítségével áldás lesz munkánkon!

Arra a kérdésre hogy **Ferenc József király** távirata milyen hatást keltett Belgrádban, ezt válaszolta:

— **Ferenc József király** távirata végtelen nagy hatást és megnyugvást keltett mindnyájunkban, mert aggódunk Ausztria-Magyarország megatartása miatt!

I. Péter király bevonulásáról, az ünnepekről s a hivatalos beszédek tartalmáról ezt mondta **Velimirovics**:

— **A harminctagu küldöttség,** amelynek én vagyok a vezetője, szombatról vasárnapra virradó éjjel érkezik Genfbe. Itten már vár bennünket királyunk. Elindulásunk előtt egyik hadsége azt táviratozta nekem, hogy a király a vonat megérkezésekor a pályaudvaron megjelenik és fogad bennünket. Hosszu beszédben fogom üdvözölni királyomat, hazám és népem nevében. El fogom neki mondani, hogy mennyire szereti a szerb nép, amely egy jobb jövő zálogát és biztosítékát látja benne. El fogom neki mondani, hogy várják otthon Szerbiában mint annak a sokat szenvedett nemzetnek a megváltóját és hogy mindenütt szeretetre és hódolatra fog találni abban az országban, ahol csak megfordul. De lelkere fogom kötni neki azt, hogy hasonló szeretettel és becsüléssel közeledjék ahhoz a néphez, amelyeknek véréből való ő is, lélkére fogom kötni hazája és népe sorsát.

Hétfőn este nyolc óra körül vonattal indulunk vissza Genfbel. Szerdán hajnalban utazunk ismét át Budapestre és aznap délelőtt tíz óra körül már Belgrádban leszünk. Belgrádban nagyban folynak az előkészületek a fogadásra. Kétórát pihenés után a király — így lett a szkupstinában kedden délelőtt a program megállapítása — esküt tesz. Megesküszik az alkotmányra, hogy meg fogja őrizni hazáját utolsó lehelletéig és tiszteletben fogja tartani hazája törvényeit és meg fogja védeni az ország érdekeit mindenkoron. Az eskümintát a szenátus és a szkupstina tagjainak jelenlétében **Pavlovics** Innocent metropolita kezébe fogja letenni. Az a nap, amikor ez történik, nem-

zeti ünnep lesz hazánkra nézve, mert azda fogjuk avatni és minden évben meg fogjuk ünnepegni. Még, egyet uram! Isten áldja meg ez ország királyát, felséges **Ferenc József királyt** és családját. Isten áldja meg azért a meleghangú táviratért, amit **I. Péter királynak** küldött. Ez a távirat a szerb nemzetet, amely aggodalommal nevezte a jövő elé, megnyugtatta, többet mondok, ez a távirat visszaadta a szerb nemzet önértelét akkor, amikor már-már a csüggedés vett erőt rajta. Sohasem feledjük el. Isten önnel!

A küldöttség magával viszi a nemzetgyűlésnek a királyválasztásról szóló, díszesen kiállított szerb nemzeti színekkel díszített jegyzőkönyvét, amelyet Genfben át fognak nyújtani a királynak. A jegyzőkönyvet aláírták a királyválasztó nemzetgyűlés összes tagjai: százharminc képviselő és negyvenöt szenátor. A királynak vasárnap fogják átadni ünnepélyesen a királyválasztás jegyzőkönyvét, mely alkalommal **Velimirovics** fog beszéden mondani, találomra Szerbia örömét és a király uralkodásához fűzött reményeit. **I. Péter király** aztán hétfőn este 8-ór indul Genfbel Belgrádba. Budapestre szerdán éjjel 3 óra körül érkeznek az új király és délelőtt 10 óra körül érkeznek meg a küldöttséggel Belgrádba. **I. Péter** bevonulása után déli 12 óra körül ünnepélyesen esküt tesz az alkotmányra az új konak nagytermében **Innocent** metropolita és annak a papnak a kezébe, akinek eklézsiájához a királyi udvar tartozik. **Péter király** belgrádi bevonulása azért lett néhány nappal elhalasztva, mert a király együtt akar bevonulni Belgrádba családtagjaival. A király 19 éves leánya, **Jelena** (Ilona) most nagynénjének, az olasz királynékonk udvarában tartózkodik Rómában, a két Karagyorgyevics-ű, **Gyorgye** és **Sándor** Pétervártól időznek. Innen indulnak utak Belgrád felé.

A deputáció tagjainak erős meggyőződése és véleménye szerint — miután a nemzetgyűlés a királygyilkosság felett napirendre tért, — az ország kormányának a gyilkosok megbüntetésére vonatkozó kívánsága szóba sem jöhet.

I. Péter az összes üdvözlésekről táviratilag mondott köszönetet, — eddig éppen csak **Innocent metropolita** nem kapott még választ üdvözlésére.

A küldöttség tagjai jökezdvel költötték el ebédjüket. Egyik szerb képviselő a gyilkosságról elmondotta, hogy a konakba betört nyolovanöt főrangú tisztnek eszében sem volt a királyi párt meggyilkolni, csak detronizálni akarták őket.

A küldöttség a két óra öt perkor induló gyorsvonattal továbbutazott Bécs felé.

Bécs, június 19.

A szerb parlamentari küldöttség ma este ideérkezett 15 pernyi tartózkodás után folytatta útját Genf felé. A pályaudvaron megjelent az itteni szerb diákok, akik a küldöttség egyes tagjaival társalogtak. Ugyanevvel a vonattal ideérkeztek **Draga** királyné nővérei is, akiket senki sem ismert meg és akik kocsin hajtottak a városba.

Szabadka, június 19.

A szerb király elé menő küldöttség a délelőtti gyorsvonattal utazott át Szabadkán. Néhány pernyi ittudózése alkalmával egy **Weinberger** Lajos nevű egyén nagy feltűnést keltő módon ezt kiáltotta:

— Ezek között bizonyosan gyilkosok is utaznak! Ennek hallatára a jelenvolt szerbek közül többen rá-támadtak, de a közönség közbelépése az inzultust elhárította. A városban egész nap Karagyorgyevics megölésének híre volt elterjedve.

Genf, június 19.

A szerb küldöttség holnap este 11 óra 30 perkor érkezik ide különvonaton. Péter király hétfő este 8 óra 40 perkor indul el Belgrádba. Ma a genfi szerb gyarmat és a belgrádi ifjuság egy küldöttségét fogadta, mely hódolatát fejezte ki előtte.

II.

A Lunyevica-család.

Június tizedikének véres éjszakája óta foglyok voltak a Lunyevica-család 6-letben maradt tagjai. Az a díszes kis sárga ház, amelyet a királyné a róla elnevezett **Dragina**-utón családjának épített, siralom tanyája lett, amelytől szigoru katonai őrizet tartotta távol a részvétet. Három órség állt a ház előtt és a katonák leeresztett bajonettel kergették el a járókelőt az utca másik oldalára. A kapu alatt négy szuronyos katona állt, jobbra és balra pedig tisztük foglalták el a pitvarba nyíló szobákat.

Három nő és egy tizenhétéves fiu maradt meg a családból, — mely tragédia!

Közsorból királyi trónra emelkedett a Lunyevica-faj, már-már úgy volt, hogy **Nikodém**ban még a férfinag is koronára tesz szert — aztán jön a retentő éjszaka. — és imbol, az irigyelt, fényes Lunyevica-hölgyek

mint kopott, lesujtott, megsemmisült száműzöttek bo-lyongának a budapesti keleti pályaudvar peronján.

Ma reggel öt órakor adták át a Lunyevica-lá-nyoknak a szerb külügyminiszter kitiltó rendeletét, mely szabad elmenetelről biztosította őket. Draga királyné hugai azonnal vonatra ültek s csak véletlen-ségből esett össze az utazások a küldöttség útjával. Velük volt a meggyilkolt királyné legidősebb testvé-rénjének, Petrovicusnak tizenhétéves fia is.

Számálas állapotban voltak a szerencsétlenek. Talpig gyászban valamennyi, a kiállott szörnyű iz-galmaktól roppantul megtörve, sápadtan, véresre sirt szemmel. Akármelyiket megszólítja az ember, sírva fakad. Így beszélnek a rettenetes napokról, amelyeket átszenvedtek. Nyolc napon át zsandárok és katonák őrizték őket, mint a halálra ítélt foglyokat. Folytonos halálfélelemben voltak és egyre könyörögtek, hogy bocsássák el őket. Végre tegnap a kormány küldött nekik négy másodosztályú gyorsvonati szabadegyet egész Bécsig szállott, és ma reggel katonakisérettel el-hagyhatták a házat.

Egyenesen a pályaudvarra kísérték őket, hol ott találták a küldöttséget, amely ugyanazzal a vonattal indult Genfba az új királyért. Az urak rájuk se néztek, a gyászoló kis társaság pedig sietet behuzódni, amint csak lehetett, egy másodosztályú fülkébe, ahol szor-ongó szívvel, türelmetlenül várták a vonat indulását. Minden vagyonuk háromezer frank. Belgrádban maradt ingóságokról és a Draga királyné holmijáról a kor-mány fog intézkedni. A királynának egymillió frankja volt egy párisi bankban; a betéti-könyvek a konokban voltak, ha ezt a pénzt a szerb kormány nem adja ki nekik, szomorú sorsuk, a nyomorúságnak néznek eléje. Óriás volt a megkönnyebbülésük, mikor a vonat Zimonyba ért. Itt már legalább az életüket biztonsá-gban érezték.

Budapestben már tudták, hogy a küldöttség vo-nata hozta Draga királyné hugait is: Petrovicusné Krisz-tinát, Lunyevica Vojkát és Georginát, továbbá Petro-vicusné fiát, Györgyöt. Ahogy a gyásruhás hölgyek a vasúti kocsi-ból kiszállottak, az érdeklődés azonnal feléjük fordult. A Lunyevica-nővérek sápadt rosszul illőzött, egyszerű külsejű hölgyek s meglátszott raj-tuk, hogy nagy szenvedés és izgalom vihartzott el fölöttük. Nem mertek senkinek szemébe nézni.

Petrovics Krisztina, a legidősebb nővér, Bécsben tanuló fia, Petrovics György járára támaszkodva hagyta el a vasúti kocsit. Ugy Petrovicusné, mint nő-vérei, Lunyevica Vojka és Georgina, valamint fia is-csonka gyászban voltak: a két ifjabb nővér közül az egyik a tekete szatín bluzhoz sárga bársony-, a másik pedig lilaszövet-szoknyát viselt. Ennek a hevenyész-t gyásznak oka abban rejlik, hogy az esemény óta szigorú katonai őrizet alatt tartott családi bazból senkit se ki, se oda be nem bocsátottak és így a nő-véreknek nem állott módjukban megfelelő gyásruhák-at beszerezni. Mindhármuk arcán alig van nyoma ismert szépségüknek, annyira megviselték őket az elmúlt napok eseményei és a folytonos izgalom, mi-ket elutasítások órájaig elszenvedtek.

Petrovicusné egy hírlapíró ismerősének a követke-zőket mondta:

— Higgye meg, uram, végtelen fájdalom vett rajtam erőt és sokáig alig tértünk ma-gunkhoz a sírástól, ahogy Zimonyba utazva, már csak a távolból láthattuk Belgrádot, szőlővárosunkat, azt a helyet, ahol annyi boldogságban és most annyi szenvedésben volt részünk. És mégis, jobb így, hogy nem maradtunk ott, ahol minden kő és minden arc szerencsétlen Dragánk írtozatos tragédiá-jára emlékeztet. Az Isten nyugosztalja, — az ő nyugalma örök, mint a mi fájdalomunk!

Azután elmondta, hogy a szerb kormány teg-nap este tíz órakor adta meg az engedelmet Protics Sztóján belügyminiszteri pretek útján az elutasásra és ma reggel minden kíséret és minden fölöttés nél-kül hagyták el Belgrádot, ugyanazzal a vonattal, melylyel a küldöttség is utazott. A belgrádi pályau-dvaron a küldöttség tiszteletére egybesereglett köz-önség részéről udvarias előzékenységet tapasztaltak ő irántuk is, amint egyáltalán tapasztalhatták, hogy a belgrádi közönség igaz részvételt volt irántuk, nővé-rük és fiavérük szerencsétlen vége fölött való nagy fájdalomukban.

Petrovicusné idősebbik fiával és két nővérével Bécsben fog telepedni, míg Helena leánya és kiseb-bik fia egyelőre férjénél, Petrovics Péternél — ki egyik belgrádi bank főtitkárja — maradnak.

Mielőtt a Bécs felé induló vonat egyik II-ik osz-tályú szakaszába beszálltak, fájdalom pillantást vetet-tek a küldöttség és a köztöltők állók vidáman társalgó csoportjára és azután az időközben rájuk is figyel-messé vált közönség sorai között szálltak be kocsijukba.

A fülkét, melyben azután visszavonultak, azon-an sűrűn leföggönyözték és elzárták, a kocsivezető

kalauz pedig egy ódultat ragasztott a szakasz abla-kára. Bérlet szakasz főúrral, hogy a kíváncsiak nagy tömege ne zavarhassa a pihenni vágyó utasokat. A nővérek kíséretében volt még társalkodójuk, Lukics Ludvima kisasszony, ki ölen Petrovicusné kedvenc kutyáscsáját hordta.

A Lunyevica-család reméli, hogy a szenátus határozata szerint Draga királyné mintegy öt millió franknyi vagyonát, amely az angol és a Länderbank-ban van letéve, a királyné nővérei öröklék.

Érdekes, hogy a perronon a küldöttség tagjai ügyet sem vettek a királyné hugaira.

2 óra 15 perckor elindult a gyorsvonat Bécs felé. — a küldöttség és a Lunyevica-család ismét együtt utazott.

Bécs, június 19.

Draga királyné három testvére, Petrovicusné és két hajadon huga ma Bécsbe érkezett. A hölgyek el-mondották a hírlapíróknak, hogy Belgrádban minden vagyonuktól megfosztották őket; rendőrök kísérték a vasúthoz s megváltották a jegyeket számukra Bécsig. Most nem marad hátra egyéb, mint hogy a közönség jótékonyágához forduljanak. Draga királyné nővérei valészintűleg hosszabb ideig maradnak Bécsben. Lá-togatókat nem akarnak fogadni.

FŐVÁROS

(*) A központi városháza. A mérnöki hivatal annak idején több alternatív tervet mutatott be a központi városbába Károly-körtüli homlokzatá-nak monumentális kiképzésére. A terveket tárgyalás alá vette a magánépítési bizottság s nem járult hozzá bármely vonatkozó terv kivételéhez sem, hanem azt javasolja, hogy az ügyet tartásig függőben s kérjenek a kormánytól az épület adómentességére nézve tízévi meghosszabbítást. A középítési bizottság mai ülésén hosszú vita volt e kérdés körül. Freund Vilmos elfogadja a magánépítési bizottság az adómentességre vonatkozó javaslatát, de annak a ki-mondásával, hogy a Károly-körtüli homlokzatot min-denestire fönntartják valamely monumentális építkezés céljára. Hasonló értelemben szölt Morassányi Károly is-Huuffel Adolf középítési igazgató kéri, várják be az adómentesség ügyének az elődöntést s aztán állapíttassák meg a munkaprogramot. Devezis Ferenc műszaki tanácsos ajánlja a magánépítési bizottság javaslatának az elfogadását, úgy, hogy a közgyűlésűl megállapí-tott tervekűl el ne térjenek. Hasonló értelemben szölt dr. Erős Sándor is, mire a bizottság ahhoz járult hozzá, hogy a kormánytól az adómentesség kiterjesz-tését kell kérni; egyebekben ezidőszent nem látja szükségesnek a határozathozatalt.

(*) A városi szőlőtelep. A főváros Rákosszalván hatalmas szőlőtelepet létesített. A telep nem jövedel-mezett semmit, sőt rá is fizetett a főváros. A köz-gyűlés azért utasította a tanácsot, hogy a telep meg-szüntetésére tegyen javaslatot. Az ügyosztály azt javasolja, hogy ne szüntessék meg a telepet, mert félmilliónál többet költött már rá a város, hanem a csemegeszőlő helyett boriermő fajokat termeljenek. A pénzügyi bizottság mai ülésén Preyer Hugó azt a javaslatot tette, hogy az egész telepet adják bérbe. Almády Géza tanácsos arra hivatkozott, hogy a főváros nem a jövedelmezőség szempontjából rendezte be a telepet, hanem hogy a budai szőlőgazdákknak nemes-lajtájú szőlővesszőt adhasanak. A budai gazdák azonban parcellázták s villateleknek adták el a szőlő-jüket. Kérte, hogy szakértő-bizottságot küldjenek ki a telep megvizsgálására. Hosszu vita után a bizottságot ki is küldték.

(*) A főváros felterjesztései. A pénzügyi bi-zottsághoz ma jelentést tett a tanács azokról a felter-jesztésekről, amelyeket a főváros a kormányhoz be-adott, sőt egyszer-mászor meg is sürgetett, de minde-zeidig eredménytelenül. Llyenek: az állami funkciók vezetésél járó terhek könnyítése dolgában küldöttségi-leg átnyújtott felirat, — az önálló vámerület dolgában intézett felterjesztés, — az országgyűlési választóke-rületek szaporítása dolgában intézett felirat stb. stb. Az ügyosztály javasolja, hogy a felterjesztéseket új-ból sürgessék meg a kormányánál. Dr. Róssavölgyi Manó és dr. Feleki Béla felszólalásai után a bizottság hozzá-járult az ügyosztály előterjesztéséhez.

(*) Az öbndal köpárt burkolása. A középítési bizottságban ma Szabó M. Ferenc meg sürgette a budai Irgalmasok új kórháza előtt elvonuló öbndal köpárti ut burkolását, megokolva annak szükségét azal is, hogy ez a kövezés már az idei közmunka-programmba is föl volt véve. De kéri a tervezett munka elvégzését azért is, mert az új kórház zárókővének a letételénél a király is meg fog jelenni.

(*) A Tattersall engedélyezése. Gróf Keglevich Gyula és társai mint az ügötöverseny-egyesület tag-jai azt kérték a fővárostól, hogy a Tattersall terüle-tén engedjen át a céljaikra megfelelő helyet, harminc-évi időre. Ezzel a kérvényvel már foglalkozott a közgazdasági bizottság is és azt javasolta, hogy az 1909. éviől számítotán (amikor a Tattersall szer-

ződése lejár) engedjék át a kért területet 15 évi időre. A középítési bizottság ma kimondotta, hogy az egyesületnek 1909. évig a Tattersallal való meg-egyezésre szabad kezét enged, 1909. éven tul pedig hajlandó a területet 15 évre átengedni, ugy azonban, hogy ötévi felmondás kötéssék ki.

(*) A totalizátor. Medvey Zsigmond volt fővá-rosi bizottsági tag, beadványban arra kérte a ható-ságot, hogy tenne lépéseket a totalizátor adójából való nagyobb részesedés biztosítása iránt. A pénz-ügyi bizottság ma konstátálta, hogy a totalizátor jövedelméből való részesedést törvény szabályozza és Medvey terve ezidőszent kivihetetlen. Azt javas-olja tehát a közgyűlésnek, hogy a beadvány fölött térjen napirendre.

(*) A városligeti körforgalom. A kereskedelmi miniszter a budapesti közúti vaspályatársaság részé-ről tervezett városligeti körforgalom érdekében a Baross-téren szükséges vágányösszeköttetésnek köz-igazgatási bejárását a mai napra rendelte el és annak vezetésével dr. Bartos Andorj miniszteri titkárt bízta meg. Az érdekelte halóságok képviselői a központi városbában gyűltek össze délelőtt, ahol bemutatták az erre vonatkozó terveket, melyek szerint a köztemető-utú vágányokat a Csömöri-ut felé induló vágányokkal a Baross-téren összekötik. Ennek segítségével körtor-galom létesíthető: a Városligetből a Damjanich-és Rottenbiller-utakon, a Kerepesi-uton, Múzeum-kör-uton, Üllői-, Orszó- és Köztemető-utakon és a Csö-möri és Aréna-utakon át a Városligetbe és viszont. A terveket senki nem kifogásolta és azokat a bejárás alap-ául elfogadták.

SZÍNHÁZ, ZENE

** Nemzeti Színház. Gárdonyi Géza kedves, zamatos népsziművében, a Borban ma két vendég lépett föl: Hunyadi József és Papp Mihály, a pozsonyi és a szabadkai színházak tagjai. A Baracs-testvéreket adták. Hunyadi az öregebbiket, aki boros fejével a nagy galibát okozta; Papp Mihály a fiatal Baracsot, a Matyit, aki naiv jó szívetlenséggel a bájta mellett és vigasztalja a magaráhagyottat, amíg bánatos esze a szomszédfaluban élő Rózsikán jár. Mind a két ven-dég kitűnően jellemezte a magyar parasztot. Termé-szetes játékkban gyönyörködni lehetett és sikerük annál sulyosabban esik a latba, mert a mi köz-önségünk a Baracs-testvérpárban olyan színésze-ket látott, akik remek alakítást adtak ebben a két szerepben. Hunyadi József Baracs Imrédjében megvolt a nyers erő, a kemény férfiaság, de nem hiányzott belőle a szív jósága sem, mely a makacs-kodó embert végre is a feleség porlaja elé viszi. Papp Mihály a tipikus parasztleányt mutatta be ren-dkívül kedvesen és a hamisítatlan népiesség gazdag színeivel. Minden szava, minden mozdulata egyszerűen és igazán jellemezte a Matyit. Volt valami a be-szédében, a játékában, ami élénken emlékeztetett a boldogult Bory Gusztávra, aki valamikor a Nemzeti Színház klasszikus Naturburscha volt. A közönség mind a két vendéget sokszor és őszinte tetszéssel tapsolta a felvonások végén a Nemzeti Színház kitű-nőségeivel, Blaha Lujzával, Ujházzal, Vízvárral, Cs. Alszyghy Irmaival és Ligeti Juliskával együtt. (á. e.)

** Az Operaházban holnap, szombaton. kapu-zárás előtt megtartják az Országos Magyar. Kir. Zeno-akadémia operai tanfolyamát végzett növendékek érz-záró vizsgálatát, amelyben Sternheim Malvin, Malaczky B. Anka (Malaczky Vilmosné növendéke.) és Radó Etel (Abrányi Emilné növendéke) vesznek részt. Előadják: Lahor királyi ötidik felvonását, részleteket a Lahm operából és két részletet, Adalából, Szivességből köz-reműködnek az előadásban Pechler Elemér, Ney Bernát és Keréssz Ödön operabázi tagok. Karnagy: Erkel Gyula. Az előadást általános bérletszűnetben mérsékelt helyárak mellett tartják meg.

** A kis herceg — akadálylial. A Népszínház-ban ma este harmadszor került színre Lecocq gyö-nyörű zenéjű operettje. A kis herceg. A közönség az első felvonásban gyönyörűséggel hallgatta Ledojszky Gizella és Zilahiné asszony egy gyönyörűen elő-adott duettjét, mikor az utóbbi hirtelen felkiáltott:

— Jaj, de rosszul vagyok!

Ezzel egy székhez támaszkodott és belerogyott.

— Mi van a kis ténnyel? — kérdezte ijedten Ledojszky és Kovács, ki a hirtelen támadt ocsendre besietett. Gyorsan lebecsülték a függönyt s a szerep-lők a rosszul lett művésznő öltözöje elé sereglett. De a rosszullett csak mozdult volt és Stoll Károly főrendező a függönyt elől kijelentette, hogy az előadást öt per-c mulva folytatják. Aminthogy így is történt. A közönség a támadt incidensért kárpótlásul, a vasajtóba is kitesztolta a vendégművésznőt s a többi előadót, kik ma is gyönyörű és összevágó előadást produkáltak.

** A Nemzeti Színház vendége. A Nemzeti Színházban Klenovics György, a debreczeni színház tagja, holnap, szombaton az Essac gróf címszerepében mutatkozik be a főváros közönségének; az előadás-ban mellette P. Márkus Emilia, Fáy Szeréna, Gyenes, Gabányi és Dezső játszanak nagyobb szerepeket.

A Vigaszínházról. A Vigaszínházban vasárnap két előadás lesz. Délután a *Vigaszínház* színésziskolájának növendéke a *Páholyt* adják elő. Este a *Trilby* kerül színpadra, amelynek minapi reprizét nagy tetszéssel fogadták. A címszerepet *Varsányi Irén*, Svengálit *Fenyvesi* játssza.

Visszag előadások. *Rákosi* Szidi színésziskolája holnap, szombaton és holnapután, vasárnap tartja meg utolsó vizsgái előadásait az Uránia-Színházban. Az előadásokban részt vesznek: Magai Anna, Szentgyörgyi Györgyi, Bárony Lenke, Sántori Paula, Viola Mariska, Papp Juliska, Fónagy Izabella, Weber Jolán és Dáni Sári. Jegyek az Uránia-Színházban válthatók a rendes helyzárakon.

Meghosszabbított szerződések. Mint a *Pester Lloyd* jelenti, az Operaház igazgatósága újabb nyolc évre meghosszabbította *Vasquez* grófnő szerződését, amely június elsején lejár. *Diósný Handel* Berta asszonyt is ismét több évre szerződttette az igazgatóság, még pedig az eddiginél nagyobb fizetéssel. *Takács Mihály* szerződése is lejár a szezon végén, de minden valószínűség szerint a kiváló művész tovább is Operánk tagja marad; újabb szerződttetése végeit már megindultak a tárgyalások.

Bob herceg és Mici hercegnő. *Feld* Máttyás ilyen című új bohózatából a Városiúti Nyári Színházban nap-nap után erősen folynak a próbák. Mint a szerző eddigi darabjai, úgy ez új bohózat is tele van vidámsággal és komikummal. Különösen nagyhatásúnak ígérkezik a darab második felvonása, amelynek színtere a *Mici hercegnő*-ből ismert Maxim-fogadó, ahol Bob herceg és Mici hercegnő egy egészben új cake-walkot táncolnak. Monna Vanna, mint Pisa hercegnője a darab negyedik felvonásában jelenik meg. A bohózat legjobb szerepét. *Brezsina Vencel Gyöngyi* Iszó játssza. Az igazgatóság a jövő hét szerdáján tartja meg a darab bemutató előadását.

Kisfaludy-Színház. Holnap, szombaton lép fel az ó-budai Kisfaludy-Színházban *Baha* Lujza asszony, a Nemzeti Színház örökös tagja. Színpad kerül: *Náni, Foltinus* Anról sikerült népszínmű. Az óbudai közönség igen nagy érdeklődéssel várja a nagy művésznek a szerepét. Vasárnap a Solyomosi-iskola növendékei tartják meg ugyanott vizsgáló-előadásukat. Hétfőn *Csiky Nagymamája* kerül színpadra *Rákosi* Szidi és *Ligeti* Juliska, nemzeti színházi tagok és *Somlár Zsigmond* vendégfellépésével.

MŰVÉSZET

Erzsébet királyné emlékszobra. Az Erzsébet-szobor végrehajtóbizottságának a művészi pályadíjak kiosztására vonatkozó határozatát a miniszterelnökség helybenhagyta és így a szűri ítélete is szentesítve van. A szoborpályázat mintáit a városi műcsarnok termeiben nap-nap után nagyszámú közönség látogatja. A kiállítás július 3-ig marad nyitva.

Tinódi Sebestyén emléke. Az Országos Magyar Képzőművészeti Tanács ma *Zelinsky* Mihály államtitkár elnöksége alatt ülést tartott *Bezerédi* Gyula szobrász nevelője utcai műtermében, ahol megtekintette Tinódi Sebestyén, a híres hegedős szobrának mintáját, melyet a művész egykorú képek alapján mintázott. A Képzőművészeti Tanács a mintát sikerültnek ítélte és a kivitelre elfogadta. A szobrot tudvaleg a Népszínház előtt lévő parkban állítják föl.

TÖRVÉNYSZÉK

A királysértő könyv. Ma folytatták a sajtóügyi főtárgyalást dr. *Kalmár* Antalnak királysértési perében. Felolvasták folytatólag a könyv 69 lapját, ami délig eltartott. Ezután *Geguss* főügyési helyettes azt indítványozta, hogy olvassák föl azt a négy levelet is, amelyet a vádlott kiadójához intézett a könyv megjelenése előtt, továbbá a szabadkai büntetőtörvényszéknek, valamint a táblának és Kurjának a vádlott ügyében hozott jogerős ítéletet.

Dr. *Visoniai* védő ellenzi ezek fölolvását, hanem kérte az 1848. évi III. törvényeknek és az 1867. évi VII. törvényeknek a király sértettségére vonatkozó szakaszait felolvasatni.

A vádlott erre nagy hevével ellenzte az ügyészi indítvány teljesítését. Nem tagadja, ugyanond, hogy nem feddhetetlen mult, s nacionalistájának fölvetése alkalmával beismerte, hogy család és sikasztás miatt egyévi és tizenegyhónapi börtönrre volt ítélve. De nem érti az ügyész indítványát. A sors eléggé keresztül-gázolt rajta; tehát res judicataval áll szemben és ha az Urísten minden igazságot lehozna is az égből, nem tudná igazát bebizonyítani. Brosurát írt arról az igazságtalanságról, amit a szabadkai törvényszék elítelt elkövetett. Még egyszer kéri, hogy az indítványt mellőzzék.

Geguss főügyész-helyettes csodálja, hogy a vádlott mindazt, amit elmondott elmondhatja, az ügyesség sem akarja a letört és elbukott emberek eltiprását.

Zsitvay elnök közbevetéssel, hogy az ő kötelességéhez tartozik a tényállásnak kiderítése, nem pedig az ügyészsre.

A főügyészi ezután hosszas tanácskozás után elrendelte a négy levél, valamint a vádlottira vonatkozó törvényeszközi ítélet felolvasását.

Következett a kérdés feltétele. A főügyészi helyettes 8 kérdést terjesztett elő.

I. Bűnös-e a vádlott abban, hogy a vádirat megjelölt szavaival a király személyének sérthetelenségét támadta?

II. hogy a király személye ellen sértést követett el s végre

III. hogy a királyi ház tagjai ellen követelt el sértést?

A védő kérte, hogy miután a maga részéről külön kérdéseket nem tett fel, az ügyész által feltett kérdésekre a király szó helyett *I. Ferenc József apostoli király* tétessék. Kérte továbbá, hogy miután a vádiratban a rendelkezés részben ninosenek az inkriminált kifejezések felsorolva s így ezek a kérdésekre sem vehetők fel, — a vádlott ellen az eljárás szüntetessék meg. Dr. *Geguss* főügyési helyettes felszólalása után megnyugodott abban, hogy az ügyész által feltett kérdésekben a király szó megmaradjon. Kérése második részét ellenben fenntartotta.

A perbeszédre holnap kerül a sor.

SPORT

Football. A Polonyi-tele asztalabdáért vasárnap délután 5 órakor lesz a döntőmérkőzés a Ferencvárosi Torna Klub és a 33-as Football Klub csapatai között. A match a Margitszigeten lesz.

Hamburgi versenyek. Hamburgban ma megint futott magyar ló, még pedig báró *Springer Casanova*-ja a *Nickel*-versenyben. A próbálkozás azonban nem kísérte siker s *Casanova* győnge harmadik lett a derbyjelölt *Hans Sachs* és *Flavius* mögött. A verseny részletes eredménye ez volt:

Nickel Rennen. Díj 4500 márká. Távfolság 2000 méter. Lang-Puchof *Hans Sachs*-ja (Martin) első, *Flavius* második, *Casanova* harmadik. Azután: *Sturm* és *Liebesritter*. Totalizátor: 10 : 26, helyrefogadások: 20 : 32 és 20 : 41. Igen könnyen két hosszal nyerve, 2 1/2 h. 3-ik.

Ugyancsak ma futották a német kétévés első nagyobb versenyét, a *Criterion*-ot, amelynek eredménye ez volt:

Hamburger Criterion. Díj 15.000 márká. Távfolság 1000 méter. *Oerzen* U. *Myrtle* (Martin) első, *Grazia* második, *Baja* harmadik, azután *Kleeblatt*, *Sapientia* és *Sliker*. Erős küzdelem után egy hosszal nyerve, három hosszal 3-ik.

Asot. A híres angol versenytéren ma ért véget a meeting. Az utolsó napon az *Alexandra* Plata volt a legfontosabb verseny, amelyet a francia *Arizona* nyert meg, míg a Gold Cup nyerő *Maximum II.* a vert mezőnyben végzett. A részletes eredménye ez:

Alexandra Plate. Díj 1500 font sterling. Távfolság 4400 méter. M. E. de St. Alary *Arizona*-ja első, *Friar Tuok* második, *Coal Stake* harmadik, azután *Maximum II.*; *Pax*, *Vendale*. Fogadások: 5 : 1 *Arizona*.

Tatai lövészversenyek. A szép tatai pályán holnap kezdődik meg a szokásos kétnapos nyári meeting. Mióta az istállók javarésze *Alagra* költözött, a tatai versenyek jelentősége nagyon aláhanyatlott. A nevezések elég jól sikerültek, bár csak tatai anyag fog szerepelni. Jelöltjeink:

- I. *Szemere* ist.—*András*
- II. *Rabulist*—*Marcza*
- III. *Anglamen*—*Olympias*
- IV. *Elegendó*—*In partibus*
- V. *Sphinx*—*Herzog* ist.
- VI. *Bakator*—*Fóthi* dal.

Nyiltér.

SOMATOSE

(oldódó húsfehérnye)

orvosi szaktekintélyek véleménye szerint „lápkészítmények ideálja” betegeknek és gyengéknek.

Idegeket és izmokat erősíti.

Gyógyyszerhármakban és gyógyanyagkereskedésekben.

Az e rovat alatt közöltéknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÁVIRATOK

Ausztria St.-Louisban.

Bécs, június 19. Tekintettel arra a körülményre, hogy most már valamennyi nagyobb állam elhatározta, hogy a st.-louisi kiállításon vesz részt, kormánykörökben komolyan foglalkoznak avval a tervvel, vajjon Ausztriának nem kellene-e az állam tekintélyének érdekében a [nevezett világkiállításon hivatalos képviselőt szervezni. Ez a képviselőt abból állana, hogy egyrészt kineveznének állami bizost a kiállítás számára, másrészt pedig kisebb keretben értékes és előkelő kiállítást rendezne a kormány tisztán képviselői jelleggel, esetleg saját pavilonban.

Loubet a Vatikánban.

Páris, június 19. A pápa semmiképpen sem hajlandó *Loubet* elnököt fogadni, miután *Loubet* tátogatást tett a Quirinálban és a király viszonozta a látogatást. Az a közvetítő terv sem sikerült, hogy a pápa *Loubet* elnököt, akár csak mint magánembert fogadja kihallgatáson. A pápának erre a hajthatatlan elhatározására való tekintettel felmerült az a terv, hogy az olasz király viszontlátogatását a jövő tavaszra vagy nyárra halasztják. A pápa elutasító magatartása kinos helyzetet idézett elő.

Az új olasz kormány.

Róma, június 19. A Tribuna szerint *Zanardelli* a mostani kabinettel a jövő hét kezdetén fog a kamarában bemutatkozni. *Zanardelli* fogja ideiglenesen a belügyi és *Morin* a tengerészeti tárcát elvállalni.

A cukorkérdés.

Bécs, június 19. A parlament cukorbizottság, mely az urakháza és a képviselőház tagjaiból alakult, ma a brüsszeli bizottság tanácskozásai által megválasztott helyzet megvitatása céljából ülést tartott. Altalában elismerték, hogy Ausztriának az egyezmény határozataival szemben minden tekintetben szerződészerűleg kell eljárnia és semmi szín alatt nem szabad a szerződéses államok köréből kilépni. Elkészülve kell lennie arra, hogy a brüsszeli bizottság illetőleg értekezlet döntéséből levonja a konzekvenciákat, ha ez a kontingentálási rendszerét szerződésellenesnek mondaná. Ezután behatóan tárgyalták mindama rendszabályokat, amelyek törvényes uton teendők, ha a kontingentálás elcsúsz. E tekintetben azonban tárgyalásokat kel folytatni Magyarországgal, de e kérdés tisztázása a legközelebbi napokban azért nem várható, mert a magyar parlamentáris viszonyok jelenleg lehetetlenné teszik, hogy a két kormány egymással tárgyaljon. Kimondták azonban azt, hogy a kérdés megoldásának a brüsszeli értekezlet határozmányainak meg kell felelnie, másfelől pedig nem szabad ellenkeznie az Ausztria és Magyarország közti vám- és kereskedelmi szerződés határozmányainak és szellemének.

Brüsszel, június 19. A cukor-bizottság ma a dán cukortörvényhozással foglalkozott Ezután előterjesztették a gyártmányok származási bizonyítványára vonatkozó tervezetet. Majd a bizottság a holland cukortörvényhozással foglalkozott. A holnapi ülés napirendjére a függőben maradt Franciaország, Hollandia és Ausztria-Magyarország cukortörvényhozására vonatkozó fontos pontok végleges elintézése fog kerülni. A bizottságnak még Belgium és Anglia cukortörvényhozásával is kell foglalkoznia.

Közgazdasági táviratok.

New-York, június 19. (Terményvásárlás.) (Zárlat.) *Gyapot:* New-Yorkban helyben 12.40 (12.40), júniusra 12.14 (12.10). Szeptemberre 10.94 (10.88). *New-Orleans*-ban helyben 12.1/2 (12.1/2). — *Petroleum:* Stand white New-Yorkban 8.55 (8.55). Stand white Philadelphianban 8.50 (8.50). Refined in Cases 10.50 (10.50). *Credit Balances* at Oil City 1.50 (1.50). — *Zsír:* Western steam 9.15 (9.15). Rohe és Brothers 9.10 (9.15). — *Tengeri* iránzata tartott. — *Juniusra* — (57.7/2). — *Juliusra* 57.1/2 (58.—). — *Szept-re* 56.1/2 (56.7/2). — *Buza* iránzata tartott. *Piros ősi* helyben 85.— (85.—). — *Juniusra* — (—). — *Jul-ra* 83.1/2 (82.1/2) — *Szept-re* 79.1/2 (79.1/2). — *Dec-re* 79.1/2 (79.1/2). — *Gabona* szállítási díja Liverpoolba 1.1/2 (1.1/2). — *Kávó:* fair Rio 7. sz. 5.1/2 (5.1/2). — *Juniusra* 3.50 (3.55). *Szept-re* 3.75 (3.75). — *Liszt:* Spring Wheat clears 3.40—3.40 (0.—0.—). *Cukor:* 3.1/2 (3.1/2). *Ős:* 28.—28.25 (28.—28.37). *Rés:* 14.50—14.75 (14.50—14.75). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, június 19. (Terményvásárlás.) (Zárlat.) *Buza* iránzata tartott. *Juniusra* — (—). — *Juliusra* 76.1/2 (75.1/2). — *Tengeri* iránzata tartott. — *Jul-ra* 49.1/2 (50.1/2). — *Szept:* *Jul-ra* 8.85 (8.85). *Okt-re* 8.97 (8.97). — *Sealonna* short clear 9.68 (9.68). — *Sertésus:* *Juliusra* 17.— (17.—). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLÉK

A hajótörött.

Tolongás... A hajó a révbe jő...
Mindenkit vonz a víz titkos varása,
És sóvárogva, lázító égre várja,
Hogy a vén, rokkant, béna jegyszédő
Kiadta már: Tessék beszélni!

Hős tengerész volt hajdanába,
A tenger, az volt mindene,
Az egyetlen kedvelt barátja, —
Bár gyakran rútul bánt vele!
Mit bánta, ha háborg a tenger,
A részre a halál, ha jó
Szebb sír, mint a víz mélye, nem kell,
S a hodros hab lágy szemező...

De haj, most jegyszédő az állomáson...
Nincs annak hely hajón, ki kores s beteg!
Szemét irigységgel felejté máson,
Kinek nyitvak az óriás tengerek...

Majd nézi, nézi a vizet, szegény...
Bús végzetén már csak ritkán mereng el...
Körötte egyre tombol, zajg a tenger,
S vígan dalol a sok matrözlegény...
Míg ő kiált: Tessék beszélni...

Avar Pál.

— Masin ezredes és Draga királyné. A *Sin Otocseszva* (A hazafi) lap tudósítója meginterviewolta Masin ezredest, aki elmondta a tudósítónak, hogy miért gyűlölte Draga királynét.

— Draga, — ugymond, — nőül ment az én bátyámmal, aki a világ legjellemesebb embere volt, de ez az átkozott asszony annyira befolyásolta, hogy szakított a családjával és főképpen velem, mert az asszony tudta, hogy óber fővellemel kísértem őket. Az én bátyámmal való házassága volt Draga szerencsésének a kezdete. Olyan pozícióba jutott, hogy bekerült a legjobb társaságokba és főképp kielégíthette fényűzési vágyát, de ő még magasabbra akart törni s ebben a házasság akadályozta elhatározta tehát, hogy ezt a házasságot mindenáron felbontja. Nem tudom, milyen eszközök-höz folyamodott ebből a célból, csak annyit tudok, hogy az én szegény testvérem betegeskedni kezdett és végelgyengülésben halt meg, dacára annak, hogy valóságos athléta volt. Akkor kezdtem végtelenül gyűlölni ezt az infámis asszonyt, aki elszakította testvéremet családjától, aztán eltette láb alól, előbb azonban magára testállata az egész vagyont. Így mindent elkövetett, hogy magára vonja Sándor király figyelmét és ez a bolond annyira megszerette, hogy nőül vette ezt az asszonyt, akinek minden szemrevaló katonatiszt szeretője volt.

REGÉNY

Motta mester

— REGÉNY —

Irtá: GIOVANNI VERGA

(61)

Mindnyájan a folyosón áldogáltak: Fifi kisasszony keserűen mosolygott, kis öccse Canali mögött, aki égetett mandolát osztogatott, Macri asszony is kinyitotta páholya ajtaját, hogy gonosz nyelveknek táplálékot ne adjon. Csak Joanna kisasszony maradt a helyén, leszegezve a mama villámlo tekintetétől. Nini báró, aki titokban jött el, hogy a menyasszony gyanúját fel ne keltsse, feketén öltözve, bokrétaival a kezében és kissé meghöklent, amikor annyi embert pillantott meg a folyosón. Fifi kisasszony egy pillantást vetett rá és durván visszarántotta kis öccsét, aki belekapaszkodott Nini báróba és a zsebeit átkutatva. A kapitány megsimogatta a fiúját és megjegyezte, tüzes szemmel tekintve a Margaronék páholyába:

— Milyen szép fiú!... Olyan rokonszenves!... Szép család!...

Fifi kisasszony a véglegény szemé láttára kacér mosolyra válaszolt. A városkapitány is keserűen mosolygott, ránézett Johannára, akinek szeméi csillogtak. Peperito a kis La Guerna Konrádot cirogatta és hogy Aloisi asszonynak bókoljon, megjegyezte, hogy a fiú nagyon disztíngált, okos gyerek.

— Igazi Trao-arc! — tette hozzá a városkapitány, mézédés hangon. Meglepi a családi hasonlatosság az összes Traok közt. Láttákok, mennyire hasonlít Bianca kis leánykája Nini báróhoz?

— Az ördögbe! sugta a fülébe Canali. Micsoda históriákkal hozakodik maga elő?

Draga észrevette, hogy én hadat üzentem neki, s rábirta Sándor királyt, hogy küldjön a határszéle, ahol egy ezred parancsnokságát bízta rám. Ezzel elvágta karrieremet és ez rám nézve szerencsétlenség volt. Amíg testvérem, Masin mérnök élt, akinek a legszebb házai voltak Belgrádban, én katonai attasé voltam Bécsben, később miniszteri meghatalmazott lettem Cettin-jében. Kérdezzék csak meg Nikita fejedelmet felőlem, mit fog mondani rólam. Folyton a legnagyobb dícsárral halmozott el s akárhány levelet mutathatok önnek, amelyekben benső barátjának nevez és fontos kérdésekben tanácsokat kér tőlem. Draga ezt az én fényes pozíciómra tőnkre tette. A határra küldték, ahol igen egyhangú lett az életmódom, hogy már-már öngyilkosságra gondoltam, ha nem riasztott volna vissza a bosszu gondolata. Beadtam lemondásomat s visszatértem Belgrádba, ahol minden nagyobb erőlködés nélkül sikerült szervezmem az összeküvést, amelynek ilyen végzetes kimenetele volt a királyi párra és sok másra nézve, akiket sajnálatomra szintén nem kíméltek meg.

— Ne kérdezzen tovább a részletek felől, — folytatta az ezredes — én magam, akinek nagy részem volt benne, nem tudok visszaemlékezni a körülményekre. A tragédia villámgyorsan folyt le. Több újságban azt olvastam, hogy órákosszat tartott. Ez nem igaz, az egész egy óráig sem tartott. Azt azonban kijelenthetem önnek, hogy a királyi pár életét megkíméltük volna, ha ki tudtuk volna csikarni tőlük a lemondást, vagy a Szerbiából való azonnali elutazás ígérését. Sándor talán engedett volna is, de a gyűlöletes Draga ellenállt. Nem tagadom el, hogy bizonyos kéjes érzés vet rajtam erőt, amikor ezt a női testet a saját vérében láttam vonagolni!... Szerbia végre megtalálta bennünk a bosszu kioldóit!

Micsic ezredes a londoni *Daily Express* egyik munkatársa előtt kijelentette, hogy a történeteket nem büntették, hanem forradalomnak kell tekinteni. A végrehajtásban résztvevő tisztek tisztán hasafias érzelműeknek engedelmessékedtek. Nem kíván bővebben nyilatkozni a palotában történtekről, mert nem védheti magát az egész világgal szemben. Azt tette csak, amit a megkínzott ország megmentésére a legjobbnak látott.

— Fehér néger. A négerok közt nem ritkán fordulnak elő albinok, akiknek színe a fehér fajtól nem igen különbözik, egyebekben azonban a néger típus ismertetőjele mind megvan rajtuk. A *Sieger* című lapban arról tesz említést egy *Farabee* nevű tudós, hogy a Mississippi-államban, egy gyapju-ültetvényben fehér négergyerekeket talált, akiknek származása szolgált alapján az ő tanulmányainak: kitűnt, hogy a nagyapjuk egy néger albinó volt. Ez egy rendes négerleányt vett feleségül s a három gyermeke szintén normális néger volt. Közülük kettőnek csak normális gyermekei voltak, a harmadiknak azonban,

aki kétszer házasodott, tizenöt gyermeke volt, köztük négy albinó és pedig egy az első feleségétől, öt normális mellett, és három a második feleségétől, hat normális gyermek mellett. Az albinizmus tehát egy egész generációt ugrott át itt s csak az albinó-nagyapa unokáinál jelentkezett újra.

— A Kreuzer. Ez alatt a cím alatt érdekes reminiscenciát közöltünk e rovatban arról, hogy milyen értelem tulajdonították a magyarok a Kreuzer betűnek. Böhm Jakob, aki a negyvennyolcas eseményeket átélte, Keszthelyről azt írja nekünk, hogy ott is ismerték ezt az értelmezést, amely mint bécsi költemény szerepelt azon a vidéken. De ezenkívül még másképp is értelmezték a Kreuzer betűt. Visszafele olvasva ugyanis a következő mondat lett belőle:

Rüstet
Euch
Zusammen
Ungaren
Ehe
Russen
Kommen

Rüstet Euch zusammen Ungaren, ehe Russen kommen.

Fegyverkezettek, magyarok, mielőtt az oroszok jönnek.

— Acélházak. A newyorki milliósok elhatározták, hogy a 144-ik utca házeit, amelyeknek tulajdonosai legnagyobbbrészt dugszagdag emberek, lemorbolják és már kipróbált új módszerrel épített házakat emelnek helyükbe. Ez az új módszer abban áll, hogy az épület vázát acélből építik meg, a közbeeső részt pedig üthető betonszerű anyaggal töltik ki, amely gyorsan szárad és olyan kemény meg tartós, mint a terméskő. Ezeknek az acélházaknak az az előnye, hogy a falak hamar kiszáradnak és a házak pár nap alatt alakt állapotban vannak. Ezzel az építési móddal nyolc-tízemeletes házat két három hét alatt fel lehet építeni. A rendes építkezésnél tetemesen drágább ugyan ez az építkezés, de milliósok megengedhetik maguknak ezt a lényűzést.

— Kanada népessége. Nincs ez idő szerint olyan ország a világon, amelynek népe olyan mértékben szaporodnék, mint Kanada. Kanada nyugati felének népe 1871-ben 19.000 lélek volt. Ma több, mint egy félmillió. 1886-ban kezdődött a beözönlés, amikor a nagy transzkontinentális vasut elkészült. Mindjárt tömegben indult meg a bevándorlás és azóta is esztendőről-esztendőre fokozódik. Két év óta az emberáradat olyan dusan hőmpölyög oda, hogy a vonatok folyvást zsúfolva vannak utasokkal, akik otthon keresni érkeznek Kanadába. Minduntalan külvonlatokat is kell indítani, mert a rendes közle-

— Igen... Az az... én...
— Csak mondja meg bátran!... Hiszen ugy is tudjuk!...

Mendola báró e megjegyzése viharrat aratott és felkelt, hogy sietve eltűnjék.

— A végét már ismerem. Megengedi, Margaroné ur. Hallja, Canali.

Szerencsétlenségére a primadonnának az ég felé kellett tekintenie, mert ez volt a szerepében:

— Meg van ott fenn írva a magasban a sors...
— Én... a mézédés...
— Én... a mézédés...
— De a leány dühösen felpattant, mintha fogait bele akarná dőlni Nini báró arcába.
— Ehhez mégis pofa kell!... Igen, uram!
Az a levél a mézédés bizalommal!... Itt van!
— Es az orra alá tartotta a levelet, miközben dühösen hangos sirásra fakadt. Nini báró eleinte megrémült, aztán felpattant és kalapját kereste. A küszöbön beleütődött Margaronéba, aki a lármára berohant.
— Maga bolond!... Ostoba tökfők!... Szép nevelést adott a leányának! Hál'istennek, én már át nem lépek többé a maga háza küszöbét!
Es dühösen elszaladt, becsapva az ajtót. Margaroné ur, aki tátott szájjal megállt, a báró távozása után berohant a páholyba és rávált a feleségére:
— Te vagy bolond!... Te nem tudtad nevelni a leányaidat!... Nézd, mit kell nekem hallanom!... Nem lett volna szabad ezt a parasztot a házukba hoznod!...
A szakitás nagy feltűnést keltett. Öt perccel később nem beszéltek az egész színházban másról. Kicsibe mult, hogy az előadás püsszégéssel nem végződött. Az igazgató megszidta a primadonnát, hogy a község legelső családjait ellene

Néhány pillanatnyi általános csend állott be. Zacco eltávozott. Canali jelentette, hogy megkezdődött az utolsó felvonás. A hölgyek összecsoportolóztak, sőt Fifi kisasszony meglek odaadással megcsókolta a városkapitány feléje nyújtott kezét.

— Jöjjön be egy pillanatra hozzánk — szolt Margaroné asszony a fiatal báróhoz. Üljön le Fiffel a páholy háttérébe, minthogy gyászban van. Senki sem fogja ott meglátni. Kelj föl onnan Johanna.

— Mindig én! — dörmögött Johanna kisasszony — aki dühös volt a nővére. Mindig nekem kell helyet csinálnom!

— Mama, hagyj őt békén... ha gyászban van... A színésznő megláthatná a színpadról!
— Engem?

De a leány hátat fordított neki. Mendola betolakodott a páholyba, hogy lássa azt a jelenetet, amelyről beszélt és minden szavánál magyarázgatott.

— Vigyázzanak!... Most kiderül, hogy a tejtésztvére egy másik ember leánya.

— Az ilyesmi elfordul! — jegyezte meg Canali az ajtóból.

— Csendet kérek, gonosz nyelv!
Minden szem, a lányoké is, a fiatal báró felé fordult, aki úgy tett, mintha nem értené meg e célzást.

— Ha nem jól érzi magát itt, dörmögött Fifi kisasszony... ha ily kedvetlenül ül itt... Kérem, eltávozhatok?

— Én?

Mendola báró diadalmas ábrázattal közbevágta magát.

— Itt... Megértették?

— Én nős ember vagyok, szólalt meg újra Canali, családtag vagyok... de szívesen csinálnék valami bolondságot azért a primadonnáért!... Szép neve is van!... Aglae...

— Ugy van! — jegyezte meg elhamarkodottan Nini báró, csak azért, hogy ő is mondjon valamit.

— Ah!... Önnek is tetszik a neve.

kedés nem győzi a sok szállítanivalót. A hajókon, amelyek Európából közvetlenül Kanadába mennek, mindig több utas van, mint amennyinek helye volna és ahányat szállítani szabad volna.

Ötven pere alatt Dowerből Calaisba. A clydei hajógyárban nemrég készült el a *The Queen* (a királyné) névre keresztelt hajó, mely az első turbínás-gépekkel felszerelt postahajó. Az új hajó június 24-én, szombaton délelőtt indul első útjára és Dowerből kiindulva Calais irányában fogja átszeli a csatornát. A Queen normális gyorsasága 22 és 1/4 csomó, amely sebesség lehetővé teszi, hogy a Dower-Calais közti távolságot nem egészen 50 pere alatt tegye meg a hajó. Nagy előnye az új gőzöknek, hogy szélessége hosszúságában többszörösen bennfoglalható, ingadozás nélküli fogja hasítani a vizet. Nagyon fontos azután a hajó rendkívüli sebessége bizosságot tekintetéből, mivel így különösen kőd idején az el-tévelyedés és összeütközés lehetősége kisebb lesz. A hajó különben 1250 utasra van berendezve.

Szerkesztői üzenetek.

== Kéziratokat nem adunk vissza. ==

L. L. Pécs. Csak érettségi bizonyítvány alapján még nem bocsájtható számtartási államvizsgátra. De ha a jelölt legalább is egy év óta községi jegyző, akkor joga van a vizsgáratot lenni. Koránál bélyeggel ellátott folyamodást tessék a számtartási állami vizsgálat-bizottság tekintetes elnökségéhez intézni (Budapest, pénzügyminisztérium.) A folyamodásban megemlíthető, mikor kívánja a vizsgálatot lenni. A nyári kéthónapos szünetet kivéve, rendszerint minden hónapban tartanak vizsgálatot s kivánásának a teljesítéséről a vizsgálat előtt egy-két héttel értesítik. — **O.** Hidegvizgyógyintézetet szoktak az orvosok ajánlani, rendszeresen használ is ez. — **E. A. Bajnok.** Iparosok jegyzéke fölött az Országos Iparjegyzéket rendelkezik. Meltőztassék a kívánt szakma névsorát elkérni, az egyesület címe: Uj-utca 4. — **Irány.** Nem szükségesség, hogy a vizsgán részt vegyen. Magyarozza meg, hogy a jelenléte árthat. — **E. Kormend.** Szives közönetünket a megemlékezésért. — **M. A. Budapest.** Kétségteljes érdekes s tartalmas felegetéséből alkalomadtán felhasználjuk azt, mit még nem mondottunk el a helyzet eddigi megvilágítása során. — **M. B. Győr.** Jogosan használhatja a magyar nevet, ha a hivatalos lapban megjelent a magyarosítás. A mellékletek visszaadását a belügyminisztériumhoz intézett (egykoronás bélyeggel ellátott) kérényben sürge meg. — **K. L. Fiume.** Érzéseinek nemességével nem arányos a formaérzék, ezért közönetlenek. — **R. M. B. B.** Ha nem okleveles tanító tanít, akkor zugiskoláról van szó, amelynek a működését a tanfelügyelőség nem engedheti meg. Jobb módja a megoldásnak, ha a gyermekek a községi iskolába járnak s vallásukra kőn bitorított tanítja őket. — **Falusi asszony.** A boát telveheti. Könyven elítélhetik, ha megjelenik a táncvilágomban. Lehet küldeni, de ennek aztán okát is kell adni. Aki szembenéz a veszedelemmel, észrevéhető. — **Kőrösmész**

haragítja. De a primadonna esküdzött, hogy ezt a bárót még látásból sem ismeri s hogy nem is törődik vele. Hallotta ezt az asztalosmester és mindazok, akik a színpadon voltak. Nini báró másnap elment Ciollánhoz, aki már kiszabadult a huszonnegyőrai tömlőből.

— Maga ugyan szép figurát játszott velem a maga mézede jutalmával! Az egész község kívülről tudja az őn levet.

— Nos, hát az olyan nagy baj? Jele, hogy tetszett, ha mindenki kívülről tudja!

— Nagyszerűen tetszett! A primadonna azt mondja, hogy cseppet se törődik velem!

— Őh, óh!... Az lehetetlen!... Az a levél a követ is meglágyította volna!... Akkor csak maga a hibás, Nini báró... Nem tehetek a maga arcáról... Tetszett volna egy kis ajándékkal kisérni, kedves báró. Hát azt hiszi, hogy a maga szép arca elegendő?... Két iv rózsaszínű papirossal?... Hiszen nekem semmit sem adott!

Hiába próbáltak beavatkozni a barátok és rokokok, hogy kibékítsék a jegyeseket. A mama azt mondta:

— Mit akarsz?... A férfiak!... A te atyád is!...

Margarone ur más tónusban próbálkozott:

— Ostobaság. Fiatalkori csinyek!... Az alkalom hozta magával... Az újság ingere... A primadonnának nem jönnek minden évben... Hiszen te egy Margarone-leány vagy. Csak nem cserél föl egy Margarone-leányt egy primadonnával!... És aztán, engemet sértett meg legjobban és én is megbocsátok.

De Fifi kisasszony engesztelhetetlen maradt. Azt mondta, hogy nem akar tudni róla többé, arról a bolondról, arról a zsgúriról!... Lesz még neki százszor külön bókója, anyyi, amennyit csak akar. Megrágmazta a fiatal bárót mindenki előtt. Barátai előtt, a rokoni előtt. Nini báró dühében mindenre képes lett volna. Esküdzött, hogy most már minden áron meg-

olvasóköri. Magánvállalkozásról lévén szó, méltóztassék a viszonyai felől valamely tudakozódó-intézethez kérdést intézni.

KÖZGAZDASÁG

Ipar és kereskedelem.

A pénzügyminisztérium számszámadatai. Mint a *Bud. Tud.* jelenti, a pénzügyminisztériumban elkészült e tárcának 1902. évi zárószámadata. A pénzügyi tárcának 1902. évi kiadásai 6,584,601 koronával, ellenben bevételei 41,106,327 koronával haladják meg az előirányzatot, úgy hogy a tiszta bevétel — és ezt a mai sullyos viszonyok között valóban fényes eredménynek kell tekintenünk — 34,521,726 koronával nagyobb, mint amennyire költségvetésileg előirányozva volt.

Uj cégjegyző. A Budapesti Villamos Városi Vasút Részvénytársaság igazgatósága tegnap dr. Falk Miksa elnöklete alatt tartott igazgatósági ülésében botfai *Hűvös* Iván irodalomkötőt a cégjegyzői joggal ruházta föl.

A boritaladó leszállításáról. Írta: dr. Drucker Jenő. A szerző kimutatja, hogy mily szerepet játszik a jelenlegi magas boritaladó boriogyszatásunk csökkenésében, miképpen terelte az a népet a pálinkafogyasztásra és miképpen lehetne a bajon segíteni. A boritaladó leszállításával elérhető volna, hogy a termelő is többet kapjon boráért, a fogyasztó mégis olcsóbban jusszon hozzá, és viszont az emelkedett forgalom mellett a kereskedőnek is, a vendéglősöknek is csekélyebbek volnának üzembőltségei. A munka ára 1 korona. Megszerezhető a *Borászati Lapok* kiadóhivatalában. Üllői-ut 25.

A debreczeni ipészkiállítás. A debreczeni országos ipészkiállítás augusztus 15-től szeptember 5-ig lesz nyitva. A technológiai iparmúzeum által kiállítandó gépeket naponta kétszer magyarázatok kíséretében üzembe hozták. Az iparosok és alkalmazottak a kiállítás egyszeri látogatására szabadjegyet kapnak.

Borjувásár. 1903. évi június hó 19-ikén. (A budapesti marhavásártéri vásár-pénztár részvénytársaságtól.) Felhajtás. Belöldi élő borjú 1155 drb, lelt borjú — db, bécsi borjú — db, — db, nővendékmárha — darab, bárány élő — darab, lelt bárány — darab. — Árjegyzések. — Belöldi élő borjú I. rendű 80—90 f.-ig, kivételése 96 f., II. rendű élő borjúkért 64—78 f.-ig, 1 kilónkint, lelt borjú I. r. — f.-ig, II. r. — f.-től — f.-ig, kivét. f. kilónkint, levonas nélkül. Rugott borjúkért 48—60 f.-ig. Nővendékmárha 51 f.-től 6 f.-ig, I. r. — f.-ig, középmérségű — f.-ig, alárendelt — f.-ig, 1 k.-kint, Bárány élő — k.-ig, lelt bárány — k. kivételesen ár. — k.-ig páronkint. Az irányzat változatlanul lanyha, néhány száz darab eladatlannal maradt.

Sertéskenyvmvásár. (A székesfevárosi sertés-vásár és közvágóhid intézősége.) Június 19-ikén. Főelhajtás: Zsirterés, ugymint Öreg I. rendű — kilogrammon felül — darab, II. rendű 280—350 kilogramm — darab, kanló — darab, silány — darab, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül — darab, középb 220—300 kilogramm — darab, könnyű 220 kilogramm — darab, süldő — darab, malac — kilo-

hódítja a primadonnát, csak azért is, hogy bosszantsa Fifi kisasszonyt.

— Majd megmutatom annak a boszorkánynak!

Es Nini báró elkezdett kolbász, sajtot, egy hordó bort küldözgetni a primadonnának. A korcsma egész asztala tele volt velük. Az egész községben nem beszéltek egyébről. Egyik ajándék a másikat követte, úgy hogy a bárónéknak el kellett rejtenie fia elől az éléstár kulcsait. Végre eljött a borbély Nini báróhoz:

— Nagyságos ur, a szép nő nem bir többé ellentállani! elvesztette a fejét a primadonna. Minden este, ha fészülöm, egyébről sem beszél.

— Ha megadja nekem azt az elégtételt, amit kívánok! Fifi kisasszony szemelátára kell neki elégtételt szolgáltatnia! Azt akarom, hogy az a leány vért köpjön!

Az első találkozás nagy csalódást hozott. Aglae asszony egy szegény világtalan nő szerepét játszotta és festette arcát. De azért úgy fogadta a fiatal bárót, mint egy királyné, abban a kis lyukban és bemutatott neki egy hatalmas embert, aki ingujjban egy szekrényben turkált és meg se fordult.

— Bubiera báró, kiváló gazda... Pallante, a híres művész.

A primadonna egy pillantást vetett a művész hátra, aki morogva tovább turkált a szekrényben, aztán egy másikat, hosszabbat Nini báróra és hozzátette:

— Már ismerem!... Láttam minden este... a földszinten.

A báró azonban mentegetődzött, hogy gyásza miatt eddig nem jöhetett a színházba, de e pillanatban megfordult Pallante, poros kézzel, az arca szintén be volt mázolja.

— Nines itt, — mondá oly hangon, amely mintha a föld alól jött volna. — Mondtam neked, ugy-e?... A mennykő!... — És dörögve kiment.

(Folytatása következik.)

gramm — darab. Összesen — darab. Husseretés ugymint: nehéz 300 kilogrammon felül — darab, könnyű 250—300 kilogramm — darab, süldő — darab, malac 40 kilogramm — darab. Összesen — darab. Főelhajtás összege 939 darab, 41 darab süldő, 1155 darab maradvány 452 darab, — darab süldő, összesen 1451 darab, 41 darab süldő. Eladatot 981 darab sertés, 41 darab süldő. Maradvány 470 darab — darab süldő. A vásár irányzata közepes. — Az árak változatlanok. — Következő árak jegyzettettek: Zsirterés: Öreg I. r. 850 kgr.-on felül 88—92 fillérig, II. rendű 280—350 kilogramm 88—92 fillérig, selejtet 86—88 fillérig, silány — fillérig, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül 95—99 fillérig, fiatal középb 220—300 kilogramm 84—98 fillérig, fiatal könnyű 220 kilogramm 80—86 fillérig, süldő — fillérig, malac — fillérig. Husseretés: Nehéz 300 kilogrammon felül — fillérig, könnyű 140—300 kilogramm — fillérig, süldő 92—102 fillérig, malac 40 kilogramm — fillérig. Árak minden levonas nélkül, kilogrammonként, élősulyban.

A budapesti gabonapijás.

Budapest, június 19.

Mérsékelt kínálat és ugyanoly kereslet mellett készbuza csöndes irányzatú volt; forgalomba került 20.000 métermázsá gyöngén tartott árakon. Rozs csekély forgalom mellett, változatlanlanyha, zabban aig volt forgalom, ára nem változott.

Eladatot:

Buza. Tiszavideki: 1000 mm. 82 k. 8 K. 12 1/2 f., 200 mm. 81.5 k. 8 K. 12 1/2 f., 100 mm. 81.5 k. 8 K. 12 1/2 f., 200 mm. 81 k. 8 K. 12 1/2 f., 150 mm. 80 k. 8 K. — f. felső, 100 mm. 80 k. 7 K. 90 f. sárka, 100 mm. 79 k. 7 K. 90 f. felső, 100 mm. 77 k. 7 K. 80 f. úszkös.

Pestmegyei vidéki: 200 mm. 81 k. 7 K. 95 f., 150 mm. 80 k. 7 K. 82 1/2 f., 300 mm. 79.5 k. 7 K. 82 1/2 f., 150 mm. 79 k. 7 K. 75 f.

Bácskai: 100 mm. 76 k. 7 K. 75 f. **O-Becsei:** 1300 mm. 77 k. 7 K. 95 f. **Becskerei:** 1500 mm. 79 k. 7 K. 80 f. **Kulai:** 1250 mm. 76.7 k. 7 K. 87 1/2 f. **Marosi:** 5500 mm. 79 k. 7 K. 87 1/2 f. **Aradi:** 400 mm. 78.5 k. 7 K. 72 1/2 f. **Dunai:** 3300 mm. 75 k. 7 K. 65 f. **Raktárból:** 1650 mm. 78.5 k. 7 K. 82 1/2 f., 635 mm. 76.5 k. 7 K. 52 1/2 f.

Mind három hónapra. **Rozs:** 100 mm. 6 K. 40 f., 200 mm. 6 K. 37 1/2 f. **Zab:** 100 mm. 6 K. 10 f., 300 mm. 6 K. — f.

Készpénzesítés mellett.

A készpénz hivatalos jegyzése a budapesti áru-és értéktőzsde s-akási szerint készpénzben és kilogrammonként. — A minőség hektoliterenkint 50 kilogrammonként.

Típus	Mennyiség	Kilogramm ára		Kilogramm ára	
		R-től	K-ig	R-től	K-ig
Tiszavideki	uj	7.80	7.70	7.50	8.00
		7.78	7.80	7.85	8.10
		7.76	7.10	7.76	7.85
Fehérmegyei		7.77	7.65	7.83	7.95
		7.75	7.75	7.70	8.00
Pestvidéki		7.75	7.60	7.75	7.85
		7.75	7.75	7.75	8.10
Bácskai		7.40	7.55	7.75	7.95
		7.45	7.55	7.75	7.95
Békési		7.45	7.75	7.75	7.95
		7.45	7.75	7.75	7.95
Borsos		7.45	7.75	7.75	7.95
		7.45	7.75	7.75	7.95

Egyéb gabonafajták	Mennyiség	Kilogramm ára	
		R-től	K-ig
Rozs	uj	6.50	6.25
		6.40	6.45
Árpa		6.00	6.10
		6.70	6.80
Zab		6.85	6.95
Tengeri		5.70	5.80
		6.10	6.35
Repece		10.35	11.80
		0.00	0.00
Köles		6.75	6.00

A határidőzlet folyamán a következő kölések

Körtétek:
 Októberi buza 1903. : 7.27—7.31—7.25—7.30
 Októberi rozs 1903. : 6.14—6.17—6.12—6.15
 Októberi zab 1903. : 5.89—6.42
 Juliusi tengeri 1903. : 6.23—6.26—6.31
 Augusztusi tengeri 1903. 6.32—6.30—6.34
 Augusztusi repece 1903. : ————

Déli óraker a következő záróárakat állapít

tótták meg hivatalosan a tőzsdén:
 Októberi buza 1903. : 7.29—7.30
 Októberi rozs 1903. : 6.15—6.16
 Októberi zab 1903. : 5.41—5.42
 Juliusi tengeri 1903. : 6.31—6.32
 Augusztusi tengeri 1903. : 6.34—6.35
 Augusztusi repece 1903. : ————

Delután fél 5 óraker zárul:

Októberi buza 1903. : 7.32—7.33
 Októberi rozs 1903. : 6.15—6.20
 Októberi zab 1903. : 5.49—5.46
 Juliusi tengeri 1903. : 6.33—6.34
 Augusztusi tengeri 1903. : 6.36—6.37
 Repece augusztusi 1903. : ————

A budapesti értéktőzsde.

A mai tőzsde barátságos hangulat mellett, szállár- dan zárult.

Előzősde. Osztrák Hitelrészvény 661,25—662,50. Magyar Hitelrészvény 732.—733,50. Államvasuti részvény 673,75—674.—. Városi Villamos Vasut részvény 814,76. Közüti Vaspálya részvény 611,50—613.— korona.

A déli tőzsdén a következő értékekben volt forgalom: Fővárosi kölcson 1903. 98.—93,25. Magyar Hitelbankrészvény 732,50—733.—. Jelzálogbank részvény 519,50—520,50. Leszámitolóbank részvény 448.—450.—. Osztrák Hitelrészvény 661,75—662,50. Ganz-féle vasöntőde részvény 2240.—2269.—. Rimamurányi Vasmű részvény 466.—467.—. Közüti Vaspálya-részvény 611.—612.—. Déli Vasut részvény 71.—73,50. Államvasuti részvény 674.—674,75.

Órakereslet: Osztrák Hitelrészvény 662,50. Magyar Hitelrészvény 733.—. Leszámitolóbank részvény —. Rimamurányi vasmű részvény —. Osztrák-magyar államvasuti részvény 674.—. Közüti vasut részvény —. Városi villamos vasut részvény —. korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezon szerinti hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzék-bizottság hivatalosan a következő ár-folyamatokat állapította meg:

Jegyzékek: Heremag: lucerna magyar 42.—52.— korona, vörös aprózemű 42.—50.— korona, vörös erdélyi —. korona, vörös bányási —. korona, középszemű 60.—54.— korona, nagyszemű 54.—53.— korona, Disznózsír: budapesti 70.—70,50 korona, vidéki —. korona. Táblaszalonna: légszártított vidéki —. korona, városi 4 darabos 61.—61,50. korona, 3 darabos 64.—64,50 korona, füstölt —. korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 13.—14.— korona, 120 darabos —. korona, 100 darabos 14,50—15.— korona, 85 darabos 16,25—16,50 korona, azonnal szállításra, Szerbiai szokás szerinti minőség 13.—13,50 korona, 100 darabos 13,75—14.— korona, 85 darabos 15,50—16.— korona. Szilvái: slávoniai 18.—18,50 korona, szerbiai 18.—16,50 korona, azonnal való szállításra.

A bécsi gabonatőzsde.

Bécs, június 18. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) Eladatott búza: Tiszavidéki 8,25—8,70 K.; bánáti 7,75—8,30 K., weissenburgi 7,90—8,30 K.; rozs: slávoniai 6,80—6,95 K., pestvidéki 6,35—7.— K., tengeri: 6,55—6,70 K.; zab magyar: 6.—6,40 K.

A bécsi értéktőzsde.

A mai előzősde. tekintettel ama budapesti hírre, hogy Wekerlét fogják a kabinetalakítással megbízni, sülárd volt. Hitelrészvények emelkedtek.

A déli tőzsde nyugodt. Zárlat tartott. Bécs, június 19. (Magyar értékek zárlata) 4 1/2%-os aranyjárdék 120,55. Ízeai és szegedi kölcson-sorsjegy 155,50 Magyar vasuti kölcson ezüstben —. Magyar keleti vasuti állami kövény —. Magyar leszámitoló- és pénzügybank —. Rimamurányi vasműrészvény 463.—. Magyar koronajárdék 99,40. 4 1/2%-os Magyar földtenger. kövény 98,40. Magyar hitelbank részvény 731,50. Magyar nyereményi kölcson sorsjegy 198.—. Kassa-oderbergi vasuti részvény 383.—. Magyar keresk. bank —. Magyar csokoripar 1480.

Bécs, június 19. (Osztrák értékek zárlata) 4 1/2%-os papírjárdék 100,20. 4 1/2%-os osztr. aranyjárdék 120,65. 1860-os sorsjegy 183,50. Osztrák hitelsorsjegy —. Angol-osztrák bank —. Bécsi bankegyesület 482,75. Osztrák-magyar bank 1626. Déli vasut 86,25. Dunagőzhajózási részvény 848.—. Dohányrészvény 359,30. Csezsari és királyi arany 11,30. Német bankváltók 117,32. 4 1/2%-os ezüst járdék 100,10. Osztrák koronajárdék 100,0. 1864-iki sorsjegy 245.—. Osztrák hitelintézeti részvény 662,25. Unionbank 625,50. Osztrák Lánckerk bank 415.—. Osztrák-magyar államvasut 674,25. Elbavólygi vasut 425.—. Alpezi bányarészvény 374,50. 20 irák arany 19,06. Londoni váltóár 239,50 Bécsi Ironway Litt B. —. Bécsi Ironway Litt A. —. Lapót kohó 283.—. Az irányzat szilárd.

Bécs, június 19. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 662,25. Magyar hitelrészvény 732.—. Angol-Osztrák bank 276.—. Bécsi bank egyesület 483.—. Union bank 626.—. Lánckerk bank 455.— Osztrák-magyar államvasut részvény 673,50. Déli vasut 86.—. Elbavólygi vasut 426.—. Eszakyugati vasut részvény —. Dohányrészvény 350,50. Rimamurányi vasut 465,50. Alpezi bányarészvény 374,50. Májusi járdék 100,20. Magyar korona járdék 99,40. 1864-iki sorsjegy 245,00. Német birodalmi mázra 117,38—117,32. Napoleonór 19,06.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, június 19. (Zérszet tudósító.) A newyorki tőzsde bágyadság, amelyet az ottani haszempozíció túller- hetségségivel magyaráznak, kedvezőtlenül hatott az irányzatra. Ezért a tegnapi szállárabb londoni piacra nem tett semmi benyomást. Kohók realizációira engedők, szénrészvények nyomottak, bankok bágyadtak, belföldi járdékok tartottak, külföldiek renyhék, vasutak elbavólygva. Zárlat felé a londoni bányapiac szilárdságára javult. Magánleszámitolási kamat 3 1/2%.

Berlin, június 19. (Zérszet) 4 1/2%-os papírjárdék —. 4 1/2%-os osztrák aranyjárdék 103,10. Elbavólygi vasut —. Magyar koronajárdék 99,90. Osztrák-magyar államvasut 144,75. Kassa-oderbergi vasut —. Bécsi váltóár 85,10. Magyar vasuti berúnázi kölcson —. Alpezi bányarészvény —. Disconto-Commandit 184,90. Általános villamosági Kölcson 179,75. Gelsenkircheneri 176,25. Laura-kohó 216,25. 4 1/2%-os ezüstjárdék 100,25. 4 1/2%-os magyar arany járdék 101,50. Osztrák hitelrészvény 207,90. Déli vasut 10,25. Károly-Lajos vasut —. Orosz bankjegyek 216,25. Olasz járdék 103,25. Magyar hitelbank —. Dynamit Trust 149,75. Harpen 189,10. Az irányzat esendes.

Berlin, június 19. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Eszi forgalom. Eszi forgalom 4 1/2%-os magyar aranyjárdék —. Magyar koronajárdék —. Osztrák hitelrészvény 203.—. Osztrák-magyar államvasut 144,75. Déli vasut 10,25. Eszakyugati vasut —. Elbavólygi vasut —. Orosz bankjegy kézpénz 216,20. Buschtiehradi —. Orosz bankjegy —. (Ultimo) Lombard —.

Páris, június 19. (Zérszet) Osztrák-magyar államvasut —. Ujtörök konzol 32,85. Egyiptomi járdék —. Osztrák Lánckerk bank —. Páris bankrészvény 11,25. 3 1/2%-os francia járdék 97,32. 4 1/2%-os spanyol járdék 90,55. 3 1/2% utólészhető járdék 98,17. Crédit foncier de France 132,5. Apeai bányarészvény —. 4 1/2% 1890. román kölcson 90,35. Görög kölcson —. Váltó Olaszországra 9 1/2% pari. Váltó Amsterdamra 205,81. Váltó Brüsszélre 3 1/2%. De Beers 529.—. Chartered 74.—. 5 1/2% bolgár kölcsevény 420.—. Magyar aranyjárdék 104,40. Déli vasut 90.—. Váltó Londonra 251,60. Osztrák aranyjárdék 165,90. 1864-iki sorsjegy 133,50. Meridional vasut 711.—. 4 1/2% olasz járdék 105,30. Ottomankölcson 606.—. 3 1/2%-os francia járdék 685.—. Osztrák földhitelintézet —. Déli vasuti elsőbbségi kövény 231.—. 4 1/2%-os 1896. román kölcson 87,50. Dohányrészvény 384.—. Váltó Bécsre 103,93. Váltó német piacokra 122,03. Rio 11,69. East Rand 187,50. Randfontein 73.—. Magyar Jelzálogbank 588.—. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, június 19. (Zérszet) 4 1/2%-os papírjárdék 100,55. 4 1/2%-os osztrák aranyjárdék —. 4 1/2%-os magyar aranyjárdék 101,60. Osztrák hitelrészvény 208,10. Osztrák-magyar államvasut 144,60. Eszakyugati vasut —. Buschtiehradi vasut —. Londoni váltóár 203,90. Bécsi bankegyesület 121,65. Villamos részvény 126.—. 3 1/2%-os magyar aranykölcson —. 4 1/2%-os ezüstjárdék 100,75. Osztrák koronajárdék 101,10. Magyar koronajárdék 99,80. Osztrák-magyar bank 117.—. Déli vasut részvény 19.—. Elbavólygi vasut —. Bécsi váltóár 851,75. Párisi váltóár 81,75. Unio bankrészvény —. Alpezi bányarészvény 190.—. Az irányzat gyenge.

Frankfurt, június 19. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Arólyamok jánárta. Eszi forgalom Osztrák hitelrészvény 203,40 Német bank —. Disconto 185,10. Berlini kereskedelmi bank —. Gelsenkircheneri 177.—. Harpen 180.—. Laura-kohó —. Olasz járdék 173,50. Az irányzat szilárd.

Hamburg, június 19. (Zérszet) 4 1/2%-os ezüstjárdék 100,20. 1860. sorsjegy 153,50. Déli vasut 19,10. 4 1/2%-os Osztrák aranyjárdék 102,70. Osztrák hitelrészvény 208,70. Osztrák-magyar államvasut 144,50. Olasz járdék 103.—. 4 1/2%-os magyar aranyjárdék 101,90. Az irányzat esendes.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi oszrnyok jelentése.

Június 19. A sertésüzlet irányzata: esendes. A Hízott sertések ára: L A Magyar elsőrendű: Oreg néhez (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) 110—120 fillér. Oreg közep (páronként 300—240 kilogramm terjedő súlyban) — fillér. Fialat néhez (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 118—120 fillér. Fialat közep (páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 119—120 fillér. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillér. — II. Magyar szedet: Néhez (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) — fillér. Közep (páronként 240—280 kilogramm súlyban) — fillér. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillér. — III. Romániai: Néhez (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) — fillér. Közep (páronként 250—320 kilogramm terjedő súlyban) — fillér. Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillér. — IV. Romániai eredeti (Stachl). Néhez (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillér. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillér. — V. Szerbiai: Néhez (páronként 260 kilogramm felüli súlyban) 117—120 fillér. Közep (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 116—117 fillér. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 115—117 fillér.

Sertésüzletiszám 1903. június 17. napján volt készlet 48.946 darab. — 1903. június 18. napján felhajtott 930 darab. — 1903. június 18. napján elszállított 334 darab, 1903. június hó 18. napjára maradt készletben 47.552 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Június 19. —

Kivonat. A földmívelési miniszter az állami némesbirtokok és a földölvi koronauradalom személyzeti létszámáról Krick Aladár jószággelöltvélő a VII. felsőti osztály első fokozatú jószággelöltvélő, Rozsónik Pál végzett bányászakadémiai halgatót a földtani intézetbe, ideiglenes minőségben, másodosztályú geológussá nevezte ki. A vallás- és közoktatási miniszter dr. Mészáros Károly számtisztet számlélenorré és Székely Ernő budapesti lakost ideiglenes minőségű számtisztet, Homan Bálintot a budapesti tudományegyetem könyvtárház fizetésnélküli könyvtáristát, Zitron József fizetésnélküli íróegyekezőnővé nevezte ki. A belügyminiszter Stassik Tibor végzett joghallgató, pozsonyi lakost a belügyminiszteriumhoz díjtalan fogalmazó-gyakornokká kinevezte. A kereskedelemügyi miniszter báró Kruchina Károly végzett joghallgató ideiglenes minőségű fizetésnélküli miniszteri segédfogalmazóvá nevezte ki. A debreczeni ítélőtábla élnöke Fáy Artur debreczeni lakos, végzett joghallgató a debreczeni ítélőtábla kerültebe ideiglenes minőségű díjtalan joggyakornokká kinevezte. A szegedi ítélőtábla élnöke Torók Béla szegedi járásbírósi díjtalan joggyakornokot a vezetése alatt álló ítélőtábla kerültebe díjaz joggyakornokká nevezte ki. A temesvári ítélőtábla élnöke Sánta Imre karcazi lakos, végzett joghallgató a temesvári ítélőtábla kerültebe díjtalan joggyakornokká kinevezte. A budapesti főügyész Darázs Dániel budapesti törvényszéki fogházért és címzetes fogházormesterré nevezte ki. A beregszászi törvényszék élnöke Pavas Károly munkászi lakost a munkászi járásbírósihoz hivataloszóvá nevezte ki. Némegyházasított. Helián András selypi lakos Losonczi, kisköri Cseh Julianna és Joán nagymegyeri lakos Bákira, Fried Jónás jéni budapesti lakos, valamint kisköri Andor fia Huszárra, Essl Gyula budapesti lakos Óvárra, Fried Salomon budapesti lakos, valamint kisköri Anna és Klára leányai Gátra, Deutsch Zsigmond kispesti lakos saját, valamint kisköri gyermekei: Hubert, Paula, Nándor, Vilmos és Béla Dénesre, kisköri Grösz Jenő és Grösz Herman tályai lakosok Nagyra magyárosították nevüket.

Pályázat. A belvári pénzügyigazgatóságnál végrehajtó állásra két hét alatt lehet a folyamodásokat benyújtani.

Napirend.

Napló. Szombat, június 20. — Római-katholikus: Szilvér. — Protestans: Szilvér. — Görög-ország: (jún. 7.) Teodót. — Zsidó: Sivan 25. Szabbath Sel. L. 3. P. — Nap két: 3 óra 47 percek. — Nyugzák: 7 óra 44 percek. — Hold két: 12 óra 33 percek éjjel. — Nyugzák: 2 óra 4 percek délután.

A miniszterek nem fogadjak. A képviselőház hármaga fogad délelőtt 11 óratól 12-ig. Nemzeti Múzeum. Képtár. Nyitva van délelőtt 9 óratól délután 1 óráig. Erzsébet-emlékszobor pályatervei megtekinthetőek 9—5 óráig a Múzeumban.

Fényképezési kiállítás a Nemzeti Szalonban, nyitva 9—8-ig. Belépődíj 1 korona.

A fivárosi könyvtár (Károly-körút 28.) mindennap nyitva van, köznapokon délelőtt 9—1-ig, vasár- és ünnepnapokon 9—12-ig.

A kereskedelmi és iparkamara könyvtára (Szemere-utca 6. sz.) nyitva minden hétköznap 10—10-től 12-ig.

Művészeti könyvtár nyitva délelőtt 9 óratól 1-ig. Akadémiai könyvtár nyitva 3—7-ig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12 óráig és 3 óratól 8 óráig.

Az aquinumi csatások és múzeum. Megtekinthetőek egész nap III. ker. Ó-Buda, Külső-Szent-Endrei-ut. Helyiértékű vasut a Pálffy-térről.

Megőrződési Múzeum (Kerepesi-ut 72. sz.) nyitva délelőtt 9-től 1 óráig.

Mentőegyesület helyiségei a Markó- és Solyom-utca sarkán, reggel 8 óratól este 6-ig.

Egyetemi füvészkert az Ulloi-uton délelőtt 7 óratól 12 óráig és d. u. 3 óratól 8 óráig.

Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szaknyelvtára, tudakozó-osztálya és keleti miniatúr V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9 óratól 12 óráig és délután 3 óratól 6 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelem-történet-gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetés arisztákiát is eszéköl) a városiipari ipar csarnokban (vasár és ünnepnapokon is) nyitva délelőtt 9 óratól 12 óráig és délután 3 óratól 6 óráig. A kiállítás kiemeltrendű központi üzletvezetőisége (Magyar kereskedelmi részvényirtárság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. — Budapest, június 19.

Hazánkban az idő, a szórnyatosan előfordult kisebb zivataros esőköt eltekintve, száraz volt, a homérséklet pedig emelkedett.

A nyugati depresszió Közép-Európá felé nyomult és az olasz maximum a Balkánra és Erdélyre került. Nyugat-Európában az idő ismét esős lett, a felhőzet nagybővödött, Keleten azonban szárazra és derültre fordult. A homérséklet alig változott.

Kilátás: Meleg idő várható, az ország nyugati felében zivataros esőkkel.

Vizállás.

Table with columns for dates (Jun. 18, Jun. 19) and various locations (Zala, Duna, Moson, etc.) with corresponding water levels and other data.

MAGYAR orvosi műszertár. Budapest, VII. Kerepesi-ut 32., a Rókus-kórházal szemben. Universalis fokozás, nem okoz nyomást, gummitöltés, kis poliováltó a legnagyobb sérv is elzárható. — Tessék prospektumot kérni. műfüzők, haskötők, egyenestartók, támogatók, gummi-harisnyák, jótállás mellett legfontosabbak és legelőcsöbbsen készülnek. és halhagyó-kiállétségség, valódi francia gyártmány, 2—12 kor-ig terjedő, rövid Capotok 4-től 10 kor-ig terjedő, női övszer, pess. oculus, orvosi rendeltető, 3—5 kor. darabja. Diana-ív havibaj-kötélék, 3—7 kor. drábja. 20 kor. megrendelésnél 20% engedmény. Betegtöltő-székék és az összes betegelőzási cikkek nagy választékban kaphatók. Nagy képes árjegyzékek diszcreten, ingyen és bérmentve. A vörös keresztre ügyeljünk!

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Szombat, 1903. június hó 20-án.
Az orsz. m. kir. zeneakadémia operai osztályának
évváró vizsgálatá.
Kezdeté 7 órakor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.
Szombat, 1903. június hó 20-án.

Essex gróf.
Szomorujáték 5 felvonásban. Irta Laube Henrik.
Fordította Szilágyi.
Személyek:
Erászbet Fái Sz. Southampton Horváth
Lucy Klenovits Nottingham Paulayné
Essex gróf Gyenes Rutlandné Márkus
Lord Burleigh Egressy James Ralph Gabányi
Nottingham Egressy James Ralph
Sir Walter Mészáros Jonathán
Kezdeté 7 1/2 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.
Szombat, 1903. június hó 20-án.

Dupont.
Bohózat 3 felvonásban. Írták Gavault és Berr. Fordította Góth Sándor.
Személyek:
Lopin Vendrei Florence Varsányi
Lucy Kertész Gallipard Góth
Maurice Tanay Hercegné Rostagni
Dupont Hegedűs Larrietténé Varga
Evariste Tapolczai Karmester Szerémy
Edgard Fenyesi Maître d'hotel Gyözö
Kezdeté 7 1/2 órakor.

NÉPSZÍNHÁZ.
Szombat, 1903. június hó 20-án.

A vereshaju.
Eredeti népszínmű dalokkal 3 felvonásban. Irta Lukácsy S.
Személyek:
Özv. Sajgóné Siposné Koppánas M. Szilágyi
András fia Kiss M. Szilaj Kata Hegyi
Ferkó fia Raskó Veréb Jankó Kovács
Boglár Agnes Balázs Szemes Borcsa Dóri
Zsófi, leánya Kápolnay Csinos Julcsa Delli
Keszeg M. Szabó Boglyas Pál Mátrai
Hálint, fia Szirmai Pozdorja Zsuzsi Holló
Kezdeté 7 1/2 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.
Szombat, 1903. június hó 20-án.

A drótostót.
Nagy operetta előjátékkal, 2 felvonásban. Irta Leon Viktor. Fordították Ruttkai György és Mérei Adolf. Zenéjét szerezte Lehár Ferenc.
Személyek:
Günther Boross Pfefferkorn Sziklai
Mici Kornai Zsuzska Szentgyörgyi
Jankó Rubos Milos Ráthonyi
Kezdeté 7 1/2 órakor.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.
Szombat, 1903. június hó 20-án.

A rezervisták.
Bohózat 4 felvonásban.
Kezdeté 7 1/2 órakor.

VÁROSLIGETI NYÁRI SZÍNHÁZ.
Szombat, 1903. június hó 20-án.

Margó Zelma vendégfellépésén.
Csökon szerzett vitégény.
Népszínmű 3 felvonásban. Irta: Szigeti József.
Zenéjét szerezte: Serly Lajos.
Kezdeté 7 1/2 órakor.

Ős-Budavára
Nyitva esti 6 óráig reggel 4 óráig
Ma, szombaton, június 20-án
Fényes kivilágítás mellett
Nagy japáni-ünnepély.
A gyönyörűen díszített területen impozáns díszfelvonások köztársaság emberrel. Remek jelmezek.
A nagy variété-színpadon:
Barrison Lona
és az új júniusi műsor második részének több kitűnő attrakciója
Folies Comiques
új magyar bohózat: A Szarnok. Steinhardt föllépte.
A szabad területen érdekes mutatványok.
Honvédeknek. Nagy tüzijáték.
Betépődij 1 korona. Városi jegyek 40 fillér ráfizetés-sel érvényesek.

3.95
Ez egy finom metszett üvegkristály, mely a következő 41 darabból áll és p.: 12 dró vizos, 12 boros-, 8 likőrös-pohár, 1 vizos, 1 borosüveg, 1 likőrpohár, 1 csomagoló, 8 csomagolóanyag és 1 gyűrűcs-dísz. Legfinomabb kivitelben 1 ritka drágább. Még nem felelt 40 visszaváltási, a pénz visszafizetéséért. Lásd a 30 kr. számlát a fel. Reményesen a vasúti állomás megjelölésénél. D. H. VI., Hunyadi-körtér 1. szám.

150
képpel ellátott új árjegyzéket kérjen minden nyaraló, fűrdővendég, utazó és vadász. Ingyen és bérmentve külföld Budapest legnagyobb legnagyobb

KOCH TESTVÉREK 26.
Károly-körút 26.
földszint I. és II. szám.

Dr. RENNER
vizgyógyintézete
— bejáró betegek részére. —
Budapest, VII., Valero-utca 4. (Telefon 555).
Az intézetben gyógykezelés alá vétetnek: Álmatlanság, szédülés, fejfájás, valamint minden ideg- és gerincbajok, gyengeségi állapotok, ideges szívbetegségek, a gyomor és belek rendszere stb. — Gyógyeszközök: A vizgyógyító mód jelzése alapján kivül, szeszavias fürdők (szívbetegségek számára), fényfürdők (elhízásoknál és csúszos bántalmaknál), az elektromozás minden faja, masszázst stb.

Tulhalmozott raktárunk folytán
selyem és batiszt bluzokat, pongyolákat és jouponokat, mélyen leszállított árban árusítjuk.
Kiváló tiszteltet!
Schreier Viktor és Társa
IV., Váci-utca 26. sz.

Ideal
IRÓGÉP

azonnal és állandóan látható irásnál. Tízdeses rovatólással. Prospektusát és írásmintákat küldenek:
Shcott H. és Donnáth
Budapest, VII., Erzsébet-körút 1. szám.

A 15667. számú
„Berendezés automobil járművek motorának kikapcsolására”
oimű, 1899. április 6-ról kelt magyar szabadalomra
vevők vagy engedélyesek kerestetnek.

Szíves ajánlatok „W. C. 3744” alatt Mosso Rudolfhoz Bécs, I. Seilerstráste 2. intézendők.
Schmidt M.
szíjgyártó, nyerges és bőrrendész
Budapest, VIII., Kerepesi-út 25. sz.
Készítők és lovagló-szerzőknek Mindenféle utazóbőröndök. Megrendelések és javítások pontosan és jeltányosan eszközöltetnek.

Változatlan **JOD-VAS**
LABDAGSAL BLANCARD
és **SZORPJE**
SÁP-KÖR
ANGOL-KÖR
HALVÁNSÁG
GÖRVELY-KÖR
VÉRZÉGENYSÉG
ellen.
BLANCARD, 40, Rue Bonaparte, Paris.

BUTOROK
úgy készpénzért, mint
Pészletfizetésre
leggyorsabbtól a legújabb kivitelű legutányosabbban
Ehrentren és Fuchs testvéreknél,
BUDAPEST,
VI., Teréz-körút 8.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Szabadalmakat
kieszközöl és értékesít
PATAKY H. és W. utóda
dr. Wirkmann József
hítes szabadalmi ügyvivő
Erzsébet-körút 42.
Fülvilágosításos prospektus ingyen.

Szépesség! Fiatalosság!
Kinek
arcán kiül-
tes, pörö-
néses, az
orra vére,
dura, sze-
kedozott v.
tisztálatlan a
bőre, kopasz
vagy kopasz
a feje, avagy hajhullásban
szenved, külföldi elmét
M. Feith, Wien, VI.
Mariahilfstrasse 45.
honnán ingyen kapja a
Winkler-ur „Schönheits-
pflege” című füzetét, vala-
mint egy kiváló kozmetikai
szertől mintát 3 fillérnek
portó és külföldre, levél-
lyegekben való beküldése
mellett.

Havelok 18.— K.
Raglan 36.— K.
Divatöltöny 29.— K.
Minden tisztá gyapju, Rothberger Jakab, es. és kir. udv. szállítónál, Budapest, Váci-utca 6.

Az „ATHENAEUM” részvénytársulat kiadásában megjelent:
MAGYAR és NÉMET KÉZI SZÓTÁR
TEKINTETTEL A KÉT NYELV SZÓLÁSIRA.
Szerkesztette:
KELEMEN BÉLA
áll. főreáliskola tanár.
I. Német-magyar rész.
Bolti ára szép félbörkötésben 7 K. 50 fill.

Kelemen Béla Kézi Szótára előreláthatólag ugyanolyan kedvező fogadtatásra számíthat, amintöben Zsebszótára részült. A Kézi Szótár lehető teljességben öleli fel a magyar és német nyelv közkeletű szókincsét és e mellett tág teret juttat a két nyelv szóhasáinak is. A Kézi Szótár a nyelvtani alakokat is közli és ugy német, mint magyar szó- és szóalkácsok minden ízében világos, helyes és modern.
A Kézi Szótár I. kötetének ára pompás félbörkötésben csak 7 kor. 50 fillér. Ezen ölező ár mellett mindenki megszerezheti ezt a jeles könyvet.
A II. Magyar-német rész legközelebb jelenik meg.
Kapható az „Athenaeum” r.-t. könyvkiadó-hivatalában VII. Kerepesi-út 54, és minden könyvkereskedésben.

Budapesti orsz. kiállítás. Lovrin 1902.
ZISKA és MOCZNIK
KIZ. SZAB. MÉRLEGYÁRA. — TÖRV. BEJEGYZETT CÉG.
Iroda és raktár:
VII. ker., Dohány-u. 73. szám.
GYÁR:
IX. ker., Soroksári út 56. sz. Sperl-telep.
TELEFON: 62—87. TELEFON: 53—65.
Ajánlja: Gabonamérleg-tizedes és százados hídmerlegelt. Ugyisint szab. és enyul mérlegelt. Mák és kávédaráló. Nonkafogók saját gyártmányú kérem az eredeti cégre ügyelni mivel a ZISKA névvel sok visszaéles történik.

= Kérje ingyen =
világhírű találmányomat a **Guzli kenőcsöt**, melyet mindennel, ki címét velem közli, nagy képes árjegyzékemmel ingyen és bérmentve küldöm. Minden nálam vásárolt cipőért 1 évi irásbeli jótállást vállallok, hogy a bőr repedése ki van zárva, ha Guzli kenőccsel bekent. Időelötti elszakadás esetén teljesen ingyen megjavítom.
Minden nálam vásárolt cipő
höz 1 tégely Guzli kenőcsöt és 1 pár elegáns cipőszámít adok ingyen.
Legpontosabb mérték, ha harisnyában egy papírlapra állva, a lábaltal körvonalat lerajzoljuk. Nem megfelelőül kicserélek saját költségemen vagy a pénzt minden tevővel nélkül visszadom.
Férfi sima víz cuogos, erős kivitelben 3.20 Női valódi serge fűző v. cuogos cipő 3.20
Elegáns galériás víz cuogos, erős kivitelben 3.20 Divatos barna serge, fűző, elegáns 3.20
Varrott talppal 3.50 Feltűnés elegáns box fűző cipő, elegáns kivitelben 3.50
Divatos barna bagaria fűzős cipő 4.20 Salonnak feltűnés elegáns fűzős 3.50
Nálam feltűnés elegáns fűzős cipő, kesztyűbőr szárnál 4.50 Keresztcsatos elegáns salonnak v. kesztyűbőr utcai cipő 3.20
Feltűnés eleg. box fűző, cipő, derby szab. 4.20 Gyermekecipő 3 évig 1 fűt 20 krajár. 3 évig 1 fűt 20 kr. 7 évig 10 évig 2 fűt.

Agulár Ignác
BUDAPEST,
Főüzlet: Kerepesi-út 30. sz.,
a Rókus-kórház templomával szemben.
Fiókülzet: Király-utca 6. szám.

Színházak heti műsora.

	M. kir. Operaház	Nemzeti színház	Vigszínház	Népszínház	Magyar színház
d. v. Vasárnap este	Hunyadi László	Virágfakadás A föld	Trilby	Kis herceg	A drótostót

Szállítunk utánvételt a monarchia minden Állomására költségmentes csomagolásal!

Legnagyobb régi horvát uradalmi szilvioriumot.

3 áveg 8 K. — 6 áveg 15 K. — 12 áveg 28 K.

Továbbá 25 egész 000 literes hordókban küllőből fejért a valódi uradalmi szilviorium. Kimerítő árjegyzék bérmentve.

Horvát szilvioriumkivitel társaság

Hinkó Kaufmann & Co. Zágráb, Horvátors.

Magy. kir. államvasutak. Üzletv. Miskolcz. 15230. szám. 003.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak miskolci üzemeltetésére a Hort rakodó megállójahelyen létesítendő III-ad oszt. emeleti felvételi épület, szabadon álló árnyékszék, állomás sütőkömence, állomás szemetgödör, zárható felvétel házikója ellátott teljesen felszerelt vödörös állomási kut és a gazdasági udvar létesítésére ezenel nyilvános versenytárgyalást hirdet.

A tervek, az ajánlati költségvetés, valamint az ajánlat mintá a pályázati feltételek, nemkülönböztetve az építési szerződés, tervezet Miskolcon a m. kir. államvasutak üzemeltetésére építési és pályafenntartási osztályban (Szemere-utca 26. sz. I. em.) valamint a f. abonyi osztálymérnökség irodájában f. hó 16-tól kezdve a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A jogkövető nyilatkozat kiadására a pályázati felhívás 1903. évi június hó 30-án déli 12 óráig a legkésőbbi üzemeltetés felvételének (Szemere-utca 26. sz. I. em.) nyújtandók be lepecsételve és következő felirattal kell benyújtani:

"Ajánlat Hort rakodó megállójahelyen létesítendő felvételi épület és tartozékaira".

Csakis a költségvetésben foglalt összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vételni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon vagyis 1903. évi június hó 29-én déli 12 óráig 1000 korona az egyezer korona bányapénzt kell a m. kir. államvasutak miskolci üv-nok gyűjtőpénztárára akár készpénzben akár állami letéltre alkalmas értékpapírokban letenni. Az értékpapírok a budapesti illetve bécsi tőrszám legutóbb jrgyveté 14 nappal nem régebbi árfolyam szerint, de a névértéket meg nem haladó értékben fogadotnak el.

Takarékpénztári betétkönyvek bányapénzzel nem tehetőek le.

Posta útnán beküldendő ajánlatok és bányapénzek térítvény mellett adandók fel.

A bányapénz felhívásról szóló letétjegy az ajánlatához nem csatolandó.

Ugy az ajánlatban, mint a költség jegyzékben előírtnál a költségvetés számmal és betűvel irandók ki az ajánlat és mellékleteinek aláírása két tauu előttemzés mellett történjék.

Szóban forgó munkákra csakis magyar állampolgárok pályázhatnak.

Az ajánlatok között a szabad választási jogot a m. kir. államvasutak miskolci üzemeltetésére magának tartja fenn.

Miskolc, 1903. június hónapban.

Az üzemeltetésért. Utánnyomás nem díjazatik).

Ezen specialista legjobban ajánlható szerfelett gazdag tapasztalattal alapján, melyeket a kórházi húgyszervi és bujakkóros osztályán való működése alatt számos éven át szerzett.

Dr. FABINYI

specialista nemi bajokban emeritált kórházi orvos

gyökéren és rövid idő alatt gyógyít a rendes foglalkozás megzavarása nélkül mindennemű

titkos betegséget

(húgyszervfolyást, sebeket, syphilist és únfertőzéstől támadt idegbajokat).

Meglepnő az eredmény FÉRFIÜGYENGESEGNEL (IMPOTENCIA) még öreggebb egyéneknek is.

Biztos siker folytán a honorárium utólag is fizethető.

Levelre díjtalanul válasz; kívánatra gyógyszerek Rendelés délelőtt 9—3-ig, este 6—8-ig.

Budapesten, Erzsébet-kört 12. sz.

Félemllet: bejártat a lepcsőnél. Külön váróterem

Nincs többé **székrekedés** megszűnteti azt az én Raktár: Bécs, XVIII. Lodenburg-gasse 46. Prospectus ingyen. Próba-rendelés 12 drb 3 K. bérn. utánvéttel.

FRANCIA GUMMI

a legfinomabb különlegességek, legelőször árakért kaphatók.

WEINFELD VILMOS-nál

Budapest, VII., Erzsébet-kört 56/b. szám.

Előrend. minőség 1, 2 és 3 frt tucatra. Angol prima 2 és 4 frt tucatra. Halhólyag 1, 2, 3, 4 és 6 frt tucatra. Női óvszivacsok 1 ma tucatra 2 frt. Legjobb minőségű sponzorium darabja 30 kr. Amerikai csapot tucatra 1 frt 50 kr. Női gummi-díszor darabja 1 frt. 12 darabú álló mirtakifetémy a legfinomabb minőségűből 2 forint.

Uj! Villamos zseblámpa drbjá 2 frt.

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 26 éven át szerzett kórházi és magánorvosi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACS

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos

Biztos sikerrel rövid idő alatt gyógyít; húgyszervfolyást, hólyagbajot, sebeket, syphilist, bőrbajokat, elgyengült férfierőt, idősebeknél is elektro Massage vagy Psynopon által. Onfer-tőzést és annak utóbajait: ideg- és háterinfibajot és minden női bajokat.

— Rendel: 9 órától 4-ig és este 7—8-ig. —

Budapesten, Kigyó-utca 5.

Clotild-palota (I. emelet). Átjáró ház — Lift használat.

Levelre válaszol, gyógyszerekről gondoskodik. Levél útján is biztos gyógyszerker.

E napokban hagyta el a sajtót: **„Bizalmas Barát”**

című könyvecske, mely mindennemű férfi- és női nemibajokban kelő útmutatással szolgál. Kapható a szerzőnél: Dr. Kajdacs (36 sz. utca). Ára csak 1 kor. Vidéki megrendelések 20 fillérrel drágábbak.

Gummi

és hathólyag-óvó különlegességek, valódi francia gyártmány, eredeti párisi csomagolásban! Orvosilag ajánlva, feltétlen hatásos és ártalmatlan! Árak kőronaértékben: Tucatontként: 2, 4, 6, 8, 10, 12.

Ered. amerikai ujónsági „Newerrip”, Félműlhatatlan! Rugalmas! Elvidázhatatlanul a jelenkor legjobb övszere!!!

Bonts-americans, tucatontként 6, 8, 10. Női óvszer, „Pessarium octiumum” Menstruáció tenár-segéd, orvosi rendelkezésre adatik. Ára 2—3 korona. Valódi francia óvó biztonsági szivacsok (safety-sponges) ára tucatontként 6—12 korona.

Uj! „Auto Vaginal Spray” a legbiztosabb és legkényelmesebb női különlegesség. Ára kor. 15.—

Diana-óv (haviból köti) hűsítő, szobahűtőszék stb., a legelőször árak mellett. Figyelemre! Legújabb cs. és kir. szab. Keleti-főle székítő, pneumatikus gummi-nyomlappal, a legelőször árak ellenében! Legújabb képes árjegyzéket, szírt borítékban, titkoltatás mellett küld.

KELETI J orvos-sebészti mű- és kőtszergény. Alapítva 1878.

Budapest, IV., Koronahercz-ú. 17.

A hirdetésre hivalkozók gummitaru rendelésnél 20 százalék árkedvozményben részesülnek!

UJDONSÁG! **UJDONSÁG!**

== Éppen most jelent meg ==

Theisz—Matskássy

FRANCZIA-MAGYAR ÉS MAGYAR-FRANCZIA SZÓTÁRA.

I. rész, Francia-Magyar szótár Dr. Theisz Gyulától. Ára 5 kor.

II. rész, Magyar-Francia szótár Matskássy Józseftől. Szótár alatt.

Ezen szótár megjelenésével régén érzett hiányt pótol. Gazdag szókincsben, feltűnően az eddig használatban levő külföldi szótárakat, mert magyar viszonyokhoz van alkalmazva, riza nyomas, sajtóhibámentes szövege előnyt biztosít számára az eddig megjelent magyar-francia szótárak felett. A szótár II. része sajtó alatt van.

Megrendelhető a kiadónál: **LAMPEL R. (Wodianer F. és Fiai)** cs. és kir. udvari könyvkereskedésében BUDAPEST, VI., Andrássy-ut 21. sz. alatt.

Nyári lakásokban

Ugy a betegápolásra, valamint az egészség fenntartására a Guttmann-féle szabadalmazott, legmentesebb elzárható szoba-closetek, cseleltetések és pótá de chambre nélkülözhetetlenek!

A monarchia legnagyobb üzlete ezen különlegességekben.

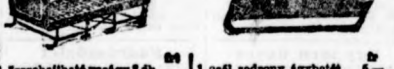
Closet-papír, papír-szekrények, bidets, egészségügyi kőpécsek stb.

Guttmann L. Budapest cs. és kir. szab. closet-gyár

IV. Városház-utca 2. Kossuth Lajos-u. sarkán.

Az osztrák-magyar THERMOPHOR-vállalat vezérközpontja. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Valódi csak ezen vődjelnyegyel. Óvakodjunk az utánzásoktól!

Legszebb Legjobb Legelőszöbű PAPER PAPER PAPER

1 szeszható vasgőz 8 db	60	1 acél sodrony ágybetét	60
kivethető matracoal	10.—	1 tengorított matrac	6.—
1 rongy paplan	1.50	1 afrikai	5.—
1 prima	2.50	1 löcsér	4.50
1 csömör paplan	2.50	1 ablak köper függöny	3.—
1 eszlin	2.50	1 " " " " " "	5.—
1 átlós eszlin	4.50	1 " " " " " "	5.—
1 selyem átlós paplan	8.50	2 ágylőke I. osztályú	5.50
1 fodros selyem ad. papl.	13.50	2 " " " " " " " " " " " "	12.—
1 jó váson paplan lepedő	2.—	1 nagy szobaszőnyeg	2.50
1 szeg	1.50	1 " " " " " " " " " " " "	5.50
1 ünneli ágylakozó pótkőre	2.50	1 ágylőke II.	0.85
1 gyapjú	5.50	1 tapasztr ágylőke	1.50
1 jó lépkőre	1.50	1 mir. jó fűszőnyeg	—40
1 téli pótkőre	4.60	1 " " " " " " " " " " " "	—75
1 csép fall szőnyeg	7.50		

GICHNER JANOS

paplan, matrac és kőpécsek gyáros, szőnyeg, függöny, vabator stb. nagy raktár.

Budapest, VII., Erzsébet-kört 20.

Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelések pontosan eszközölnének, nem utolsó árak kőszorítólak. Vagy a pénz visszatér!

FÉRFIAK ÉS NŐKNEK

egmakosabb hevony és ládú, fűszőnyeg, befecskendezés nélküli a legbiztosabb gyógyszernek a

„Sanid labdacok”

bizonyítják. Egy doboz 100 labdac tartalmaz és pontos használati utasítással 6 korona. Vidékre utánvét mellett díjkréten küld.

Magyar Király” gyógyszerzár Budapest, V., Marokkó-utca 3/a sz. (Erzsébet tér sarok.)

Magyar királyi Államvasutak Igazgatósága.

Hirdetmény.

Ezenel közzíróléteket, hogy a vasuti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyakkal, n. n. bűnéndőkárakkal, kalapok, ruhák és férményekkel, napernyők és esernyők stb. az állomási felszerelés állomásokon átvizsgálva alkalmasan azonnal közpénztetés mellett el fognak adami.

Miskolcz szem. p. n. Állom. 1903. június 25. d. n. 2 órákor. Kolozsvár állom. 1. 03. június 25-án d. n. 2 órákor.

Epeji ny. p. n. június 1903. jun. 30-án d. n. 2 órákor.

Budapest, 1903. június 5-án. Az igazgatóságé. (Utánnyomás nem díjazatik.)

TITKOS

betegségek ellen férfiaknak és nőknek legbiztosabb gyógyszer

„TRIAS”

2—3 napi befecskendezés után a folyás teljesen megszűnik. — Ára 30 krajczár. 1 frt 30 br. beküldés után bérmentve küldi. Papp gyógyszerzárára Tiszazsentsimrón. 20-utca 8. Kivánatra utánvéttel is. — Titkoltatás biztosítva.

Az 1906. milliennelkiállításra két érem, oklevél, kitüntevő

POLOSKÁK, svábbogarak, csótányok, molyok, hangyák, bolhák, legyek, stb.-ket bérmentve és próbaköreiben kirtja csak az émindeim

rovarirtó porom dobozokban 2 koronájával, kisebb 1 korona, 10 fillér és 60 fillérjével. Tökéletesen megromtana, gyors és biztosan ható

csótány-és svábbogárirtószér, dobozokban 2 korona és kisebb 1 kor. 10 fillér, e por rögtön hat, hogy egy órával alkalmazása után az összes sváb- és csótánybogarak pusztulva kiserpethetők.

FULGURIN

az egyetlen fo lyadék, mely foltokhátrahagyása nélkül a poisták költséggel együtt távolítol és kiköztöten kirtja. Fulgurin mindentől és minden körülményben nélkül

még a legfinomabb kárpiton (tapétán) vagy a mögött is sikeresen alkalmazható. Fulgurin valóban csak 36 filléres üvegekben és 2 koronás literes palackokban. Mindkettő cseleltetéssel együtt.

Volt cs. és kir. szab. magnezium elválasztása

patkány-és egér-irtószér

Nem méreg, (csakis rákógó állatoknak bálos, 1 bálos) 1 bálos dobozban 2 korona, 6 doboz 10 korona. Valódi minőségben kap ható:

REISS B. vezérlelti termék Budapestben, Király-utca 41. **ÉR-ISO emelet.**

Ami — minden tevéds elkerülése végett — különösen figyelemre méltó!!!

Fiókzárak Budapestben: Káti Sándor, VII., Király-utca és Károly-kört sarkán, Böhm Károly, V., Nagykoron-utca 12. Krázy E. és Táras, V. Váci-ut 6. sz. Frankl-féle vasudvarban és VII. Kerest-ut 50. sz. a Népszínház átellenében, Takács Lajos IV., Kossuth-utca, utca 19. szám.

Seffer Antal BUDAPEST IV: KÁROLY-UTCZA

BOLTSZAM 12. (KÖZPONTI VÁROSHÁZ-ÉPÜLET)

ALPITTATOTT 1878 TELEFON 15-56.

A LEGÜJABB NAGY KÉPES ÁRJEGYZÉK MELY SZÁMTALAN UJ MAGYAR ÉS ANGOL JÁTEKOKAT TARTALMAZ. KIVÁNATRA BÉRMENTVE.

